

ישמחו במלכותך

פוחה הגדול של שבת המלכה
והדרך לזכות לכל ברכותיה העצומות

נערך בסיעתא דשמיא ע"י
ישראל שלמה
בן אאמ"ר הרב מאיר שלמה זצ"ל

לעילוי נשמת
אסתר בת מיליה ע"ה
בת שבע בת מיליה ע"ה
ברוך בן מיליה ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה.

הפצה ראשית:
פינחס ראובן
רח' כהנמן 76 בני - ברק

כל הזכויות שמורות
למכון תורה ודעת
מאור חיים 5/51
0527613148
לקט נבחר מתוך הספר "ישמחו במלכותך"
כוחה הגדול של שבת המלכה

הזכר ענינים

4.....**הקדמה**

פרק א מתנה טובה

5.....סוד המתנה הגדולה של השבת

פרק ב שמחת השבת

81.....סוד כחה הגדול של השמחה בשבת המלכה

פרק ג וקראת לשבת ענג

22.....סוד השמחה והענג בשבת המלכה

פרק ד שבת היא מלזעק

33.....הבטחת חז"ל: השמח בשבת מכבד את השבת ולכן יבריא מחליו

פרק ה נפלאות בנרות

34.....גרות של שבת

פרק ו מקדש השבת

84.....סוד הקדוש בליל שבת מתוך שמחה וטוב לבב

פרק ז סעודות האצילות

15.....גדלת ומעלת סעודות השבת

פרק ח מזמור שיר ליום השבת

65.....מעלת וסגלת השירות והתשבחות לה' בשבת המלכה

הקדמה

יום השבת נעם הנפשות, הנו משאת נפשו של כל יהודי אשר אליו הוא מצפה וממתין כל השבוע כּלו, בהיותו היום שהוא נזר ותקלית כל הבריאָה כּלה, ובזכרונו בלבד - וכל שכן בהעלאתו על דל שפתיים - מתמלאים כל הלבבות שמחה וגיל, ויום השבת הוא הבריח התיכון אשר סביבו מסתובב וחק כל השבוע כּלו.

יודעים ומפרסמים הם דברי חכמינו זכרונם לברכה, בגמרא ובמדרשים ובזהר הקדוש, אשר הפליגו הרבה מאד בחשיבותה הגדולה וסגולותיה הרבות והשפעותיה העצומות של שבת המלכה, אשר היא שקולה ככל התורה כלה (ירושלמי נדרים פ"ג ה"ד), וכקיום ככל מצותיה (זוהר ח"ב מ"ז), וכל השומר את השבת כראוי, זוכה שכל תפלותיו מתקבלות מיד במרום, ואפלו כאשר הקדוש ברוך הוא גוזר גזרה חס ושלום - הוא מבטלה בתפלתו (שמות רבה כ"ה, י"ב). כמו כן ידועים הבטחותיהם הרבות והעצומות של חז"ל לכל הזוכים לענן את השבת, שאזכים בשכר זאת לנחלה בלי מצרים, ונותנים להם את כל משאלות לבם ונצולים משלש פּרעניות: מלחמת גוג ומגוג, חבּלו של משיח ומדינה של יגיהנם (שבת קיח).

וכתבו עוד חז"ל (שבת קיח), שגדול כחה של מצות השבת, אשר על ידי שמירתה כראוי יגאלו מיד ישראל מהגלות הארפה והמרה. וזאת מפני שמצות השבת היא התרופה אשר אותה הקדים ה' לכל תחלוּאי הנפש והצרות הקשות אשר יפקדו את בית ישראל לפני בוא גואלנו, ובה יש את כל התרופות והמרפא והתשקויים לכל תחלוּאי היצר ופתויי הרבים, ולכל המפּות הקשות, הן ברוחניות והן בגשמיות. (זוהר חדש וישב מט ע"ב).

בחוברת זו נלמד מדבריהם של הצדיקים גדולי הדורות, מהי הדרך השוה לכל נפש אשר על ידה יכול כל אדם בכל דרָגה שהוא נמצא בה לזכות לקדוּתה העצומה של השבת, ולזכות לחוש את מתיקותה וערבותה ושמחתה העצומה של השבת, וממילא לזכות לכל הבטחותיהם של חז"ל לכל שומריה, ולכל ברוכותיה הרבות והנפלאות של השבת, אשר היא מקור כל הברכה והשפע של כל השבוע כּלו, (זוהר יתרו פח), ולזכות להנשע בכל הישועות שהוא זקוק אליהן בכל התחומים והמישורים, ברוחניות ובגשמיות.

כאשר צרפנו לך ספורים רבים מגדולי ישראל בכל הדורות עד דורנו אנו, וכן ספורים רבים מאנשים בני דורנו אשר כבדו את השבת וענגוה כראוי, ונפתחו להם שערי הישועה בכל התחומים והמישורים. יהי רצון שנוזכה בקרוב בזכותה הגדולה של השבת לגאולתנו ופדות נפשונו בביאת משיח צדקנו, ליום שכלו שבת ומנוחה לחיי העולמים, אמן ואמן.

בְּשַׁבַּת הַשְּׂכִינָה מְטַהֶרֶת אֶת יִשְׂרָאֵל

וּפְתַב הַחִידָא (נחל קדומים פרשת ניצבים), שְׁלַכְוֵן הַדְרָךְ הַיְחִידָה לְזִכּוֹת לַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה הִיא רַק עַל יְדֵי שְׁמִירַת הַשְּׂבָת, מִפְּנֵי שְׁעַל יְדֵי הַחֶטָא שֶׁנִּכְשַׁל בּוֹ הָאָדָם, הוּא הַמְשִׁיד עַל עֲצָמוֹ טְמֵאָה בְּפִנְיָמִיתוֹ וּבְחִיצוֹנִיתוֹ, וְעַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה וְהַסְּגוּפִים שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם, הוּא מְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ רַק מִהֶטְמֵאָה הַחִיצוֹנִית שָׁבוּ, וְאֵלּוּ אֶת הַטְּמֵאָה הַפְּנִימִית שָׁבוּ הוּא יְכוֹל לְטַהֵר רַק עַל יְדֵי שְׁמִירַת שְׂבַת פְּהֻלְכְתָּהּ כְּרֵאוּי, כִּי בְּשַׁבַּת נִכְנָס נִיצוּץ מִהַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וּמְטַהֵר אוֹתוֹ.

כְּפַרַת הַשְּׂבַת יוֹתֵר מֵיוֹם הַכְּפוּרִים

יְכוֹן כְּתַב הַט"ז (אורח חיים סימן רמב), שְׁשְׁמִירַת שְׂבַת מְכַפֶּרֶת לְאָדָם אֶת כָּל עוֹנוֹתָיו אֲף יוֹתֵר מִהַכְּפָרָה שֶׁל יוֹם כְּפוּר, כִּי בְיוֹם כְּפוּר לְפַעְעִים צָרִיךְ אֲף יְסוּרִים לְמַרְק אֶת עוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שְׁכָתְבוּ חו"ל (יומא פו), שְׁמִי שְׁעֵבֵר עַל כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין וְעֵשָׂה תְּשׁוּבָה - תְּשׁוּבָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים תּוֹלִין לְאָדָם, וְצָרִיךְ אֲף יְסוּרִים כְּדֵי לְמַרְק עוֹנוֹתָיו.

אָבֵל עַל יְדֵי שְׁמִירַת שְׂבַת פְּהֻלְכְתָּהּ מִתְּכַפְּרִים לְאָדָם כֹּל עוֹנוֹתָיו לְלֹא שְׂיִצְטָרֵךְ שׁוּם יְסוּרִים וְצָעֵר, כְּמוֹ שְׁכָתְבוּ חו"ל: "כֹּל הַשּׁוֹמֵר שְׂבַת פְּהֻלְכְתָּהּ, אֲפֵלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה כְּדוֹר אֲנוֹשׁ, מוֹחֲלִין לוֹ", וּבָזֶה לֹא כְּתוּבוֹ חו"ל שְׁצָרִיךְ עוֹד דְּבָרִים כְּדֵי לְהַשְׁלִים אֶת כְּפַרְתּוֹ.

כְּפַרַת עוֹנוֹת לְלֹא כָּל יְסוּרִים

וּבְרָאוּ זֹאת בַּעַל הַ"עֲרֻבֵי נַחֲל" (פרשת כי תצא) וּמוֹהֲרַנ"ת (לקוה"ל שבת ז), שְׁאֲף עַל פִּי שְׁכָל מְצוּוֹתֶיהָ שֶׁל הַתּוֹרָה נִקְרְאוֹת אֲף הֵן בַּתּוֹרָה בְּשֵׁם **מִתְּנָה**, כְּמוֹ שְׁכָתְבוּ חו"ל עַל הַפְּסוּק (במדבר כא יח) "וּמִמְדָּבָר מִתְּנָה", אָבֵל הַשְּׂבַת מִתְּיַחֲדָת כִּכְּוֹ שֶׁהִיא נִקְרְאוֹת "**מִתְּנָה טוֹבָה**", וְזֹאת מִפְּנֵי שֶׁהִיא מִתְּנָה טוֹבָה וּמִיַּחֲדָת שְׁאוֹתָהּ נִתֵּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַם יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שְׁעַל יְדֵיהָ יִכַּל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְזִכּוֹת לְמַחִילַת כָּל עוֹנוֹתָיו וּלְכְּפַרַת כָּל פְּשָׁעָיו וְעַל יְדֵי כֹּף לְהִתְקַרֵּב לַהֲשִׁים יִתְבַּרֵּךְ בְּאַמֶּת.

וְזֹאת לְלֹא כָּל תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים וּלְלֹא שׁוּם יְסוּרִים וּמְכַאוּבִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֲלֵא רַק עַל יְדֵי שְׂיִאכֵל וְיִתְעַגֵּג בְּשַׁבַּת הַמְּלָכָה, כְּמוֹ שְׁכָתְבוּ חו"ל (שבת קיח): כֹּל הַשּׁוֹמֵר שְׂבַת פְּהֻלְכְתּוֹ, אֲפֵלוּ אִם הוּא עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה כְּדוֹר אֲנוֹשׁ, מוֹחֲלִין לוֹ, שְׁנֵאָמֵר (ישעיה נו ב): "אֲשַׁרֵּי אֲנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֵן אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ שְׁמֵר שְׂבַת מַחֲלוֹ".

מתנת השבת – להכניס לכל היכולות הקדשה

ומוסיף עוד ה"עֲרַבְי נחל" (פרשת שמני) בַּמַּעֲלָתָה הָעֲצוּמָה שֶׁל הַשַּׁבָּת המועילה לכפרת עוונותיו של האדם, שהנה כאשר האדם שב בתשובה והוא חפץ לתקן את מעשיו ולזכות לצאת מכל זהמתו וטמאתו ולהכניס לקדשה באמת, עליו לתקן את כל מעשיו בשלמות במשך ארבע מאות יום. וזאת מפני שכל השב בתשובה, עליו לצאת מכל חמשים היכולות הטמאה אשר ירד לשם על ידי עוונותיו ואחר כך עליו להכניס לחמשים היכולות הקדשה, ושעור מהלך כל היכל הוא ארבעים יום, ולכן שעור זמן היציאה מחמשים היכולות הטמאה הוא אלפים יום, ואחר כך שעור הכניסה לחמשים היכולות הקדשה הוא עוד אלפים יום.

ומפני כך זה כמעט בלתי אפשרי, כי כמעט לא יתכן שהאדם יצליח לתקן את כל מעשיו בשלמות במשך ארבע מאות יום ללא שיכשל בהם אפלו רגע אחד באיזה חטא, ולכן הדרך היחידה לזכות לתשובה שלמה היא על ידי שמירת השבת, כי כל השומר את השבת כהלכתה, הוא יוצא בשבת אחת מכל חמשים היכולות הטמאה, ונכנס מיד לכל חמשים היכולות הקדשה.

השבת ממתיקה את כל המרירות ומתקנת את כל החטאים

כמו כן, מצות השבת היא המצוה היחידה אשר בכוחה הגדול היא מבטלת את כל הקטרוגים העצומים והדינים הקשים שיש על האדם על ידי חטאיו ועל ידה הוא זוכה להמתיק את כלם, כמו שכתב הזר הקדוש (וזהר חדש ושב מט ע"ב), שפאשר יצאו ישראל ממצרים ובאו למקום הנקרא "מרה", באה מדת הדין וקטרנה על ישראל שאינם ראויים להגאל ולצאת ממצרים, וזאת מפני שמכרו האחים הקדושים את יוסף הצדיק אשר הוא כנגד יום השבת, וענה הקדוש ברוך הוא למדת הדין: אַמְנֵם כֵּךְ הוּא הַדִּין עַל פִּי מַדַּת הַדִּין, אֲבָל יֵשׁ לִי בַתּוֹרָה "מַתְנֵה טוֹבָה וְשַׁבַּת שְׁמָה", וכאשר שומרים ישראל את השבת, הם מתקנים את החטא של מכירת יוסף, ולכן על ידי שמירת השבת הם ראויים להגאל, ולכן במרה קבלו ישראל את מצות השבת.

כי ה' יתברך, ברב רחמיו על עם ישראל, הקדים תרופה למפה ונתן לעם ישראל את מצות השבת, אשר היא ממתיקה את כל המרירות של המים הזדונים ועל ידה יש תקון לכל הפגמים בעולם, ואם האדם ישמר אותה כראוי, יזכה לשוב ולהרגיש את נעם מתיקות התורה והתפלה ולצאת מכל מיני מרירות המים הזדונים שזכר לשם על ידי חטאיו, ואשר על ידם

הָאָדָם נוֹפֵל לְמִרְיֹת וְחֻטָּא בְּכָל הָעֲוִנוֹת, בְּרוּחוֹנוֹת וּבְגִשְׁמֵימוֹת, וְעַל יְדֵי זִכָּה כֹּף אֶחָד בְּכָל דְּרָגָה שֶׁהוּא נִמְצָא לְתַקּוֹן כֹּף פְּגָמֵי וְחֻטָּאיו וּלְתַקּוֹן נַפְשׁוֹ בְּשִׁלְמוֹת.

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֵׁשֶׁמֶר שַׁבַּת אַחַת בְּהִלְכָתָהּ זִכָּה מִיָּד לְכָל הַבְּרָכוֹת וְהִישׁוּעוֹת

וְכַתֵּב הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ (תִּיקוּנוֹ זוֹהַר תִּיקוֹן כ"א דף ב"ו), שֶׁלְכֹן אִם הָיוּ שׁוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל שַׁבַּת אַחַת כְּהִלְכָתָהּ הָיוּ מִיָּד נִגְאָלִים. וְכֹךְ גַּם כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁמֹר אֶפְלוֹ שַׁבַּת אַחַת כְּהִלְכָתָהּ, זִכָּה מִיָּד לְהִגָּאֵל גְּאֻלַּת הַנַּפְשׁ וּגְאֻלַּת הַגּוּף, וְזִכָּה לְצִיאַת מִכַּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחְרָא וּלְהַכְנִס לְקִדְשָׁהּ.

וּמִבְּאֵר הַזֶּהר שֶׁהִטְעַם לְכָךְ הוּא, מִפְּנֵי שֶׁבְּשַׁבַּת נִכְנְסוֹת כָּל הַקְּלָפוֹת לְנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, שָׁזֶה עֲמֵק הַחֹר שֶׁנִּמְצָא בְּתַהוּם הַגְּדוֹל, אֲבָל זֶה תְּלוּי בְּמַה שֵׁיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים בְּיוֹם הַשַּׁבַּת, וְאִם יִקְדְּשׁוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבַּת בְּשִׁלְמוֹת וְלֹא יִתְנוּ אַחֲזִיזָה לְקְלָפוֹת עַל יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם בְּמִשְׁפָּךְ כָּל יוֹם הַשַּׁבַּת, עַל יְדֵי כֹךְ יִכְנָסוּ הַקְּלָפוֹת לְנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה וְשׁוֹב לֹא יִצְאוּ מִשָּׁם לְעוֹלָם, וְלָכֵן עַל יְדֵי שְׁמִירַת שַׁבַּת כְּהִלְכָתָהּ הָיוּ יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִים מִיָּד גְּאֻלַּת עוֹלָמִים.

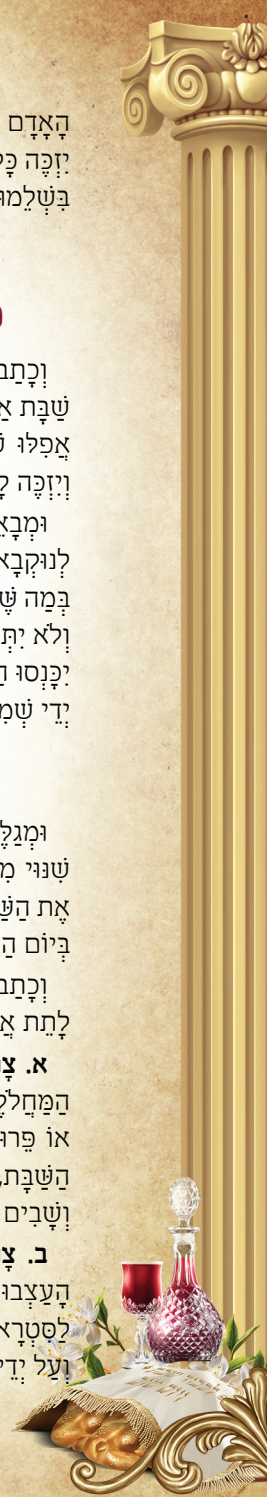
בְּמַה תְּלוּיָהּ כָּל הָאֲרֵת קִדְשַׁת הַשַּׁבַּת

וּמִגְּלַה הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ, שֶׁקִּדְשַׁת הַשַּׁבַּת תְּלוּיָהּ בְּכֹךְ שֵׁיַעֲשֶׂה הָאָדָם בְּשַׁבַּת שְׁנוּי מִיְמֹת הַחַל בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּשַׁבַּת, וּבְכֹךְ שֵׁיִקְדֹשׁ הָאָדָם אֶת הַשַּׁבַּת בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְעִבּוּדַת הַשָּׁם, וְזֹאת כְּדֵי לֹא לְתַת אַחֲזִיזָה לְקְלָפוֹת בְּיוֹם הַשַּׁבַּת.

וְכַתֵּב הַזֶּהר, שֶׁלְכֹן יֵשׁ לְהַזְהֵר בְּשַׁבַּת מִשְׁלִטְשָׁה דְּבָרִים אֲשֶׁר הֵנָּם עֲלוּלִים לְתַת אַחֲזִיזָה לְקְלָפוֹת לְשִׁלַּט בְּיוֹם הַשַּׁבַּת.

א. צָרִיךְ בְּשַׁבַּת לְהִיּוֹת בְּשִׁלּוּם גְּדוֹל וּבִאֲהָבָה וְאַחֲדוּת עִם כָּל הַבְּרִיּוֹת, כִּי הַמַּחְלָקֹת וְהַפְּרוּד הֵנָּם מֵהוּיֹת הַקְּלָפוֹת מִמָּשׁ, וְלָכֵן אִם יִשְׁנֶה אִיזָה מַחְלָקֹת אוּ פְּרוּד לְבָבוֹת חֵס וְשִׁלּוּם, הָרִי זֶה נוֹתֵן לְקְלָפוֹת אַחֲזִיזָה בְּאָדָם אִף בְּיוֹם הַשַּׁבַּת, כִּי עַל יְדֵי הַמַּחְלָקֹת וְהַכַּעַס בְּשַׁבַּת, הֵם יוֹצְאִים מַחֲזִירֵיהֶם שֶׁבְּתַהוּם וְשׁוֹבִים לְשִׁלְטָתָם, רַחֲמָנָא לִיִּצְלוּ. (תִּיקוּנוֹ כ"א דף טו)

ב. צָרִיךְ בְּשַׁבַּת לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה וּלְהַזְהֵר מֵאֵד מַצְעֵר וְעַצְבוּת, כִּי הַעַצְבוּת וְהִיגוֹן הֵנָּם מֵהוּיֹתָהּ שֶׁל הַקְּלָפָה מִמָּשׁ, וְעַל יְדֵי כֹךְ הוּא נוֹתֵן אַחֲזִיזָה לְסְטָרָא אַחְרָא אִף בְּיוֹם הַשַּׁבַּת, אֲלֵא כָּל הַשַּׁבַּת יִהְיֶה בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לְבָב, וְעַל יְדֵי כֹךְ לֹא יִתְּן אַחֲזִיזָה לְקְלָפוֹת בְּשַׁבַּת. (תִּיקוּנוֹ כ"א דף טז)

ג. צריף להזהר מאד בשבת מדבורים של חליו, העוסקים במלאכות האסורות בשבת וכדומה, אשר אינם שכיחים לקדשת השבת, כי על ידי כן הוא מוציא את הנשמה יתרה שבו ונותן אחיזה לקלפות והסטרך אחר אשׁישׁוֹטוּ אף ביום השבת, ולכן יקדש את השבת בתורה ותפלה מתוך שמחה וטוב לבב, ועל ידי כן יזכה לקדשת השבת בשלמות. (פ' ויקהל דף רז)

וכאשר האדם מקדש את השבת בשלום ואחדות עם כל ישראל ובשמחת הלב ללא עצבות והוא עוסק כל השבת בתורה ותפלה ועבודת השם ללא דברי חליו, אינו נותן מקום לסטרך אחרא ולקלפות לשלט כלל, ועל ידי כן הם נכנסים לחוריהם בכל השבת כלה, וכאשר נכנסות הקלפות לחוריהן - שוב אינן יוצאות משם לעולם, ולכן על ידי כן זוכה האדם לשלמות תקונו בתכלית השלמות והוא נגאל מכל וכל מהסטרך אחרא והקלפות, ואם כל ישראל היו שומרים את השבת באופן זה, היו מידי נגאלים גאלת עולמים.

שמירת שבת – שלמות תקון האדם ותקונו

והשבת היא תקנתם של ישראל שלא יתיאשו בעבודת ה', כי על ידה יזכו ישראל להתקרב להשם יתברך באמת, כמו שכתב ה"אור החיים" הקדוש (ואתחנן ד), שעל ידי השבת יכול כל אדם לזכות להתקרב להשם יתברך באמת, וזאת מפני שדרך היצר ליאש את האדם ולומר לו שאין בכחו לקיים את כל מצוות התורה בתכלית השלמות ושעל ידי כן יזכה לשלמות תקונו נפשו בשלמות - כי זה קשה מאד לקיים את כל המצוות בשלמות.

כמו כן דרך היצר ליאש את האדם ולומר לו שאין בכחו לתקן את כל מה שהוא חטא ופשע כנגד בוראו, רחמנא ליצלן, והנה על ידי השבת האדם זוכה לכל זאת, כמו שכתבו חז"ל (שמות רבה פ' כ"ה יב) ששקילה שבת כנגד כל התורה כלה, ולכן כל השומר את השבת נחשב לו שהוא שמר את כל מצוותיה של התורה כלה, ולכן על ידי יזכה האדם לשמר את כל המצוות ולתקן את נפשו בשלמות, כי על ידי שמירתה יזכה האדם לתקן את כל מה שחטא כנגד קונו, כמו שכתבו חז"ל: כל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו כל עוונותיו.

לכן ישמח ויגיל האדם מאד ביום השבת, שהיא מתנה טובה מאד לאדם, ועל ידי השבת הוא זוכה לקיים את כל מצוות התורה בשלמות ועל ידה הוא זוכה לתקון נפשו בשלמות. עד כאן דבריו.

שַׁבַּת הַיָּא סוּד הַקִּדְשָׁה הַנֶּעֱלָמֶת בְּיוֹתֵר

וּמִבְּאֵר מוֹהֲרַנְ"ת (ליקוטי הלכות שבת ז), שֶׁהַטַּעַם שֶׁכָּל הַשּׁוֹמֵר שַׁבַּת זוֹכֶה שְׂיִמְחֵלוּ לוֹ כֹּל עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ חַז"ל (שבת קיח): כֹּל הַשּׁוֹמֵר שַׁבַּת כְּהַלְכָתוֹ מוֹחֲלִין לוֹ כֹּל עֲוֹנוֹתָיו, וְלִכְאוּרָה מִדִּוְעַת הַשַּׁבָּת כִּי הַשּׁוֹבֵה בַשְּׂמַיִם, שֶׁמִּפְנֵי כָּךְ שֶׁכָּל הַשּׁוֹמְרָה זוֹכֶה שְׂנִמְחֲלִין לוֹ כֹּל עֲוֹנוֹתָיו.

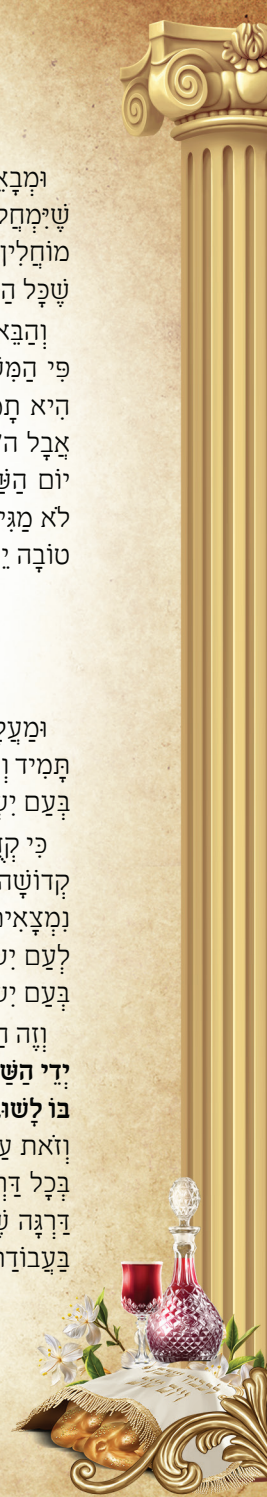
וְהַבְּאוּר לְכָךְ הוּא מִפְּנֵי שֶׁכָּאֲשֶׁר הָאָדָם חוֹטֵא בְּאִיזָה חֶטָא חַס וְשָׁלוֹם, עַל פִּי הַמִּשְׁפָּט הַרְגִיל אֵין לוֹ תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל יח): "הַנֶּפֶשׁ הַחַטָּאת הִיא תָּמוּת" (ירושלמי מכות פו הלכה ו), וְלִכֵּן לֹא הָיָה יָכוֹל הָאָדָם לָשׁוּב בַתְּשׁוּבָה, אֲבָל ה' חָמַל עַל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְהַקְּדִים רַפּוּאָה לַמֶּכֶה וְנָתַן לָעַם יִשְׂרָאֵל אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר הִיא סוּד הַקִּדְשָׁה הַגְּבוּהָה וְהַנֶּעֱלָמֶת בְּיוֹתֵר אֲשֶׁר אֵלֶיהָ לֹא מֵגִיעַ שׁוּם חֶטָא וְעוֹוֹן, שֶׁהִיא בְּסוּד הָאוֹר הַגָּנוּז, וְלָכֵן כָּתוּב עָלֶיהָ "מִתְּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנוּזִי".

הַשַּׁבָּת מְרוֹמָמֶת אֶת הָאָדָם לַמְּדַרְגּוֹת רְמוֹת וְעִצּוֹמוֹת

וּמֵעֲלֵתָהּ הַגְּדוּלָה שֶׁל הַשַּׁבָּת הִיא, מִפְּנֵי שֶׁהַשַּׁבָּת הִרִי הִיא קְבוּעָה וְקִיָּמֶת תָּמִיד וְהִיא קְדוּשָׁה מֵעֲצָמָה, וְלֹא כְּמוֹ כָּל הַחַגִּים וְהַמְּעוּדִים אֲשֶׁר הֵם תְּלוּיִים בָּעַם יִשְׂרָאֵל כְּפִי הַעֵת שָׁבָה הֵם מְקַדְּשִׁים אֶת הַחֹדֶשׁ.

כִּי קְדוּשָׁתָהּ לֹא תִלְוֶיהָ בְּקִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ עַל יְדֵי עַם יִשְׂרָאֵל, אֲלֹא הַשַּׁבָּת הִיא קְדוּשָׁה תָּמִיד וְקְדוּשָׁתָהּ קְבוּעָה תָּמִיד מֵעֲצָמָה, כִּי בְּכָל מִצַּב שָׁבוּ עִם יִשְׂרָאֵל נִמְצְאִים בּוֹ - לְאַחַר כָּל שְׁשֵׁה יָמִים מֵגִיעַ וּבָא הַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וּבָאָה וּמִגִּיעָה לָעַם יִשְׂרָאֵל קְדוּשַׁת הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר אֵינָה נִפְסָקֶת לְעוֹלָם. וְכִינֵן שְׂאִינָה תִלְוֶיהָ בָּעַם יִשְׂרָאֵל, לָכֵן אֵין שׁוּם חֶטָא וּפְגָם נוֹגֵעַ בְּקְדוּשָׁתָהּ הָעִצּוּמָה.

וְזֶה הַטַּעַם שֶׁהַשַּׁבָּת הִיא הַמְּתַנָּה הַחֲשׂוּבָה בְּיוֹתֵר מִכָּל הַמְּצוּוֹת כִּלּוֹן, כִּי עַל יְדֵי הַשַּׁבָּת יָכוֹל כָּל אָדָם בְּכָל מְדַרְגָּה שֶׁהוּא נִמְצָא בָּהּ וּבְכָל מִצַּב שֶׁהוּא שְׂרוּי בּוֹ לָשׁוּב לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת וְלִזְכוּת לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְזֹאת עַל יְדֵי קְדוּשַׁת הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר הִיא מִגִּיעָה וּבָאָה לְכָל אֶחָד מֵעַם יִשְׂרָאֵל בְּכָל דַּרְגָּה שֶׁהוּא נִמְצָא בָּהּ, וְלָכֵן עַל יְדֵי הַשַּׁבָּת יָכוֹל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּאִיזוֹ דַּרְגָּה שֶׁהוּא שְׂרוּי בָּהּ, לִזְכוּת לָשׁוּב בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְלִזְכוּת לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם מִכְּחַה הַגְּדוּלָה שֶׁל שַׁבַּת הַמְּלֻכָה.

השבת תקות ישראל בדורות הנמוכים ביותר

וטעם נוסף לכך שביום השבת אין שום הסתרה אלא השכינה שורה בשבת בישראל כמו בזמן שבית המקדש היה קיים, מפני שהשבת היא שמו של הקדוש ברוך הוא, שהוא שלם מכל הצדדים, פמובא בזהר הקדוש, ובו לא שולט שום פגם, כי בעצם הקדושה אין שום פגם מגיע, כידוע.

ולכן בשבת אין שום הסתרה כלל בין הקדוש ברוך הוא לעם ישראל, כמו שכתב הזהר הקדוש, שגם כאשר עם ישראל חטאו ופשעו מאד, אמר להם הקדוש ברוך הוא: **"חדשיכם ומועדיכם שנה נפשי"**, ולא שבתותיכם שנה נפשי, וזאת מפני שבשבת אין שום הסתרה, ואפלו כשעם ישראל שרויים בתכלית ההסתרה שבתוך הסתרה, ואפלו במדרגה הנמוכה ביותר שעם ישראל ירדים אליה, הם זוכים לקדשת השבת ועל ידיה הם שבים להתקרב להשם יתברך, כמו שכתוב: **"ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית עולם"**, ביני ובין בני ישראל אות היא לעלם, וזאת לרמז, שאפלו בדורות הנמוכים ביותר תהיה השבת האות והקשר בין עם ישראל לקדוש ברוך הוא, ובה ישונו ישראל ויתרצו לפניו יתברך.

בשבת מתגלית מעלת ישראל לעמת האמות

ומוסיף מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות שבת ז), טעם נוסף למעלתה של השבת יותר מכל המצוות, מפני שבשבת מתגלית מעלתם וגדלתם של ישראל יותר מכל העמים, וזאת על ידי שרק עם ישראל שומרים את יום השבת, ואלו גויי השבת חייב מיתה (סנהדרין נח). והטעם לכך הוא, מפני שאצלו קדשת שבת היא בחינת רבוי אור אשר גורם מיתה, כידוע באר"ל.

ועל ידי כך מתגלית גדלתם העצומה של עם ישראל לפני ה', אשר אפלו היהודי הנמוך ביותר הנו נעלה ומרומם יותר מהגוי אשר הנו כפיכול הגוי הטוב ביותר, כגון שהוא מחסידי אמות העולם. כי אם הגוי הזה ישמר שבת, הוא יהיה חייב מיתה, ואלו היהודי הרחוק ביותר, אם הוא לא ישמר שבת, הוא יהיה חייב מיתה, כי הקדוש ברוך הוא נתן את השבת מתנה לעם ישראל לבדם.

הקדוש ברוך הוא נתן את יום מנוחתו מתנה לעמו ישראל

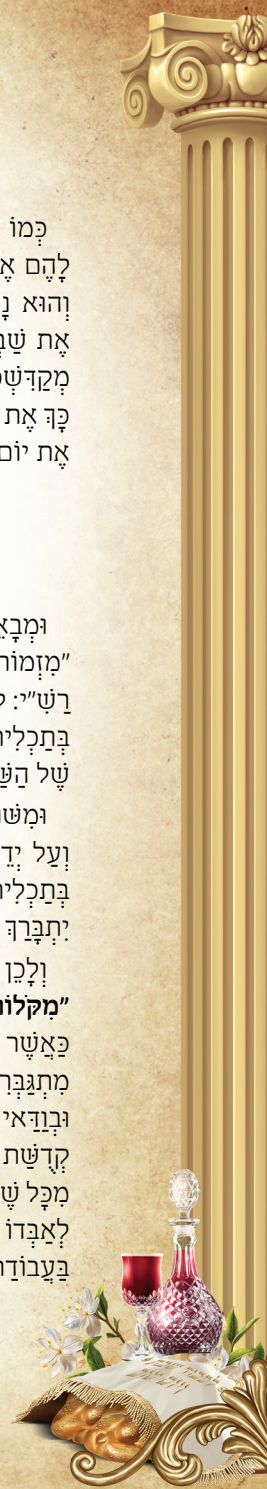
כמו כן, בשבת מתגלית מעלתם של ישראל, שהקדוש ברוך הוא נתן להם את השבת, אשר היא יום מנוחתו אשר בו הוא שבת מכל מלאכתו, והוא נתן זאת לנחלה לעמו ישראל, כמו שפרש רש"י על הפסוק "אף את שבתתי תשמרו כי אות היא ביני וביניכם לדויתכם לדעת כי אני ה' מקדשכם", שפרושו שהשבת היא סימן ואות לכל האמות שיראו על ידי כף את גדלתם של ישראל אשר השם יתברך בחר בהם בכף שהוא נתן להם את יום מנוחתו, שהיא תהיה להם לנחלה שינחחו בה.

בשבת יכול כל אדם להתקרב להשם בתכלית השלמות

ומבאר עוד מוהר"ת (שבת ז מא), שלכן אומרים בכניסת שבת את הפרק "מזמור שיר ליום השבת" אשר מסים בפסוק "ואתה מרום לעלם ה'", ובאר רש"י: לעולם ידע על העליונה. כי בו מרמוז, שאפלו פאשר נמצאים ישראל בתכלית הירידה וההסתרה, הם יכולים לשוב להתקרב להשם יתברך בכחה של השבת.

ומשום כף הפרק של יום השבת מסים בפסוק זה, לרמוז שבכח השבת ועל ידי קדשתה העצומה, אפלו פאשר יהיו ישראל בעקבתא דמשיחא בתכלית הירידה, בהסתרה שבתוף ההסתרה, הם יזכו להתקרב להשם יתברך על ידי קדשתה העצומה של שבת המלכה.

ולכן אומרים אחר כף את מזמור "ה' מלך גאות לבש" המסים בפסוק "מקלות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה'", וזאת לרמוז, שאפלו פאשר המים רבים ושוטפים על האדם מכל הצדדים ומשברי ים אדירים מתגברים על כל אחד ואחד, אבל מכח קדשת השבת - "אדיר במרום ה'", ונודאי יזכה כל אחד לתכלית הטוב האמתית והנצחית אם רק ירצה, כי קדשת שבת מתקנת הכל בתכלית השלמות ועל ידה יכול כל אחד להנצל מכל שטף המים הזדונים השוטפים מכל צד וימלט ממלתעות היצר החפץ לאבדו משני העולמות, ועל ידי קדשת השבת יזכה האדם לכל המדרגות בעבודת ה'.

הַשַּׁבָּת – תְּחִלַּת הַתְּשׁוּבָה

וְכַתְּבוּ מוֹהֲרַנְ"ת זי"ע"א (ליקוה"ל שבת ז), וּבַעַל הַ"תּוֹרַת אָבוֹת" זי"ע"א (עניני שבת - סעיף כד), שְׁמֹפְנֵי כֶּף הַתְּקוּן שֶׁל כָּל אֶחָד מִתְּחִיל מִמְצוֹת הַשַּׁבָּת, וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִתְחִיל אֶת כָּל עֲבוֹדָתוֹ וְתְשׁוּבָתוֹ מִשַּׁבָּת, כִּי כָּל תְּקוּנוֹ שֶׁל הָאָדָם הוּא מִכֻּחַ שֶׁל הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר בָּהּ אֵין מְגִיעַ שׁוֹם פְּגָם, כִּי בָּהּ יְכוּל אֶפְלוּ מִי שֶׁחָטָא לְשׁוֹב וּלְהִתְקַרֵּב לַהֵשֶׁם יִתְבַּרַךְ בְּתְכִלִּית הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי קִדְשַׁת הַשַּׁבָּת שׁוֹרָה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְעַל יְדֵהּ יְכוּל כָּל אֶחָד לְחַזֵּר וּלְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרַךְ בְּתְכִלִּית הַשְּׁלֵמוֹת.

וְלִכְּנֵן הַשַּׁבָּת נִקְרָאת **"תְּחִלָּה לְמִקְרָאֵי קֹדֶשׁ"**, כִּי מִמְּנֵה הָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְחִיל אֶת כָּל עֲבוֹדָתוֹ וְאֶת תְּשׁוּבָתוֹ, כִּי הִיא הַכְּנִיסָה וְהַדְרָךְ שֶׁעַל יְדֵהּ יְכוּל כָּל אֶחָד בְּכָל מְדֻרְגָה שֶׁהוּא נִמְצָא בָּהּ, לְזִכּוֹת לְכָל הַמְּדֻרְגוֹת בְּעֲבוּדַת ה'.
וּמִבְּאֵר מוֹהֲרַנְ"ת (שבת ה ח), שְׁמֹפְנֵי כֶּף כָּתְבוּ חז"ל שָׂאֵם יִשְׁמְרוּ יִשְׂרָאֵל שַׁבַּת אַחַת מִיָּד יִהְיוּ נִגְאָלִין, כִּי בַּשַּׁבָּת טְמוּנָה סוּד הַגְּאֻלָּה, הֵן בְּכָלֵל וְהֵן בְּפָרֶט, לְגַאֵל אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל גְּאֻלַּת הַנַּפְשׁ מִכָּל תְּאוּנוֹת יְצָרוֹ הִרְדָּה הַרְדוּף אַחֵר נַפְשׁוֹ לְהַפְיִלָּה לְשֵׂאוֹל תְּחִיתוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "קָרְבָה אֵל נַפְשִׁי גְאֻלָּה".

שַׁבַּת הִיא עֶקֶד הַכְּלִי שֶׁנֶּתַן הַשֵּׁם כְּנֶגֶד הַיָּצֵר הָרַע

וּמוֹסִיף מוֹהֲרַנְ"ת (שבת ז ט), שֶׁלְכֵן צָרִיךְ לְקַבֵּל אֶת הַמְּתַנֶּה הַגְּדוּלָּה שֶׁל הַשַּׁבָּת בְּשִׂמְחָה גְדוּלָּה מְאֹד, כִּי הַשַּׁבָּת הִיא עֶקֶר הָעֵצָר וְהַיְשׁוּעָה שֶׁעַל יְדֵהּ יְכוּל כָּל אָדָם לְנַצֵּחַ אֶת יְצָרוֹ וְלֹא לְהִתְיַאֵשׁ מִכָּל מַה שֶׁעֵבֵר עָלָיו, וְזֹאת עַל יְדֵי קִדְשַׁת הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר הִיא סוּד הַקִּדְשָׁה הַנְּעֻלְמַת אֲשֶׁר עַל יְדֵהּ תְּמִיד יְכוּל כָּל אֶחָד לְשׁוֹב לְהִתְקַרֵּב לַהֵשֶׁם יִתְבַּרַךְ בְּתְכִלִּית הַשְּׁלֵמוֹת, וּמִפְּנֵי כֶּף צָרִיךְ לְשִׂמּוֹחַ בְּשִׂמְחָה יִתְרָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת.

מְדוּעַ רַק עַל מְצוֹת הַשַּׁבָּת הַצְּטוּהָ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְהוֹדִיעַ לְיִשְׂרָאֵל

וְלִכְּנֵן אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, "מְתַנֶּה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גִּנְזִי, לִךְ וְהוֹדִיעֵם", כְּלוֹמַר, שְׂאֵמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, לִךְ וּתְגַלֶּה וְתַסְבִּיר לָעַם יִשְׂרָאֵל אֶת מַעְלַתָּהּ הָעֲצוּמָה שֶׁל הַשַּׁבָּת, כִּדִּי שְׂיִבְיֵנוּ וְיַדְעוּ אֶת גְּדֻלְתָּהּ הָעֲצוּמָה וְהַנּוֹרָאָה שֶׁל הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר הִיא מְתַנֶּה טוֹבָה שֶׁהִיָּתָה בְּבֵית גִּנְזִי,

כלומר, שְׂבֻחַהּ מְתַגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז בְּכָל יְהוּדֵי, וְלָכֵן עַל יְדֵי יֵשׁ תַּקְוָה אֶפְלוּ לְרַחוּקִים בְּיוֹתֵר שְׂאֵף הֵם יִוְכְּלוּ לְשׁוּב וְלִהְתַּקַּרֵּב לְהִשָּׁם יִתְבַּרַּךְ, וְעַל יְדֵי הַשְּׂבֻחַת יֵשׁ לָהֶם תַּקְוָה לְעוֹלָם, כִּי הִיא עֶקֶר הָעֵזֶר וְהִישׁוּעָה נֶגֶד הַיִּצָּר הָרַע אֲשֶׁר עַל יְדֵי כָּל אָדָם לְשׁוּב וְלִהְתַּקַּרֵּב לְהִשָּׁם יִתְבַּרַּךְ וּלְנִצָּחַת אֶת יִצְרוֹ בְּתַכְלִית הַשְּׂלָמוֹת.

עֶקֶר קִדְשַׁת שַׁבַּת – הַשְּׂמִיחָה בְּשַׁבַּת

וּמוֹסְרֵי וְכוֹתֵב מוֹהֲרַנְ"ת (הלכות שבת הלכה ז מה), שְׁעֵקֶר קִדְשַׁת שַׁבַּת הִיא הַשְּׂמִיחָה בְּיוֹם קְדוֹשׁ זֶה, וְזֶה עֶקֶר הַתַּקְוָה אֲשֶׁר אֱלֹוֵי זוֹכֵה הָאָדָם בְּיוֹם הַשְּׂבֻחַת, וּכְאֲשֶׁר מְגִיעָה וּבָאָה הַשְּׂבֻחַת אֲשֶׁר בָּהּ יִשְׁנֶה שְׂמִיחָה וְחֻדוּדָה עֲצוּמָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, כִּי בְּשַׁבַּת מִתְבַּטְּלִים כָּל הַדִּינִים (וְהִרְחִיק הַתּוֹמָה קִלְחָה), וּבָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַפֵּל רַק עַל הַטּוֹב שֶׁבְּכָל אָחַד מִיִּשְׂרָאֵל, וּבָהּ זוֹכִים כָּל יִשְׂרָאֵל לְשְׂמִיחָה מְכֹחַ קִדְשָׁתָהּ, וּמִי שֶׁמְמַשִּׁיךְ עַל עֲצוּמוֹ אֶת שְׂמִיחַת הַשְּׂבֻחַת וְשֵׁשׁ וְשִׁמְחַת בְּשַׁבַּת קִדְשׁ, הוּא זוֹכֵה לְכָל הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַשְּׂבֻחַת קִדְשׁ אֲשֶׁר עַל יָדָיו הוּא זוֹכֵה לְהַנְצִיל מִיַּד מְכַל פְּתוּיוֹ שֶׁל הַיִּצָּר הָרַע, וְלָכֵן עַל יְדֵי הַשְּׂמִיחָה בְּשַׁבַּת הַמַּלְכָּה זוֹכֵה הָאָדָם לִהְתַּקַּרֵּב לְהִשָּׁם יִתְבַּרַּךְ בְּתַכְלִית הַשְּׂלָמוֹת.

הַמְזִכִּיר אֶת שְׂמֵהּ שֶׁל הַשְּׂבֻחַת זוֹכֵה לְקִדְשָׁהּ וְיִרְאֵת שְׂמִים

וְכָתֵב בְּעַל "אַהֲבַת שְׁלוֹם" זִיע"א (פ' כִּי תִשָּׂא, עֲמוּד קֶסֶח), שְׁאֶפְלוּ בְּיָמֹת הַחַל מִי שֶׁמְזַכֵּר בְּפִיו אֶת הַשֵּׁם "שַׁבַּת" – הוּא זוֹכֵה לְבוֹשֶׁת וְיִרְאֵת שְׂמִים, וְזֶה מְעוֹרֵר חַיּוֹת וְשְׂמִיחָה נִפְלְאָה אֲצֵל הָאָדָם, כִּי הַשְּׂבֻחַת הִיא 'צְרוּרָה דְלִעְלָא דְבִי חַיִּי כְּלָא', שֶׁפְּרוּשׁוֹ שֶׁהַשְּׂבֻחַת הִיא הַקְּשֶׁר הָעֲלִיוֹן הַמְּחִיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, וְלָכֵן כְּשֶׁזָּכַר אֶת הַשְּׂבֻחַת וּמְזַכֵּרָהּ בְּפִיו, הוּא מְמַשִּׁיךְ קִדְשָׁהּ וְטִהְרָהּ וְקִדְשַׁת שַׁבַּת עָלָיו.

וּמוֹסְרֵי עוֹד בְּעַל "אַהֲבַת שְׁלוֹם" זִיע"א (פ' כִּי תִצְאָה), שְׂמִי שְׂחִבִּיבָה בְּעֵינָיו מְצוֹת הַשְּׂבֻחַת, עַל יְדֵי זֶה הוּא זוֹכֵה לְנִצָּחַת תְּמִיד אֶת יִצְרוֹ הָרַע. וְזֶה הַפְּרוּשׁ שֶׁל הַפְּסוּק "כִּי תִקְרַב אֶל עִיר לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ", שְׂזָה מְרַמֵּז עַל מְלַחְמַת הַיִּצָּר עִם הָאָדָם, "כִּי תִקְרַב", בְּגִימַטְרִיָּה "שַׁבַּת", לְרַמֵּז שְׂמִי שְׂחִבִּיבָה עָלָיו מְצוֹת הַשְּׂבֻחַת, עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְנִצָּחַת אֶת יִצְרוֹ הָרַע "לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ" בְּכַחַהּ וּזְכוּתָהּ הַגְּדוֹלָה שֶׁל הַשְּׂבֻחַת.

מצות השבת – סגולה עצומה לאמונה שלמה

ועל ידי שהאדם מקדש את השבת פראוי, הוא זוכה להתנקות ולהזדקף מכל הקלפות הקשות אשר נוצרו מחטאיו ועוונותיו, כמו שכתב הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי, הסטייפלר זיע"א (קריינא דאגרתא - שסט), לבחור שהתלונן לפניו על ספקות באמונה המנקרות במחו, רחמנא ליצלן, שהעצה לכך היא שישמר את השבת כהלכתה ויעסק בכל השבת בתורה ותפלה ללא דברים בטלים, ועל ידי זה מבטח לו שכל ההרהורים האלו יעלמו לחלוטין והיו כלא היו.

ומסים הסטייפלר, שהוא בדוק ומנסה.

ואפשר לבאר שזאת מפני שכל המחשבות האלו, שרשן בקלפות אשר נוצרו מחטאי האדם, והם מבלבלות את מחו במחשבות של שטות, ועל ידי שהאדם מקדש את השבת והוא עוסק בכל השבת בתורה הקדושה, הוא זוכה להבטחת חז"ל ש"כל השומר שבת כהלכתה, אפלו עובד עבודה זרה כדור אנוש, מוחלין לו", ועל ידי שימחלו לו כל עוונותיו, הוא יזכה ממילא שיעלמו כל ספקות האמונה המנקרות במחו אשר באות מאחיות הקלפות באדם על ידי חטאיו, ושב ורפא לו.

[ואף אני נוכחתי בכך כפאשר פמה אנשים אשר התלוננו לפני על מחשבות טורדניות אלו המנקרות במחם בעל כרחם, ואמרתי להם את דברי הסטייפלר האלו, ועשו זאת וקדשו את השבת בתורה ותפלה, וראו פלאות כפאשר כל המחשבות הטורדניות האלו נעלמו לחלוטין מיד לאחר השבת.]

שלהבת אש השבת מכלה את כל הרע של האדם

כתב ה"חידושי הרי"ם", שהפסוק "קול ה' חצב להבות אש" - סופי תבות "שבת", מפני שבשבת נחצבת להבה של אש המכלה את כל הרע של האדם ומאירה בו את אור ה', ועל ידי כך יכול כל אחד לשוב להשם יתברך. ולכן אמרו חז"ל, שבשבת אפלו עם הארץ שהנו האדם הרחוק ביותר, ירא לשקר, כי אימת שבת עליו, כלומר, שעל ידי הארת השבת גם עם הארץ זוכה בשבת לראה ולבושה מהשם יתברך. וזאת מפני שבהר סיני קבלו כל ישראל יראה ובושה מהשם יתברך, כמו שנאמר במתן תורה (שמות כ טו): "כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו", ודרשו חז"ל - זה הבושה, וכשחטאו ישראל זה נלקח מהם,

ומטשה רבנו מחזיר את שְׁנֵי הַפְּתָרִים לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּשַׁבָּת, שְׁזָה כֹחַ הַבּוֹשָׁה, וְעַל יְדֵי זֶה כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל זֹכֶה בְּשַׁבָּת לְהַתְּבַיֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלָשׁוּב אֵלָיו.

וּמִגִּלְגָּה הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ (קדושים פב), שְׁמִלְכָד הַנְּפֹשׁ יִתְרָה שְׁיֵשׁ לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּשַׁבָּת, אִף גּוֹפּוֹ שֶׁל כָּל יְהוּדֵי מְשִׁתְּנָה וּמִתְרוֹמֵם וּמִקְבֵּל קִדְשָׁה יִתְרָה בְּשַׁבָּת, כִּי כָּל יְהוּדֵי מִקְבֵּל בְּשַׁבָּת גּוֹף קְדוֹשׁ, וְהִרְאִיָּה לָכֵךְ הוּא הַחַיִּיב לְלַבֵּשׁ בְּגָדֵי שַׁבָּת, שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת בְּגָדִים נְאִים וּמְכַבְּדִים, וְזֹאת כְּדֵי לְרַמֵּז שְׁאִפְלוּ גּוֹפּוֹ שֶׁל כָּל יְהוּדֵי רְאוּי בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת לְבָגְדִים יְפִים וּמְכַבְּדִים יוֹתֵר מִחֻמַּת קִדְשָׁתוֹ בְּשַׁבָּת הַמְּלֻכָּה.

שְׁמִירַת שַׁבָּת – סְגֻלָּה עֲצוּמָה לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה

כְּאֲשֶׁר הָאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, הוּא זֹכֶה לְכָל בְּרוּכֹתֶיהָ הַגְּדוֹלוֹת שֶׁל הַשַּׁבָּת, וְעַל יְדֵי כֵךְ הוּא זֹכֶה לְכָל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁהוּא זָקוּק, בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת בֵּין בְּרוּחַנִּיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁסִּפֵּר רַבֵּה שֶׁל "רַמַּת אֶלְחָנָן", הַגְּאוֹן הַרַב יֶצְחָק זִילְבֶּרְשֵׁטְיִין שְׁלִיט"א, מַעֲשֵׂה שֶׁהוּא הִיָּה עַד רְאִיָּה אֵלָיו.

הִיָּה זֶה כְּאֲשֶׁר יְהוּדֵי אֲשֶׁר הָיָה חוֹלָה בְּמַצָּב קָשֶׁה מְאֹד נִגְשׂ אֶל אֶחָד מִגְּדוּלֵי הָאֲדָמוּרִים וּבִקֵּשׁ אֶת בְּרַכְתּוֹ לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה, עֲנָה וְאָמַר לוֹ הַרַבִּי: נֹאמֵר בְּתוֹרָה "רַק שַׁבָּתוֹ יִתֵּן וְרַפָּא וְרַפָּא", וּבְכֵךְ מְרַמֵּז שֶׁאִם יִתֵּן הָאָדָם אֶת שַׁבָּתוֹתָיו לַה' וּיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כְּרְאוּי בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, יִזְכֶּה לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם. וְהִנֵּה נֹכַחְתִּי לְרְאוּת שְׁאֲכֹן מֵאוֹתָהּ שַׁבָּת הַחַל אוֹתוֹ יְהוּדֵי לְהַקְדִּישׁ אֶת שַׁבָּתוֹתָיו לְלִמּוּד הַתּוֹרָה כְּשֶׁהוּא הוֹגֵה בְּמִשְׁוֶךְ כָּל הַשַּׁבָּת בְּתוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאֲכֵן הוּא הַבְּרִיא וְהִיָּה כְּאֶחָד הָאָדָם וְשָׁב וְרַפָּא לוֹ בְּזִכּוּתָהּ הַגְּדוֹלָה שֶׁל שַׁבָּת הַמְּלֻכָּה.

וְזֹאת מִשׁוּם שֶׁהַשַּׁבָּת הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה וְכָל הַשְּׁפָע, וְאִם הָאָדָם זֹכֶה לְקַדֵּשׁהּ כְּרְאוּי, הוּא זֹכֶה מִמֶּילָא לְכָל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁהוּא זָקוּק.

אוֹצְרוֹת וּסְגוּלוֹת מִתַּנַּת הַשַּׁבָּת

לְסִכּוּם:

מִתַּנַּת הַשַּׁבָּת הִיא מִתְּנָה טוֹבָה אֲשֶׁר נִתְּנָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שְׂיִכְּפוּ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵהּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת לְאוֹצְרוֹת נִפְלְאוֹיִם וְעֲצוּמוֹיִם, הֵן בְּרוּחַנִיּוֹת וְהֵן וְגִשְׁמִיּוֹת, וְכָל הַמְקַדְּשׁ אֶת הַשַּׁבָּת בְּתוֹרָה וְתַפְלָה וְעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, זֹכָה (רְשִׁימָה חֲלִיקִית בַּלְבָּד):

- א. לְכַפֶּרֶת כָּל הָעוֹנוֹת לְלֹא שׁוּם יְסוּרִים (עֲרַבֵי נַחֵל - כִּי תִצְאָה).
- ב. לְמַחִילַת כָּל הַחַטָּאִים, וְאֶפְלוּ אֶת אֱלֹוֵי שְׂיֹוֹם הַכַּפּוּרִים אֵינּוּ מְכַפֵּר עֲלֵיהֶם (טו סִימּוֹן רַמְבַּם).
- ג. לְצִאֵת מִכָּל הַיְכָלוֹת הַטְּמֵאָה וְלִהְפָּנֵס לְכָל הַיְכָלוֹת הַקְּדוֹשָׁה בַּשַּׁבָּת אַחַת (עֲרַבֵי נַחֵל - שְׁמִינִי).
- ד. לְהַטְהָר מִכָּל הַטְּמֵאָה הַפְּנִימִית שֶׁבּוֹ, כִּי בַּשַּׁבָּת הַשְּׂכִינָה בְּעֲצָמָה מְטוֹהֶרֶת אֶת יִשְׂרָאֵל (הַחֲדִי"ח נַחֵל קְדוּמִים - יוֹצִיבִים).
- ה. הַשַּׁבָּת מְבַטֶּלֶת מִהָאָדָם אֶת כָּל הַקְּטְרוּגִים וּמְדַת הַדִּין (זוּהַר וִישׁב).
- ו. עַל יְדֵי הַשַּׁבָּת זֹכָה כָּל אָחַד בְּאִיזוֹ דְּרָגָה שֶׁהוּא נִמְצָא בָּהּ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְלְכָל הַמְדַרְגּוֹת בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם (לִקוּה"ל שַׁבַּת ז).
- ז. זֹכָה עַל יְדֵי הַשַּׁבָּת לְקַיֵּם אֶת כָּל מְצֻוֹת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוּת (אוֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ וְאַתְחַנּוּ ד).
- ח. זֹכָה לְשִׁלְמוּת תִּקּוּן נִפְשׁוֹ, וְלִתְקוּן אֶת כָּל מַה שֶׁהוּא חָטָא כְּנֶגֶד קוֹנְהוֹ, רַחֲמָנָא לִיְצַלְן (אוֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ וְאַתְחַנּוּ ד).
- ט. כְּשֵׁם שֶׁהַשַּׁבָּת הַגְּנָה עַל אָדָם הָרָאוּשׁוֹן שֶׁלֹּא יִגְרֵשׁ מִגֵּן עֵדֶן, כֵּן הִיא מְגַנָּה עַל כָּל אָחַד וְאָחַד הַשׁוֹמֵר אֶת הַשַּׁבָּת לְשִׁמּוּר וְלִהְצִילוֹ מִכָּל רַע בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת (לִקוּה"ל שַׁבַּת מֵא).
- י. זֹכָה לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה. (צַדִּיקֵי הַדּוֹרוֹת)
- יא. זֹכָה לְאַמּוּנָה שְׁלֵמָה. (קַרְיִינָא דֶאֱגֵרְתָא)
- יב. זֹכָה לְהִשְׁרָאֵת הַשְּׂכִינָה עָלָיו בְּכָל דְּרָגָה שֶׁהוּא נִמְצָא בָּהּ (תִּיקוּנֵי זוּהַר תִּיקוּן יח).
- יג. זֹכָה שְׂיִצְרוּ מְסוּר תְּמִיד בְּיָדוֹ, וְהוּא זֹכָה תְּמִיד לְצַחַח אֶת יְצָרוֹ, וְלִהְנַצֵּל מִהִיָּצֵר הָרַע וְחִילוּתָיו. (לִקוּה"ל שַׁבַּת ג)
- יד. זֹכָה לְצִאֵת מִהָעֲצָבוֹת, וְזֹכָה לְשִׁמְחָה עֲצוּמָה בְּעֲבוֹדַת ה'.

שְׁמֵחַת הַשַּׁבָּת

סוד כחה הגדול של השמחה בשבת המלכה

השמחה בהלכה בשבת המלכה

הנה יום השבת הנו יום של שמחה וחדנה בכל העולמות, כמובא בזהר הקדוש (ויקהל ח). והנה מקור מעלתה של שמחת השבת הוא בדברי חז"ל (ספרי בעלות) שִׁדְרָשׁוּ אֶת מַה שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה (במדבר י א): "וּבַיּוֹם שִׁמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי חַדְשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת" וכו' - "וּבַיּוֹם שִׁמְחַתְכֶם - אֵלוֹ הַשַּׁבָּתוֹת." וּבְמוֹעֲדֵיכֶם" - אֵלוֹ הַרְגָּלִים.

ולמדו זאת חז"ל מהפילות של המלים בפסוק אשר לכאורה מדבר רק על החגים ומועדי ישראל, וכפילות הלשון בו מיתרת, ומדוע נאמר בו "וּבַיּוֹם שִׁמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם"? ומפך למדו חז"ל ש"יום שִׁמְחַתְכֶם" הפונה לשבתות השנה אשר הם ימי שמחה לישראל.

וּכְתַבּוּ הַ"בֵּית יוֹסֵף" (סימן רפא) וְהַ"מַּחְזוֹר וִיטְרִי" (סימן פג) וּבַעַל "שַׁבְּלֵי הַלֵּקוּט" (סימן פב) וְהַאֲבוּדֵרֶהָם (סדר תפילות השבת), שֶׁלְכֵן אֹמְרִים בַּתְּפִלַּת הַשַּׁבָּת: "יִשְׁמְחוּ בְּמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת".

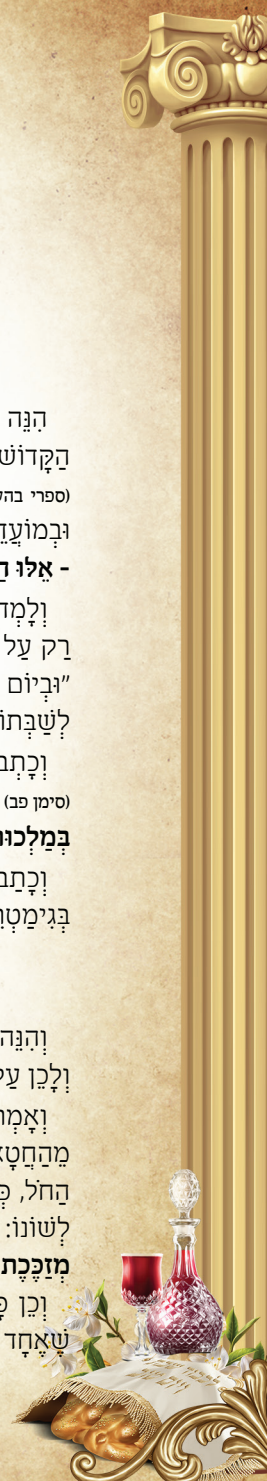
וּכְתַב בַּעַל הַטּוֹרִים (פ' בעלות) שֶׁרְמַז לְכַף יֵשׁ בַּפְּסוּק, שֶׁ"בַּיּוֹם שִׁמְחַתְכֶם" בְּגִימַטְרִיָּה: "גַּם בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת".

שמחת השבת מזככת את האדם

והנה עקר כבוד השבת היא השמחה והגילה ביום קדוש זה (וזהר אמור צ"ב), ולכן על ידי השמחה ביום השבת מתקרב האדם אל בוראו.

ואמרו צדיקים, שהשמחה והחדנה בשבת מזככת ומטהרת את האדם מהחטאים, ומכפרת לו את כל העוונות יותר מהרבה צומות וסגופים בימות החל, כמו שכתב בעל ה"שומר אמונים" (טהרת הקודש - מאמר תשובות סגוליות), וזה לשונו: קבלתי מפי צדיקים וכן כתוב בספרי חכמה, שהשמחה של שבת מזככת את האדם יותר מדמעות ביום הל.

וכן כתב מרו הגאון הקדוש רבי יעקב אבונצירה זיע"א (נני המלך אופן ג), שאחד מתקוני הנפש הגדולים ביותר הוא השמחה בשבת קדש אשר היא

מכפרת את כל חטאי של האדם, והטעם לכך הוא, מפני שתחת אשך שמח ופש במעשי החטאים והעוונות - הנה עכשו הוא שמח בשבת המלכה, ובזה מכפר על מה ששמח בשמחה של הכל ורעות רוח ושב ורפא לו, כי זה תשובה מעין המשובה. עד כאן דברי.

וכן מבאר ב"לקוטי מוהר"ן" (נ"ח) שמעלת ענג שבת יותר גבוהה מהצום בימות החל, כי הצום בימות החל פועל להשבית אויב ומתנגם ומכניע את אויביו של האדם, ואלו על ידי ענג שבת זוכה האדם שאויביו מתהפכים לאוהביו, כי גדולה מאד מעלת אכילת וענג שבת הרבה יותר מהצומות והסגופים בימות החל.

מעשה נורא

מעשה היה בבעל תשובה עובד ה' גדול אשר היתה דרכו לצום הרבה מאד ולהסתגף רבות בסגופים קשים מאד על עוונותיו על מנת שיתפרו לו כל חטאיו אשר חטא, ופעם אחת היה שרוי בשמחה גדולה בשבת ורקד הרבה מתוך שמחה עצומה מאד, וכשבא אחר כך לפני הרה"ק בעל "יסוד העבודה" זיע"א, אמר לו הרבי: **תדע לך שעל ידי השמחה והרקודים אשר שמחת בשבת קדש, הרגת מהמזיקים וכחות החיצונים והקלפות שבראת הרבה יותר מכל הצומות וכל הסגופים אשר עשית בכל ימי חייך.** (נתיבות שלום - שבת).

וישנם כמה טעמים נפלאים למעלתה העצומה של השמחה בשבת המלכה, הן על פי הנגלה והן על פי סודם של דברים.

משל למלך שהזמין אורח רם ונשא

הזהר הקדוש (פי אמור צב ועוד) מבאר את מעלתה העצומה של השמחה בשבת על פי שלשה משלים נפלאים:

שבת דומה לאורח חשוב הבא אלי

משל ראשון: משל לאדם שהזמין אורח חשוב להתארח אצלו, והנה כדי שהאורח ישמח בשגותו בבייתו, עליו להראות לו פנים מאירות ושמחות כדי לשמור על כבודו של האורח. כך גם השבת היא כמו אורח הבא לעם ישראל, והרוצה לזכות לאורה הגדול ולמתנותיה המפלאות והעצומות, עליו לקבל אותה מתוך שמחה וחדוה, וזהו כבודו.

שַׁבַּת דוּמָה לְשִׁמְחָה שִׁישְׁנָה בְּאַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ

מִשָּׁל שֵׁנִי: מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהֵזְמִין אוֹרַח חֲשׁוּב וְרַם מֵעֵלָה לְאַרְמוֹנוֹ, וְצִוָּה לְכָל אֲנָשָׁיו בְּאַרְמוֹן הַמְּלוּכָה שֶׁכֻּלָּם יָבֹאוּ לְקַבֵּל וּלְכַבֵּד אֶת הָאוֹרַח הַחֲשׁוּב הַזֶּה בְּשִׁמְחָה וּבְכָבוֹד גָּדוֹל וְיִכְיֵנוּ לְכָבוֹדוֹ סְעוּדָה גְּדוֹלָה וַחֲשִׁיבָה, וְכִּי צִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַבֵּל אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת בְּשִׁמְחָה רַבָּה וּלְשַׂמַּח כָּל הַיּוֹם בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִכְיֵן לְכָבוֹדוֹ סְעוּדָה גְּדוֹלָה וְיִקְרָה וַחֲשִׁיבָה כְּדֵי לְכַבֵּד אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, יוֹם הַשַּׁבָּת.

שַׁבַּת דוּמָה לְחֻתְנָה בֵּין הַקֶּב"ה לְעַם יִשְׂרָאֵל

מִשָּׁל שְׁלִישִׁי: מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁעָשָׂה סְעוּדַת נְשׂוּאִין לְבָנוֹ וְהִיָּתָה שִׁמְחָה גְּדוֹלָה לְפָנָיו בַּיּוֹם זֶה, וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה נָתַן לְבָנוֹ אֶת כָּל הַנְּהַגַת הַמְּלוּכָה כְּלָה, וּבְאוֹתוֹ יוֹם עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שִׁמְחָה גְּדוֹלָה לְכָל בְּנֵי הַמְּדִינָה, וְלִכְּנֹן אֶפְלוֹ הַמְּמַנִּים **עַל שְׂמִירַת הַחֹק בְּמְדִינָה אֲשֶׁר בְּיָדָם לְהַעֲנִישׁ אֶת כָּל מִי שֶׁלֹּא שׁוֹמֵר עַל חֻקֵּי הַמְּדִינָה** - מִשׁוּם כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ וְשִׂמְחָתוֹ לֹא צָעְרוּ וְלֹא הֶעֱנִישׁוּ אִף אָדָם בַּיּוֹם זֶה. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שֶׁהֵם בְּעֶצְמָם הִיָּה הַמְּמַנִּים לְשׁוֹמֵר עַל שִׁמְחַת הַמֶּלֶךְ.

הַשְּׂמִיחַ בְּשַׁבַּת - לְבָבוֹ נַעֲשֶׂה מִשְׁכָּן לְאוֹרֵה הַגְּדוֹל שֶׁל הַשַּׁבָּת

וְכַתֵּב הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ (תִּיקוּנֵי זוֹהַר תִּיקוּן מ"ח) שֶׁבְּפֶסֶקוֹ "וְשִׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לְדוֹרְתֵם", וְכַתְּבָה תַּבַּת "לְדוֹרְתֵם" לְלֹא הָאוֹת" וְיֹו, וְאַפְשָׁר לְקַרְאָה "לְדִירְתֵם". וּבְכִי הַתּוֹרָה בָּאָה לְרַמֵּז שְׁצָרִיךְ הָאָדָם הַחֹפֵץ לְזִכּוֹת לְהָאֶרֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת בְּלִבּוֹ "דִּירָה נֶאֱחָה" אֲשֶׁר בָּהּ תּוֹכֵל לְשַׁכֵּן וּלְשָׂרוֹת הָאֶרֶת הַשַּׁבָּת, וְזֶה עַל יְדֵי שִׁשְׁמֹר אֶת לְבָבוֹ בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת מִכָּל מִינֵי עֲצָבוֹת וּמְכַל מִינֵי פֶעַס וּמְחַלְקוֹת וּקְפִידוֹת, וְעַל יְדֵי כִּי יִהְיֶה לְבָבוֹ "מִשְׁכָּן וְדִירָה" לְאוֹר הַשַּׁבָּת וְיִזְכֶּה לְקַדְשָׁתָהּ הַעֲצוּמָה שֶׁל שַׁבַּת הַמְּלוּכָה.

מְדוּעַ לֹא הִתְקִין הַסֵּטִיפֶלְד מְזֻנֵן בְּבֵיתוֹ

וְאָכַן גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ נִמְנָעִים מִכָּל מִינֵי דְבָרִים אֶפְלוֹ בַּיּוֹם הַחַל כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לְהַצְטַעַר בְּשַׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁמִּסְפָּר (מְאוֹרוֹת הַשַּׁבָּת ח"ב) עַל רַבָּה שֶׁל רִישׁוּלַיִם, הִגְאֹן רַבִּי יוֹסֵף חַיִּים זִוְנִיפֶלְד זצ"ל, שֶׁבָּעַת זְקִנּוּתוֹ כָּאֲשֶׁר הִיָּה הוֹלֵךְ עִם מִקְּל הַלִּיכָה בְּכָל הַשְּׁבוּעָה, נִמְנָע לְלַקֵּת עִמּוֹ כְּבָר מִיּוֹם שִׁשִּׁי, בְּאַמְרוֹ שֶׁאִם רַק בְּשַׁבָּת לֹא יֵלֵךְ עִם מִקְּל הַלִּיכָה, יִהְיֶה לוֹ מִכָּף צָעַר בְּשַׁבָּת. וְלִכְּנֹן

כָּבֵד בְּיוֹם שַׁשִּׁי לֹא הִלָּךְ עִמּוֹ, בְּכַדֵּי שְׂלֵא יִהְיֶה לוֹ מִכָּף צַעַר בְּשַׁבַּת הַמִּלְכָּה.
וְכִּי גַם מִסְפָּר עַל הַסְּטִיפִילָר, הַגָּאוֹן הָרֵב יִשְׂרָאֵל יַעֲקֹב קִנְיָבֶסְקִי זצ"ל,
שְׂכַאֲשֵׁר מִקְרָבֵיו בְּקִשׁוֹ לְהִתְקַיֵּן לוֹ מִזְנוֹן בְּבֵיתוֹ, בְּכַדֵּי לְהַקְלִי מַעֲלָיו אֶת הַחֹם
הָרֵב שֶׁל יְמוֹת הַקִּיץ הַחֲמִים בְּבִנְיַ בְּרֵק, כְּאֲשֶׁר נוֹדַע לוֹ הַדְּבָר סָרֵב לְכֹךְ
וְהוֹרָה לָהֶם לְהִמְנַע מִהִתְקַנֵּת הַמִּזְנוֹן.

כְּשִׁשְׂאֵלוֹהוּ מָה הַטַּעַם לְכֹךְ, הִסְבִּיר לָהֶם, שֶׁכִּינּוּ שְׂבָשֶׁבֶת אֵינִי מִשְׁתַּמֵּשׂ
עִם הַחֲשֵׁמֶל הַמִּיָּצֵר עַל יְדֵי חֲבֵרַת הַחֲשֵׁמֶל עַקֵּב הַבְּעִיָּה הַהִלְכֵתִית הַפְּרוּכָה
בְּכֹךְ וְאִין אֲפִשְׁרוֹת לְהַדְלִיק אֶת הַמִּזְנוֹן בְּשַׁבַּת, נִמְצָא שְׂבִימוֹת הַחַל אֲהַנָּה
מִמִּשְׁבֵּב רִיחַ קָרִיר וְנָעִים וְאֵלֵינוּ בְּשַׁבַּת אַחוּשׁ צַעַר כִּי הַנְּנִי יוֹשֵׁב בְּחֹם, וְאִין זֶה
מִכְבוֹדָהּ שֶׁל הַשַּׁבַּת, וְלָכֵן אֵשֶׁב כָּל הַשְּׁבוּעָה בְּחֹם וּבְלִבִּד שְׂלֵא אֲצַטְעֵר בְּשַׁבַּת
הַמִּלְכָּה.

שְׂמַחַת הַשַּׁבַּת שֶׁהַצִּילָה חַיִּים

סִפֵּר הַגָּאוֹן רַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ יִשְׁעִיָּה נוֹיבֵירט זצ"ל בְּעַל מַחְבֵּר סִפֵּר "שְׂמִירַת
שַׁבַּת כְּהִלְכָתָה", כִּיצַד מַצּוֹת עֲנֵג שַׁבַּת הַגְּנָה וְשְׂמֵרָה עַל אֲבִיו: יוֹם אֶחָד אָבִי
לֹא חָשׂ בְּטוֹב, וְהוֹפֵא שֶׁהַזְּמַן רָשָׁם לוֹ תְּרוּפָה נֶגֶד הַכְּאִבִּים שֶׁחָשׂ בָּהֶם.
נוֹסֵף לָזֶה בְּקִשְׁנוּ מִהַרוֹפֵא מְרָשָׁם לְרַעַל נֶגֶד עַכְבָּרִים שֶׁמֵהֶם סְבָלוֹנוּ, וְהִנֵּה
בְּלִיל שַׁבַּת רָצָה אָבֵא זצ"ל לְקַחַת אֶת הַתְּרוּפָה וּמִצָּא שֶׁטַעֲמָה מֵרַ מְאֹד
וְהַחֲלִיט שְׂאִין לְטַל דְּבָר מֵרַ בְּשַׁבַּת, כִּדִּי לֹא לְהַצְטַעַר בְּשַׁבַּת, וְלָכֵן יִתְחִיל
לְקַחַת אֶת הַתְּרוּפָה לְאַחַר הַשַּׁבַּת. וְהִנֵּה לְמַחְרָת, כְּאֲשֶׁר בְּקֹר שׁוֹב הַרוֹפֵא
אֶת אֲבִי, הַתְּבַרֵר שֶׁהוֹרֵקֵחַ טַעֲמָה וְהַחֲלִיף אֶת הַתְּרוּפּוֹת - אֶת הַרְעֵל רָשָׁם
בְּתוֹר תְּרוּפָה לְמַחוּשִׁים וְאֶת הַתְּרוּפָה הַנִּכְוָנָה רָשָׁם כְּרַעַל, וּבְזָכוֹת שְׂאֲבִי לֹא
רָצָה לְקַחַת תְּרוּפָה מֵרַ בְּשַׁבַּת, כִּדִּי לֹא לְהַצְטַעַר בְּשַׁבַּת וְשִׁמְרַ עַל כְּבוֹד
הַשַּׁבַּת, הַשַּׁבַּת הַצִּילָה אוֹתוֹ מִמְּוֹת לְחַיִּים טוֹבִים.

ה' יִזְכְּנוּ לְרֵאוֹת בְּנַחֲמַת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם וְשְׂמַחַת עוֹלָם עַל רֵאוֹשָׁם בְּמִהְרָה
בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

פרק ג

וְקָרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵנּוּ

סוד השמחה והענג בשבת המלכה

אחת המצוות החשובות ביותר בשבת המלכה, אשר היא מצוות עשה דאורייתא לפי רב הראשונים, היא המצוה להתענג ביום השבת, כמו שזאמרו (ישעיה נח א): "וְקָרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵנּוּ".

מצוות ענג שבת דאורייתא – שיסיח דעתו מצערו בשבת

וְכָתְבוּ חז"ל (מכילתא ז ח), שאחד הדברים העקריים אשר צריך להתענג בהם בשבת הוא, שצריך האדם לא לדאג כלל ממלאכתו ועסקיו בשבת, אלא עליו לחשב בשבת כאלו כל מלאכתו ועסקיו עשויים ומשלמים בתכלית השלמות, כי זה הענג הגדול ביותר אשר אין ענג גדול ממנו, (כלשון הטור סימן שו). ורק על ידי כך ישמח ויתענג האדם בשבת.

ולמדו זאת חז"ל מהפסוק (שמות כ ח-ט): "שִׁשְׁתַּיִם יָמִים תַּעֲבֹד וְעֵשִׂיתָ כָּל מְלֹאכְתֶךָ, וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת לַה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלֹאכְהָ", ולכאורה כיצד מצוה התורה את האדם שיסיים את כל מלאכתו ועסקיו בששה ימים בלבד, וכי יכול האדם לעשות את כל מלאכתו בששה ימים בלבד?

אלא בארו חז"ל, שבכך התורה צותה את האדם שיחשב בשבת כאלו הוא סיים כבר את כל מלאכתו וכל עסקיו עשויים ומשלמים, וזאת כדי שהאדם יתענג וישמח בשבת ללא שום דאגות וצער מפל עסקיו בימות החל.

מהו התנאי לזכות להבטחת חז"ל לכול המענג את השבת

וְכָתְבוּ ה' אֱלֹהֵי רַבְהָ" (סימן שו), ובעל ה"ערוך השלחן" (סימן שו), וה"בן איש חי" (בן יהודע שבת קיט) ובעל ה"תוספת שבת" (בהקדמה לספרו), שכאשר האדם מסיח דעתו מצערו בשבת המלכה וחושב כאלו כל מלאכתו עשויה ומשלמת, בשכר זאת שלא הצטער בשבת אלא ענג את השבת ושמח בה, מלאכתו אכן תהיה עשויה ומשלמת.

כְּמוֹ שֶׁהַבְּטִיחוּ חז"ל לְכָל הַמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת (שבת קיט): **"אָמַר רַב, כָּל הַמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת נוֹתֵנִים לוֹ כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבוֹ"**.

וְלִכְאוּרָה צָרִיךְ לְהִבִּין מִדּוּעַ הַבְּטִיחוּ חז"ל הַבְּטָחָה כַּה גְּדוּלָה לְכָל מִי שֶׁמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת, שְׂיִתְנוּ לוֹ מִן הַשְּׂמִים אֶת כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבוֹ.

כְּמוֹ כּוֹ, הָרִי יִשְׁנֵם רַבִּים אֲשֶׁר מִתְעַנְּגִים בַּשַּׁבָּת בְּבְרִיבוּרִים וְיִשְׁלוּ וְדָגִים, וְאִף עַל פִּי כֵן הֵם לֹא זָכוּ שְׂיִמְלֵא ה' אֶת כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבָם.

וְאִם כֵּן, צָרִיךְ לְהִבִּין מַהוּ הַתְּנָאֵי שְׂיֵשׁ לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְזַכּוֹת לְהַבְּטָחָתָם שֶׁל חז"ל לְכָל הַמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת שְׂיִמְלֵא ה' אֶת כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה?

אֵלֶּא בְּאָרוֹ הַ"אֵלֶּיָה רַבָּה" (סימו שו), וְהַ"בֵּן יְהוּדֵעַ" (שבת קיט) וְבַעַל הַ"תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת" (בהקדמה לספרו), שֶׁכְּנִת דְּבָרֵי חז"ל **"כָּל הַמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת מִמְּלָאִים אֶת כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבוֹ"** - פִּירוּשׁוֹ הוּא, שְׂיִעַנֵּג הָאָדָם אֶת הַשַּׁבָּת בְּשִׂמְחַת לְבוֹ **עַל יְדֵי שְׂיִחְשֵׁב בַּשַּׁבָּת כְּאִלּוֹ כָּל מְלָאכְתּוֹ עֲשׂוּיָהּ וּמְשַׁלְּמַתּוֹ** בְּכָל הַתְּחוּמִּים וְהַעֲנִינִים וְיִסִּיחַ דַּעְתּוֹ בַּשַּׁבָּת מִכָּל הַדְּבָרִים הַמְּצַעְרִים וּמְטַרְדִּים אוֹתוֹ, כִּי רַק עַל יְדֵי כֶּף הוּא יִשְׁמַח וְיִתְעַנֵּג בַּשְּׁלֵמוֹת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְכָל הַמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת וּמִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִכָּל דְּאֲגוּתָיו וְטַרְדוּתָיו בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְשִׂמַּח בָּהּ, **בְּשִׂכַר זֹאת מְבֻטָּח לוֹ שְׂיִמְלֵא ה' אֶת כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבָבוֹ בְּכָל הַעֲנִינִים שֶׁהוּא צָרִיךְ, בְּכָל הַתְּחוּמִּים וְהַמִּישׁוּרִים.**

מְּמִלָּאִים אֶת כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבוֹ מְּדָה כְּנֶגֶד מְּדָה

וְהַטַּעַם שֶׁהַשִּׁכָּר עַל כֶּף הוּא כַּה גְּדוֹל וְעֲצוּם, מִפְּנֵי שְׂזָה שִׁכְרוּ מְּדָה כְּנֶגֶד מְּדָה - כְּשֵׁם שֶׁהוּא הַתְּעַנֵּג בַּשַּׁבָּת וְשִׂמַּח בְּלְבָבוֹ עַל יְדֵי שֶׁהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִכָּל הַדְּבָרִים הַמְּצַעְרִים וּמְדַאֲיָגִים אוֹתוֹ בַּשַּׁבָּת וְעַל יְדֵי שֶׁהִחְלִיט בְּמִחְשַׁבְתּוֹ וְגַמְרַתוֹ בְּדַעְתּוֹ שֶׁלֹּא חָסַר לוֹ מְּאוּמָה וְכְּאִלּוֹ כָּל מְּלָאכְתּוֹ עֲשׂוּיָהּ וּפְנָה אֶת לְבוֹ מִכָּל דְּאֲגָה וּמִחְשַׁבְתּוֹ צַעַר, וְעַל יְדֵי כֶּף הוּא הַתְּעַנֵּג וְשִׂמַּח בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, כֶּף מְּדָה כְּנֶגֶד מְּדָה יַעֲשֶׂה לוֹ ה' שְׂבִיָּאֻמַּת לֹא יִחָסַר לוֹ מְּאוּמָה, **וְלִכֵּן שִׁכְרוּ הוּא, שְׂיִמְלֵא ה' אֶת כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה בְּכָל הַעֲנִינִים** אֲשֶׁר מֵהֵם הוּא פְּנָה אֶת מִחְשַׁבְתּוֹ וְאֶת לְבוֹ שֶׁלֹּא לְדַאֲג מֵהֵם בַּשַּׁבָּת כִּלְלִי, וְכִינֵן שֶׁהוּא לֹא דַאֲג וְהִצְטַעַר מִכֶּף בַּשַּׁבָּת, לְכֵן קִבְּל בְּשִׁכְרוּ שֶׁלֹּא יְדַאֲג וְיִצְטַעַר מִכֶּף אִף בִּימֹת הַחַל, וּבְשִׁכַר זֹאת יִזְכֶּה שְׂיִשְׁלֵם לוֹ ה' אֶת כָּל חֲסִרוֹנוֹתָיו בַּשְּׁלֵמוֹת.

וְזֶה הַטַּעַם שֶׁהַבְּטִיחוּ חז"ל לְכָל הַמְּתַעַנֵּג בַּשַּׁבָּת שְׂיִתְנוּ לוֹ ה' אֶת כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבוֹ, כִּי בְּכֶף יִשְׁלֵם לוֹ עַל מַה שֶׁשִּׂמַּח וְהַתְּעַנֵּג בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, כְּאֲשֶׁר

פְּנֵה אֶת לְבָבוֹ מִכָּל דְּאָגָה וּמִחֲשָׁבָה שֶׁל עֶצֶב.

וְלָכֵן כְּאֲשֶׁר יֵשׁ לְאָדָם אִיזוֹ טְרָדָה וּבְעֵינָהּ וְהוּא מְסִיחַ דַּעְתּוֹ מִכָּף וְאִינוֹ מְצֻטָּעַר וְדוֹאֵג מִכָּף כֹּל יוֹם הַשַּׁבָּת, אֶלָּא שְׂמִיחַ בְּכֹל יוֹם הַשַּׁבָּת בְּשִׂמְחַתָּהּ שֶׁל שַׁבָּת הַמְּלֻכָּה, מִבְּטָח לֹא שִׂיזְכָּה לְהַנְשִׁיעַ בִּישׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת בְּכֹל הָעֲנִינִים שֶׁהוּא זָקוּק, בְּכֹל הַתְּחוּמִים וְהַמִּישׁוּרִים, בְּזִכְרוֹתָהּ הַגְּדוּלָּה שֶׁל שַׁבָּת הַמְּלֻכָּה.

עֲדוּת נְאֻמָּנָה – כָּל מִי שֶׁשָּׂמַח בְּשַׁבָּת זוֹכֵה לִישׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת

וְהַעֲדִיד הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִצְחָק פְּרָחֵי זִיע"א בְּסִפְרוֹ "מְתוֹק מִדְּבַשׁ" (פרק ו' ד"ה ועוד), שֶׁטְרַבִּים רָאוּ עַל יְדֵי כָּף יִשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וּבְעֵינֵינוּ רָאִינוּ כְּמֵה בְּנֵי אָדָם שֶׁהִגִּיעַ לָהֶם אִיזוֹ צָרָה בְּעָרֵב שַׁבָּת, וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת עֲצָמוּ הַסִּיּוּחוֹ דַּעַת מְצַרְתָּם וְשִׂמְחוֹ בְּשִׂמְחַת הַשַּׁבָּת פְּרָאִי וְלֹא הִכְנִיסוּ עֶצֶב וְדָאָגָה בְּלִבָּם עַל צָרְתָם, וְעַל יְדֵי כָּף זָכִי שֶׁאֲבָלָם נִהְפָּךְ לָהֶם לְשִׂשׂוֹן וְנוֹשְׁעוֹ מְצַרְתָּם בְּנֶס וּפְלֵא, וְזֶהוּ לְמַעַן נִדַּע כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגֵּיחַ עַל כָּל בְּרוּאָיו, וְכֹאֲשֶׁר הוּא מְקַבֵּל אֶת הַשַּׁבָּת בְּשִׂמְחָה - כֵּן נַעֲשֶׂה לוֹ.

עֵקֶר מִצְוַת עֲנֵג שַׁבָּת

וּפְסָקוֹ הַסֵּמ"ק (מצווה רפא) **וְעוֹד רֵאשׁוֹנִים**, שֶׁעֵקֶר מִצְוַת עֲנֵג שַׁבָּת שֶׁצִּוְּתָהּ הַתּוֹרָה הִיא, שְׁלֵא לְדַאֵג בְּשַׁבָּת מִמְּלֵאכָתוֹ וּמִכָּל עֲסָקָיו בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת, אֶלָּא בְּשַׁבָּת הָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְעַנֵּג וְלִשְׂמַחַ, וְזֹאת עַל יְדֵי שִׂיחֻשׁ בְּשַׁבָּת כְּאִלוֹ כֹּל מְלֵאכָתוֹ כְּבָר עֲשׂוּיָהּ בְּשִׁלְמוֹת.

וְכֹן פָּסִק ה"שְׁלַח עֲרוּךְ" (סימן שו סעיף ח), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "הִרְהוּר בְּעֲסָקָיו מִתָּר, וּמִכָּל מְקוֹם מִשׁוּם עֲנֵג שַׁבָּת מְצוּהָ שְׁלֵא יִחֻשׁ בָּהֶם כְּלָל, וְיִהְיֶה דוֹמָה בְּעֵינָיו כְּאִלוֹ כֹּל מְלֵאכָתוֹ עֲשׂוּיָהּ".

וְכִתְבוּ הָאֲהָרֹנִים (ערוך השולחן סימן שו אות א, שולחן ערוך הרב סימן שו סעיף כא, משנה ברורה ס"ק לח. כ"ה החיים את עא, ומקורם בדברי הבית יוסף, טור סימן שו), שֶׁשְׂמֵחָה שֶׁהִתִּירוּ חֻקֵּימִים לְאָדָם לְהִרְהוּר בְּעֲסָקָיו בְּשַׁבָּת, כּוֹנְנָתָם רַק כְּאֲשֶׁר עֲסָקָיו מְצַלִּיחִים וְאִין לוֹ טְרָדָה וְצַעַר מִכָּף, אֶלָּא נִגְרָם לוֹ עֲנֵג וְשִׂמְחָה כְּאֲשֶׁר הוּא מְהִרְהוּר בְּעֲסָקָיו בְּשַׁבָּת, וּמִכָּל מְקוֹם מִשׁוּם עֲנֵג שַׁבָּת מְצוּהָ שְׁלֵא יִחֻשׁ בָּהֶם כְּלָל, וְיִהְיֶה דוֹמָה בְּעֵינָיו כְּאִלוֹ כֹּל מְלֵאכָתוֹ עֲשׂוּיָהּ, אֶבֶל אִם עַל יְדֵי הִרְהוּר בְּעֲסָקָיו יֵשׁ לוֹ דְּאָגָה וְטְרָדָה בְּשַׁבָּת, כְּגוֹן כְּאֲשֶׁר אִין עֲסָקָיו מְצַלִּיחִים, וְנִגְרָם לוֹ צַעַר כְּאֲשֶׁר הוּא מְהִרְהוּר בְּעֲסָקָיו, בְּוַדַּאי אֲסוּר לוֹ לְחֻשׁ כְּלָל בְּעֲסָקָיו בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת, וְזֹאת כַּדִּי שְׁלֵא יוּבֵא לְהַצְטַעַר בַּשַּׁבָּת. אֶלָּא יִחֻשׁ בְּשַׁבָּת כְּאִלוֹ כֹּל מְלֵאכָתוֹ עֲשׂוּיָהּ.

שָׁכְרוּ רַב מִן הַשָּׁמַיִם – פְּרִנְסָה בְּרוּחַ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ

וְכַתֵּב בְּעַל הַ"עֲרוּךְ הַשֵּׁלְחָן" (סימן שו"א אות א), שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּזְהָר בְּכַף וְאֵינוֹ מְהַרְהֵר לְלַל בְּעַסְקָיו בְּשַׁבָּת, מִבְּטָח לוֹ שֶׁפְּרִנְסָתוֹ תִּהְיֶה מְזַמֶּנֶת תְּמִיד בְּרוּחַ, וְלוֹמְדִים אֶת מִמָּה שֶׁמְסַפְּרִים חַז"ל (שבת קז. ירושלמי שבת עח) עַל אוֹתוֹ חֲסִיד שֶׁיֵּצֵא לְטִיֵּל בְּכַרְמוֹ בְּשַׁבָּת וְרָאָה שֶׁם פָּרְצָה אַחַת וַחֲשַׁב כִּי צָד לְגַדְרָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, וְשׁוֹב חֲזָר בּוֹ וְאָמַר: הֲאֵיל וַחֲשַׁבְתִּי עַל כֶּף בְּשַׁבָּת – אֵינִי גּוֹדְרָה לְעוֹלָם. מֵה עָשָׂה לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁכְרוֹ? הַצְּמִיחַ לוֹ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל הַפְּרִצָה אֵילָן צֶלֶף וְגַדְרָה לוֹ אֶת הַפְּרִצָה הַזֹּאת, וְקִבֵּל עוֹד בְּשִׁכְרוֹ שֶׁמַּעַץ זֶה שֶׁפְּרוּתוֹ יִקְרִים הִיָּה נִזוֹן וּמְמַנֵּה הִיָּה מִתְּפִרְנֵס כָּל יָמָיו.

וְכָל מִי שֶׁעוֹשֶׂה כֶּף וְאֵינוֹ חוֹשֵׁב כָּלֵל עַל עַסְקָיו בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, שִׁכְרוּ הוּא שֶׁפְּרִנְסָתוֹ תִּהְיֶה מְזַמֶּנֶת לוֹ בְּרוּחַ תְּמִיד. עַד כֵּאן דְּבַרְיוֹ.

לְכֹן כְּאֲשֶׁר עַסְקָיו שֶׁל הָאָדָם אֵינָם עוֹלִים יָפֶה וְיֵשׁ לוֹ צַעַר וְדָאָה מֵעַסְקָיו וְאִף עַל פִּי כֹן אֵינוֹ מְהַרְהֵר בָּהֶם כָּלֵל בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, אֶלָּא מְסִיחַ דַּעְתּוֹ מִכֶּף לְכַבֻּדָּה שֶׁל הַשַּׁבָּת, בְּזִכּוֹת כֶּף מִבְּטָח לוֹ שֶׁיִּרְאָה בְּרִכָּה מְרֻבָּה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדָיו וְתִהְיֶה לוֹ הַצְּלַחָה גְּדוֹלָה בְּעַסְקָיו, וְזֹאת בְּשִׁכְרָה שֶׁהוּא עֲנֵג אֶת הַשַּׁבָּת בְּכַף שֶׁלֹּא הִרְהֵר בְּעַסְקָיו בְּשַׁבָּת,

וְלְכֹן הַשִּׁכְרָה עַל כֶּף הוּא גְּדוֹל וְעֶצוֹם – שְׁנוֹתָנִים לְאָדָם בְּשִׁכְרוֹ אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר הוּא נִמְנַע לְדַאֵג מִמֶּנּוּ בְּשַׁבָּת בְּכָל הַתְּחוּמִים וְהַמִּשׁוּרִים. לְמִשָּׁל, כְּאֲשֶׁר יִשְׁנֶה דְּאָגָה לְאָדָם בְּגִלְל מַצְבוֹ הַדְּחוּק וְהוּא מְסִיחַ דַּעְתּוֹ מִכֶּף בְּשַׁבָּת וְאֵינוֹ דוֹאֵג מִכֶּף כָּלֵל – שִׁכְרוּ הוּא שֶׁיִּזְכֶּה לְרוּחָה כְּלִלִית וּלְפְרִנְסָה בְּרוּחַ גְּדוֹל, וְזֹאת בְּשִׁכְרָה שֶׁעֲנֵג אֶת הַשַּׁבָּת בְּכַף שֶׁלֹּא חֲשַׁב עַל זֶה בְּשַׁבָּת, וְכִּי הוּא בְּכָל הָעֲנִינִים.

הַבְּטָחַת הַזֵּהָר – הַשְּׂמִחָה בְּשַׁבָּת יִזְכֶּה לְיִשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת בְּכָל הָעֲנִינִים

וְכֹן כָּתֵב הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ (תיקון כא דף טז), שֶׁעַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם שְׂמַח בְּשַׁבָּת וְאֵינוֹ מַצְטַעֵר בָּהּ, הוּא זוֹכֵה לְיִשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת בְּכָל הָעֲנִינִים שֶׁהוּא צָרִיךְ.

וְזֹאת מִפְּנֵי שֶׁבְּכַף הוּא מְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת כִּי הוּא עוֹשֶׂה שְׁנוּי וְהַבְּדֵל בֵּין יְמוֹת הַחַל אֲשֶׁר בָּהֶם לְפַעְמִים הוּא שְׂרׁוּי בְּעַצְבוֹת מְחַמַּת כָּל מִינֵי דְּאָגוֹת וְטְרָדוֹת הַמַּצְוִיּוֹת בְּיְמוֹת הַחַל, לְעַמַּת יוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁהוּא יוֹם שֶׁל שְׂמִחָה.

וְלְכֹן כְּאֲשֶׁר הָאָדָם יִשְׂמַח בְּשַׁבָּת וְיִסִּיחַ אֶת דַּעְתּוֹ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת מִכָּל

דאגותיו וצרותיו וישמח את עצמו בשמחת השבת, מבטח לו שיזכה להנשע
בכל הענינים אשר בגללם הוא דאג בימות החל, והוא יזכה לישועות גדולות
בכל הענינים שהוא זקוק להם.

מי שחביבה לו השבת ינצל מגזרות קשות

דברים מפלאים כתב בעל "כף החיים" (סימן רפח אות טו) על מי שחלם חלום
רע אשר צריך להתענות עליו בשבת כדי לבטל את הגזרה הקשה שנגזרה
עליו, והתירו חכמים להתענות על חלומות רעים אפלו בשבת מפני פקוח
נפש, מפני שרק באותו היום אפשר לבטל את הגזרה על ידי התענית, כי
יפה תענית לחלום כפי הנעדרת רק באותו היום (ברכות ט).

אבל אם אינו דואג מכך אלא הוא שש ושמח בשבת, ואינו מתענה בשבת
כי הוא סומך על זכותה הגדולה של השבת שתגן עליו - בזכות שהוא
שמח ומתענג בשבת - אכן תגן עליו השבת ותתבטל מעליו הגזרה הקשה
שנגזרה עליו, וזאת בזכותה העצומה של שבת המלכה.

וזה לשונו: ומי שחביב לו ענג שבת עד שבטוח בלבו שפדאי מצוה זו
להצילו ואינו מתענה בשבת, שפיר עבדי, וכן דרכי להורות לאחרים (בשם בעל
ישועות יעקב).

האסיר השתחרר מהכלא בזכות שמחת השבת

ומעשה היה לפני כמה שנים בארצות הברית, כאשר יהודי שהיה רחוק
מתורה ומצוות נכנס לבית הסהר, וגבית הסהר החל מתקרר ליהדות על
ידי רב חשוב שהיה מבקר שם פעם בשבועים, והנה באחת הפעמים שבקר
שם הרב, מצא אותו שמח מאד, וכששאלו לשמחה מה זו עושה, השיב לו:
למדתי עכשו שכתבו חז"ל (שבת קיח), "אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות
היי מיד נגאלים", והחלטתי שאף אני אשמר שתי שבתות ואצא מיד מבית
הסהר, ולכן אני כה שמח, כי אני יודע שנשארו לי רק כמה ימים ספורים
להיות כאן.

השיב לו הרב: צר לי לומר לך שטעית בהבנת הדברים, כי חז"ל דברו על
גאלת כל עם ישראל, ולא על יחיד הנמצא במעצר, ולכן אתה שיש לך עוד
שנים רבות להשלים את חמש עשרה שנה שנגזרו עליך, אל לך לשעות
בדמיונות שקרובה ישועתך לבוא.

אָבֵל הוּא הַשֵּׁב לְרַב: לֹא רֵאִיתִי שְׁנֹזֶכֶר בְּשׁוּם מְקוֹם שְׁחִז"ל דִּבְרוּ רַק עַל הַכֶּלֶל וְלֹא עַל הַיְחִיד, וּבְנֻדָּאֵי אַף לַיְחִיד זֶה כֶּף, וְנִשְׂאָר בְּתַקְנֹתָו וּבְשִׁמְחֹתָו הַגְּדוּלָּה.

וְהִנֵּה לְאַחַר שְׁבוּעִים כְּאֲשֶׁר בְּקָר שׁוּב הָרַב בְּבֵית הַסֵּהָר, לְפִלְיָאָתוֹ הָרַבָּה לֹא מִצָּא אֶת הַיְהוּדֵי הָהָא, וְכִשְׁשָׂאֵל הֵיכֵן הוּא, הִשִּׁיבוּ לוֹ שֶׁהוּא יָצָא לַחֲפָשִׁי לְפָנָי שְׁבוּעַ יָמִים.

כְּאֲשֶׁר חָקַר הָרַב כִּי צִד אֶרֶץ הַנֶּס הַגְּדוֹל הָהָא, סִפְרוּ לוֹ שֶׁהַשׁוֹפֵט שֶׁשָּׁפֵט אוֹתוֹ וּפְסַק לוֹ חֵמֶשׁ עָשָׂרָה שָׁנֹת מֵאַסְרֵי הַזְּקוּין וְהַפְּסִיק אֶת עֲבוֹדָתוֹ בְּבֵית הַמִּשְׁפָּט, וְלָכֵן הִחְלִיט לְכַתֵּב אֶת כָּל זְכָרֹנוֹתָיו מִהַמִּשְׁפָּטִים הַקְּשִׁים וְהַכְּבִידִים שֶׁשָּׁפֵט בְּשָׁנֹת עֲבוֹדָתוֹ בְּבֵית הַמִּשְׁפָּט, וְכִאֲשֶׁר הִגִּיעַ לַמִּשְׁפָּט שֶׁל הַיְהוּדֵי הָהָא וְעָבַר עַל כָּל הַפְּרוֹטוֹקוֹלִים וְהַעֲדוּיֹת שֶׁלוֹ, וְהַרְגִישׁ שֶׁלֹּא הָיוּ לֹא עֲדִים וְלֹא הוֹכָחוּת מִסְּפִיקוֹת לְמָה שֶׁיַּחֲסֵס לוֹ, וְהִחְלִיט שֶׁהֵיטָה כָּאֵן טַעוֹת גְּדוּלָּה, וּבִקֵּשׁ שִׁיּוֹצִיאָוּהוּ לַחֲפָשִׁי (סֵפֶר מַחוּזָה אֵלֵיהוּ בַּהֲקִדְמָה לַחֲלֵק א).

וּבְמַעֲשֵׂה זֶה אָנוּ רוֹאִים שֶׁכְּאֲשֶׁר הָאָדָם שָׁמַח בְּשִׁבְתּוֹ וּמֵאַמִּין בְּקִדְשָׁתָהּ הַעֲצוּמָה וְסוֹמֵךְ עַל כַּחַה הַגְּדוֹל, הִיא אָכֵן מְגַנָּה עָלָיו לְהוֹשִׁיעוֹ וּלְהַצִּילוֹ מִכָּל רַע.

מדוע גוי ששבת חיב מיתה

ועל פי זה באר הרה"ק רבי אברהם מאבריטש זיע"א (בת עין פרשת לך לך) מדוע לזה החמירה התורה בענישו של גוי ששבת שהוא חיב מיתה, וזאת מפני שעקר שמירת שבת הוא המנוחה ביום השבת - לחשב כל השבת כאלו כל מלאכתו עשויה ולהסיח דעתו מכל הדאגות והטרדות ועניני הגשמיות בשבת, כמו שתכתבו חז"ל (תנחומא בראשית ב) על הפסוק (שמות כ יא) "וינח ביום השביעי על כן ברוך ה' את יום השבת": אמר הקדוש ברוך הוא, תנוחו ביום השבת כמו שאני נחתי ביום השביעי.

והנה רק עם ישראל יכולים לנוח באמת בשבת, כי עם ישראל דומים כבכול לקדוש ברוך הוא על ידי החלק אלוק ממעל לשיש בהם, אשר משום כך הם נקראים בגדר אדם, ולכן השם יתברך נקרא מלכם, כמו שתכתוב ישעיה מד ט: "כה אמר ה' מלך ישראל וגאולו". כי בנדאי שאין האדם נקרא מלך על בהמות שאינן דומות לו אלא רק על מי שדומה לו.

ולכן, על ידי שיש לעם ישראל חלק אלוק ממעל, הנם יכולים לנוח בשבת בשלמות ולהסיח דעתם מכל הטרדות והדאגות ועניני עולם הזה ומכל המלאכות, לחשב בשבת כאלו כל מלאכתם עשויה, שזה עקר פגנת השבת,

וזאת על ידי הקדושה שיש בהם על ידי החלק אלוך ממעל שיש בהם, ועל ידי כך הם נחים באמת מנוחה שלמה בשבת. אבל הגויים שאין להם חלק אלוך ממעל ואינם נקראים כלל בגדר 'אדם' כמו שכתבו חז"ל, אינם יכולים לנוח באמת בשבת לחשב כאלו כל מלאכתם עשויה ולהסיח דעתם מענייני הגשמיים בשבת, כי הגשמיים היא מהותם הפנימית.

מנוחה שלמה שאתה רוצה בה

ולכן רק בעם ישראל יכולה להתגלות מלכותו יתברך, וזאת על ידי שהם נחים בשבת כמו שהשם נח ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה, ובכך הם ממליכים את הקדוש ברוך הוא ביום השבת, כמו שכתוב: **ישמחו במלכותך שומרי שבת**, אבל גוי ששוכח ורוצה להמליך את השם - אינו יכול כלל, ואדרבה, זה נחשב בזיון למלך, כי גוי ששוכח בשבת הוא נחשב כמו בעל מום שמשונה את עצמו למלך, שזה בזיון עצום למלך, ומשום כך אם הוא שוכח בשבת הוא חייב מיתה, כי עקר השביתה בשבת היא המנוחה השלמה ביום השבת להסיח דעתו מכל הגשמיים והכלי עולם הזה ולהתדבק בהשם יתברך בשבת, אשר זה שיהיה רק לעם ישראל.

האמונה מועילה

לשמירת מחשבתו מדאגות בשבת

כתב מרן הגאון הקדוש רבי יעקב אבוחצירא זיע"א (פיתוחי חותם פרשת ויקהל), שהדרך לזכות בשבת שלא לחשב כלל על ענייני פרנסתו אלא שיהיה דומה בענייניו כאלו כל מלאכתו עשויה, כמו שכתבו חז"ל, היא רק על ידי שהאדם מאמין שאף כאשר הוא עובד לפרנסתו בימות החול, לא הוא אשר מביא לעצמו את ההצלחה ואת הפרנסה, אלא הכל זה רק מאת השם יתברך לבדו, כמו שכתוב (שמואל א-ב ז): **"ה' מוריש ומעשיר משפיל אף מרומים"**, ואלו אנחנו עושים רק את ההשתדלות, אבל את ההצלחה בפעל נותן לנו הקדוש ברוך הוא, וממילא גם בימות החול נחשב אצלנו שכל מלאכתנו נעשית מאליה, כי הכל בידו יתברך, וכאשר האדם יודע זאת ומאמין בכך בכל לבו, הוא יוכל לזכות לקדש את יום השבת שלא לדאג בו כלל בענייני פרנסתו, כי הוא יודע שהכל מאת השם יתברך ולא תועיל לו הדאגה והמחשבה על כך בשבת.

וזה מרמז בפסוק (שמות לה ב): **"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה"**, ולכאורה היה צריך לכתב בפסוק **"תעשה מלאכה"** ולא **"תעשה מלאכה"**, אשר משמעותה שהמלאכה תעשה מאליה

בְּשֵׁשֶׁת יָמִים. אֲלֵא שֶׁבְּכָךְ מִרְמֵז שָׂרַק עַל יְדֵי שְׁנֵאֲמִין שֶׁגַם בְּשֵׁשֶׁת יָמוֹת
הַחֹל כָּל הַמְּלָאכָה נִעֲשִׂית מֵאֲלֵיהָ עַל יְדֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכַל מַעֲשֵׂינֵינוּ הֵנָּה
רַק בְּגֵרָר הַשְּׂתֵדָלוֹת וְכַל הַהֲצִלָּחָה וְהַפְּרִנְסָה הִיא וְכַל בִּידֵיו יִתְבָּרַךְ, נוֹכַח
לְקַיֵּם אֶת הַמְּשֻׁבָּה הַפְּסוּקָה: **”וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ”**, לְזִכְרוֹת לְשִׁמּוֹר
אֶת מַחְשְׁבוֹתֵינוּ כְּרֵאֵי מְכַל מַחְשַׁבְתָּ חֹל וְדֹאֲגַת הַפְּרִנְסָה בְּשֵׁבֶת, וְעַל יְדֵי
כֶּךְ נִזְכָּה שֶׁתְּחַוֵּל עָלֵינוּ קֹדֶשְׁתָּהּ הַגְּדוּלָּה שֶׁל הַשֵּׁבֶת, וְנוֹכָה לְשִׁמּוֹחַ כְּרֵאֵי
בְּשֵׁבֶת הַמְּלָכָה.

הַשְּׂמִיחָה בְּשֵׁבֶת מַעֲלָה אֶת הָאָדָם מֵעַל הַמְּזֻלוֹת

הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ (מִתְקו"ז דף קכח, יתרו זהר חדש ח"א סא) מְגַלֵּה, שֶׁבְּשֵׁבֶת שׁוֹלֵט מְזֻל
שֵׁבֶת־אֵי, שֶׁהוּא נִקְרָא כֶּךְ מִשּׁוֹם שֶׁהוּא מְמַנֶּה עַל כָּל הַצָּרוֹת וְהַחֲרָבוֹת
שֶׁיִּשְׁנֵם בְּכָל הָעוֹלָם, וְהוּא הַמְּמַנֶּה לְהַשְׁבִּית וּלְהַחֲרִיב אֶת כָּל הַדְּבָרִים, וְזִמּוֹן
שֶׁלִּיטָתוֹ הוּא בַּיּוֹם הַשֵּׁבֶת.

וְכַתּוּב הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ (מִגְעוֹב), שֶׁלְכֵן הַגּוֹיִים, שֶׁהֵיוּ עוֹבְדִים לְכוֹכְבִים וְלַמְּזֻלוֹת,
הֵיוּ בַּיּוֹם שֵׁבֶת מְרֵאִים עֲצָבוֹת וְדֹאֲגָה וְרָגֶז, וְהֵיוּ לוֹבְשִׁים בְּגָדִים שְׁחוּרִים
וּמִתְעַנִּים בּוֹ וְלֹא הֵיוּ אוֹכְלִים בַּיּוֹם זֶה מֵאֲכָלִים טוֹבִים וְלֹא כָל דְּבַר שֶׁמֶן
וְלֹא שׁוֹתִים יַיִן, וְלֹא הֵיוּ מִתְעַנְּגִים בּוֹ בְּשׁוֹם דְּבַר מִתְעַנְּגֵי הָעוֹלָם הַזֶּה כִּלְלֵ
וְלֹא הֵיוּ שְׂמִיחִים בּוֹ בְּשׁוֹם שְׂמִיחָה, אֲלֵא הֵיוּ בַּיּוֹם זֶה יוֹשְׁבִים לְבָדֵם עֲצוּבִים
וְנִבְדָּלִים מִחֲבֵרַת אָדָם - דְּבַר שְׂמִיחָה אֶת לְבוֹ שֶׁל הָאָדָם, וְהֵיוּ עוֹשִׂים
הַסְּפִידִים בְּלִיל שֵׁבֶת, וְכַל זֹאת כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת כַּחוֹ שֶׁל מְזֻל שֵׁבֶת־אֵי שֶׁיִּשְׁפִיעַ
לָהֶם, וְעַל יְדֵי כֶּךְ הֵיוּ מְמַשְׂכִּים עַל עֲצָמָם כַּחוֹת מְאוֹתוֹ מְזֻל אֲשֶׁר עֲנִינוּ זֶה
עֲצָבוֹת וְתוֹגָה, יְגוֹן וְאַנְחָה.

הַשְּׂמִיחָה בְּשֵׁבֶת מְקַבֵּל יְשׁוּעָה מֵעַל דְּרֹךְ הַטְּבַע

וְכַתּוּבוֹ בְּעַל הַ”שְׂפָתַי כִּהְיִן” (מְגוּרֵי הָאֲרִיז”ל - בְּרֵאשִׁית כ”א) וְרַבֵּי יוֹנְתָן אֵיבְשִׁיץ (יערות
דְּבַשׁ חֶלֶק שְׁנֵי דְרֹשָׁה ב יג), שֶׁדְּוִקָא בְּגֵלָל שֶׁבְּשֵׁבֶת שׁוֹלֵט מְזֻל שֵׁבֶת־אֵי, שֶׁמְזֻל מְרֵאָה
עַל הָעֲצָבוֹת בַּיּוֹם זֶה, לְכֵן עַל יְדֵי שְׁעֵם יִשְׂרָאֵל שְׂמִיחִים בְּשֵׁבֶת וּמְעַנְּגִים אֶת
הַשֵּׁבֶת בְּכָל מְנֵי עֲנֵג - בְּמֵאֲכָל וּמִשְׂקָה וּבְמִלְבוּשִׁים נְאִים, וּמִתְנַהֲגִים בְּשֵׁבֶת
בְּשִׂמְחָה גְדוּלָּה וּשְׂמִיחִים בְּכָל פְּחָם בְּשֵׁבֶת - בְּכֶךְ הֵם מְכַנְיַעִים אֶת כַּחוֹ שֶׁל
שֵׁבֶת־אֵי, וְעַל יְדֵי כֶּךְ נְצוּלִים מִמְּזֻלוֹ שֶׁל שֵׁבֶת־אֵי, כִּי בְּכֶךְ הֵם מְרֵאִים שְׂאִינָם
תַּחַת מְמַשְׁלָתוֹ וְאִינָם תַּחַת הַמְּזֻל כִּלְלֵ, שֶׁעֲנִינוּ זֶה לְהַתְעַצֵּב בַּיּוֹם הַשֵּׁבֶת,
וְלָכֵן דְּוִקָא עַל יְדֵי שְׁעֵם יִשְׂרָאֵל שְׂמִיחִים וּשְׂמִיחִים בְּשֵׁבֶת וּמְעַנְּגִים אוֹתָהּ בְּכָל

כחם, הם זוכים לעלות מעל למזלות וזוכים לישועות ונפלאות ועצומות מעל לדרך הטבע בכל העינים שהם צריכים.

השמחה בשבת נצול מפגעי של מזל שבתאי

ובארנו הרשב"א (שו"ת הרשב"א חלק א סא) והמהרש"א (שבת קנו) והאבן עזרא (שמות כ"ד) ורובנו יונתן אביבשיץ (יערות דבש חלק ב דרוש ו), ששבתאי הוא כוכב מזיק הממנה על החרבון והשבתת כל דבר, ועל ידו קורים ברצון הבורא ברוך הוא כל מיני דברים קשים בעולם, רחמנא ליצלן, ומי שמתחיל לעשות מלאכה כפאטר מזל שבתאי שולט, הוא לא יצליח בו ויבוא לידי נזק, ולכן צוה הקדוש ברוך הוא לשבת מכל מלאכה ביום השבת, כדי שעל ידי זה יצילו ישראל מפגעי של שבתאי, ולכן אף מחשבת מלאכה אסורה בשבת, כי במה שמתכנן האדם ביום זה - בודאי לא יראה סימן ברכה.

ולכן כתבו חז"ל (שבת ק"ח): "כל המשמר שבת פהלכתו, אפלו עובד עבודה זרה כדור אנוש, מוחלין לו". וזאת מפני שבדור אנוש היו עובדים את המזלות, ומי ששומר שבת פהלכתו ומענג את השבת כראוי, הוא מראה בכך שאינו עובד להם ולכן נמחל לו.

וכתבו המפרשים, שמי שאינו שומר שבת פהגן, הוא תחת ממשלתו של שבתאי בשבת, וכפי שרואים היום שרב תאוונות הדרכים, לא עלינו, מתרחשות בשבת, רחמנא ליצלן, וכן מי שנמצא בעצבון בשבת הוא תחת ממשלתו, ולכן צריך להזהר בכל כחו מעצבות ויגון ביום השבת.

שכרה הגדול של השמחה בשבת

ספר הגאון רבי אלימלך בידרמן שליט"א, שפעם אביו האדמו"ר היה דחוק מאד ובליית בררה יצא לחו"ל כדי לאסוף תרומות לאנשי ביתו ונרד ללונדון ולאמריקה ושהה שם כחצי שנה עד שהצליח לאסוף סכום מכבד מאד, ובהיותו שם בשבת קדש נכנס גנב לבית האכסניה וגנב את כל הסכום כסף. וכששמע מכך האדמו"ר, יצא מיד ברכוד וימחול ושר גוגני שבת בשמחה גדולה וחדוה רבה, וכשנוכח בכך בעל האכסניה, התפעל מאד מכך וספר הדבר לכל בני העיר, והבינו כלם שאיש קדוש שוכן בקרבם, ושחרו רבים לפתחו ונתנו לו נתינות הגונות, ובסוף חזר לארץ ישראל עם סכום יותר גדול ממה שאסף בתחלה, וכל זאת בזכותה של השמחה בשבת המלכה. (ומירות שבת - באר החיים).

שְׂרֵשֶׁת יְשׁוּעוֹת בְּזִכּוֹת שְׁמַחַת הַשַּׁבָּת

גם בְּיָמֵינוּ יִשְׁנֶם סְפוּרִים רַבִּים עַל אֲנָשִׁים שֶׁהִסִּיחוּ דַעַת מִצְרָתָם וְשָׁמְחוּ בַשַּׁבָּת הַמְּלֻכָה וְרָאוּ יְשׁוּעוֹת עֲצוּמוֹת. הַתְּקַשֵּׁר אֵלַי יְהוּדֵי יִקָּר וְסִפֵּר לִי בְּהִתְרַגְּשׁוֹת גְּדוֹלָה, שֶׁלְאַחַר שֶׁהֶאֱזִין לְסִדְרַת שְׁעוּרִים מְקַלְטִים בָּהֶם דְּבַרְתִּי עַל מַעֲלַת הַשְּׂמֵחָה בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת הַמְּסֻגָּלַת לִישׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת בְּכָל הַתְּחוּמִּים וְהַמִּישׁוּרִים וְקִבַּל עַל עֲצָמוֹ קִבְּלָה חֲזָקָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה בְּמִשְׁבֵּךְ כָּל שַׁבָּת הַמְּלֻכָה, וְכִיּוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי יָלָדִים נְכִיִּים, לֹא עָלִינוּ, אֲשֶׁר עָלָיו לְטַפֵּל בָּהֶם בְּמִסְרֵי־רֶבֶךָ וּבְטֻרְחָה גְּדוֹלָה בְּמִשְׁבֵּךְ כָּל הַשַּׁבָּת, הִנֵּה זֶה אֶצְלוֹ מְבַצֵּעַ שֶׁל מִמֶּשֶׁ, אֲבָל הוּא הִתְאַמֵּץ בְּכָל כַּחוֹ וְקִנְיָה לָהֶם פְּרָסִים רַבִּים נְדִי לְשִׂמְחָתָם בַּשַּׁבָּת, וּמִדָּ לְאַחַר מִכּוֹן רָאָה שֶׁרִשְׁרֵת שֶׁל יְשׁוּעוֹת מְפֻלְאוֹת.

זֶה הַחֵל בְּכָךְ שֶׁכָּבֵר בְּעֲצֻמָּה שֶׁל הַשַּׁבָּת רָאָה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה עִם בְּנוֹ הַנֶּכֶד אֲשֶׁר הִתְחִיל לְלַכֵּת כְּמָה פְּסִיעוֹת בַּשַּׁבָּת לְרֵאשׁוֹנָה בְּחַיָּו, לְפִלִּיאַת כָּלָם, וְכִן מִדָּ לְאַחַר מִכּוֹן רָאָה יְשׁוּעָה עֲצוּמָה בְּפִרְנֶסָה כְּאֲשֶׁר נֶצַל בְּרִגְעַת הָאֲחֵרוֹן מִעִסְקָה כּוֹשְׁלַת, וְכָךְ גַּם מִצָּא דִּירָה טוֹבָה בְּמִקּוֹם טוֹב, וְעוֹד יְשׁוּעוֹת רְבוֹת הָיוּ לוֹ, וְגַם בְּרוּחָנוּיָת רָאָה יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת כְּאֲשֶׁר קִבַּל אִיזָה תְּפִקִיד תּוֹרְנֵי, וְכִן בְּתְחוּמִים נוֹסְפִים, וְכָךְ סִפֵּר לִי כִּי צָד כָּל חַיָּו הַשְּׂתַנּוּ מִהִקְצָה אֶל הַקְּצָה לְאַחַר שֶׁהִתְאַמֵּץ בְּכָל כַּחוֹ לְשַׂמֵּחַ בַּשַּׁבָּת עַל אִף הַקִּשְׁי הַגְּדוֹל הַפְּרוּךְ בְּכָךְ, וְכָל זֹאת בְּזִכּוֹתָהּ שֶׁל הַשְּׂמֵחָה שֶׁל שַׁבָּת הַמְּלֻכָה.

בְּזִכּוֹת שְׁמַחַת הַשַּׁבָּת – נִפְקְדוּ בְּבֵן זָכָר לְאַחַר שְׁנַיִם רְבוֹת

מַעֲשֵׂה הִנֵּה בְּיָמֵינוּ בְּזוּג שֶׁהָיוּ נְשׂוּאִים שְׁנַיִם רְבוֹת מְאֹד וְלֹא נִפְקְדוּ בְּבָנִים. וְהִנֵּה בְּאַחַת הַשַּׁבָּתוֹת, כְּאֲשֶׁר הָאִשָּׁה הִבִּיאָה אֶת הַמַּגָּשׁ שֶׁעָלָיו הָיוּ כָּל מְאֻכְלֵי הַשַּׁבָּת – הַדְּגָיִם וְהַמְּרֻק עִם הַסְּלִטִים, הִיא הִחִלִּיקָה לְפָתַע וְכָל הָאֻכֵּל שֶׁהִיָּה עַל הַמַּגָּשׁ נִפֵּל עַל הַרְצָפָה וְהִתְלַכְּלוּ. בַּעֲלָה שֶׁרָאָה זֹאת שִׁתַּק וְהִבְלִיג וְלֹא אָמַר לָהּ מְאוּמָה. וְהֵם אָכְלוּ בְּאוֹתָהּ סְעוּדָה רַק חִלוֹת בְּלִבָּד. וְהִבְעֵל שֶׁר בְּשִׂמְחָה אֶת כָּל שִׁירֵי הַשַּׁבָּת לְלֹא שִׁירָאוּ עָלָיו כָּל זָכָר לְכָךְ.

וְהִנֵּה לְפָקְדוֹת הַשְּׁנָה נוֹלַד לָהֶם בְּנֵם בְּכוֹרִם בְּמִזְל טוֹב, וְרָאוּ בְּחוּשׁ כִּי צָד בְּזִכּוֹת שֶׁהֵם כְּפָדוּ אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא רָבוּ וְהִתְקוּטְטוּ בָּהּ, אֲלֵא שֶׁמְחוּ בְּשִׂמְחָתָהּ שֶׁל הַשַּׁבָּת אִף לְלֹא מְאֻכְלֵיָהּ הַעֲרָבִים, הֵם זָכוּ לְבִרְכָתָהּ שֶׁל הַשַּׁבָּת לְהוֹשִׁיעַ בְּדָבָר יְשׁוּעָה וְרוּחִמִּים.

מנהל הבנק שנהפך לעשיר גדול

ספור מִפְּלֹא אַרְעַ עִם הָרַב שְׁמוּאֵל שְׁטֵרְאוּס ו"ל. הִיָּה זֶה כְּאִשֶּׁר הָיָה גֵר בְּעִיר קַרְלִסְרוּוְהֵה שְׁבַגְרִמְנִיָּה, וּלְפָרְנִסְתּוֹ עָסַק בְּנְהוּל בְּנֵק קֶטָן, וְאֲנָשִׁים רַבִּים סָמְכוּ עָלָיו וְהִפְקִידוּ אֶצְלוֹ אֶת כָּל חֲסוֹנוֹתֵיהֶם וּמִכָּף הִיָּתָה פְּרִנְסְתּוֹ. וְהִנֵּה בַיּוֹם שֵׁשִׁי אַחַד הַשְּׁתַּתְּפָר ר' שְׁמוּאֵל בְּשִׁמְחַת בְּרִית מִילָה, וְלִכְבוֹד הַשְּׁמִחָה הוּא לָבַשׂ אֶת בְּגָדֵי הַשַּׁבָּת, וְלֵאחֵר שְׁמִחַת הַבְּרִית הַמְּשִׁיב ר' שְׁמוּאֵל לְעַבֵּד עוֹד מְסַפֵּר שְׁעוֹת נוֹסְפוֹת.

וְהִנֵּה בְּלֵיל שַׁבָּת, כְּאִשֶּׁר שָׁב מִתְּפִלַּת לַיִל שַׁבָּת, בְּלַכְתּוֹ בְּרַחוּב הַהוֹמָה אָדָם, הִבְחִין לְפִתֵּעַ שְׂפִיס מְעִילוֹ תְּפּוּחַ, וּלְתַדְהִמְתּוֹ הִרְבֵּה הַתְּבַרֵר לוֹ שֶׁכָּל כֶּסְפֵי הַפְּקֻדוֹנוֹת הֶצְרוּרִים בְּשִׁקִּיק בַּד נִמְצְאִים בְּכִיס מְעִילוֹ. נֶעַר ר' שְׁמוּאֵל מִיַּד אֶת מְעִילוֹ מִשִּׁקִּיק הַכֶּסֶף, וְהִלֵּךְ לְבֵיתוֹ כְּאִשֶּׁר בְּמִשְׁבֵּךְ כָּל הַשַּׁבָּת הוּא מְשַׁתַּדֵּל לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִכָּל כֶּסְפֵי הַפְּקֻדוֹנוֹת הַרַבִּים שֶׁהִפְקִידוּ אֶצְלוֹ וְלֹא סָפַר עַל כָּף מְאוּמָה לְבַגֵּי בֵיתוֹ, אֶלָּא כָּל הַשַּׁבָּת שְׁמַח שְׁמִחָה גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה בְּשִׁמְחָתָהּ שֶׁל הַשַּׁבָּת וְשֵׁר אֶת כָּל זְמִירוֹת שַׁבָּת מִתּוֹךְ שְׁמִחָה רַבָּה וְחֻדְוָה עֲצוּמָה.

לְאַחֵר שֶׁעָשָׂה הַבְּדֻלָּה נִחְפָז ר' שְׁמוּאֵל לְלַכֵּת לְאוֹתוֹ רַחוּב, וְהִנֵּה נוֹכַח בְּנִס הַגְּדוֹל - בְּאוֹתוֹ מְקוֹם בְּפִנֵּת הַרַחוּב הַהוֹמָה אָדָם, הִיָּה מִנְּחַ כָּל צָרוֹר הַכֶּסֶף הָרַב.

וְהִנֵּה לְמַחְרַת עֵבֶר שָׁם מוֹשֵׁל הַמְּחֻז, שֶׁשָּׁמַע כִּי ר' שְׁמוּאֵל יָשֵׁר וְנִאֶמַן וּמְנַהֵל בְּנֵק בְּאִזּוֹר זֶה, וְהוּא הִחְלִיט שֶׁכָּל כֶּסְפֵי הַמְּחֻז כְּלוֹ יִפְקְדוּ בְּבֵן שֶׁל ר' שְׁמוּאֵל שְׁטֵרְאוּס, וְתוֹךְ מְסַפֵּר שְׁנַיִם הוּא הִפְךָ לְעֵשִׂיר מְפֻלָּג. מְפָרְסֶמֶת הִיא "חֶצֶר שְׁטֵרְאוּס" בִּירוּשָׁלַיִם אוֹתָהּ תָּרַם ר' שְׁמוּאֵל מִכֶּסְפוֹ, בְּהַתְּגוּרְרוֹ גְּאוּנֵי עוֹלָם וְגְדוּלֵי בְּעֵלֵי הַמוֹסָר, וְלֵאחֵר שֶׁהֶעֱרְבִים כְּבָשׁוּ אֶת הָאִזּוֹר, הֵם קָרְאוּ לְשִׁכְנוּנָהּ זו "מוֹסְרָרָה" - עַל שֵׁם גְּדוּלֵי בְּעֵלֵי הַמוֹסָר שֶׁהִתְגוּרְרוּ בְּהָ (אוצר היהדות חלק א עמוד 542).

ברכת ה' היא תעשיר - זו השבת

כָּתְבוּ חז"ל בִּירוּשָׁלַיִם (שָׁבָת) עַל הַפְּסוּק "בְּרַכַּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר" (משלי כב) זֹאת הַשַּׁבָּת, וְהַמְּשִׁיב הַפְּסוּק הוּא: "וְלֹא יוֹסֵף עֲצָב עִמָּה" - כְּלוֹמֵר שֶׁעַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם נִזְקֵר מִכָּל מִינֵי עֲצָב בְּשַׁבָּת, הוּא זֹכֵה לְבְּרַכַּת הַעֲשִׂירוֹת בְּזִכְוֹתָהּ שֶׁל שַׁבָּת הַמְּלֻכָה. יְהִי רַצוֹן שְׁנוֹכָה לְהַגְאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָמִים בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן.

שַׁבַּת הַיּוֹם מְלֻזָּעָה

**הַבְּטָחַת חַז"ל: הַשְּׂמִיחַ בַּשַּׁבָּת
מְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת וְלִכְן יִבְרִיא מַחְלִיו**

הִנֵּה כָּל אֶחָד הַשְּׂרוּי בְּאִיזָה צַעַר חַס וְשָׁלוֹם בְּכַנִּיסַת הַשַּׁבָּת, כְּאֲשֶׁר יִסִּיחַ אֶת דַּעְתּוֹ מִצַּעְרוֹ בַּשַּׁבָּת וְיִשְׂמַח בְּשִׂמְחַתָּהּ, מְבֹטָח לוֹ שְׂיִנְשָׁע בִּישׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת מַעַל דָּרָךְ הַטְּבַע, בְּזִכּוּתָהּ שֶׁל שַׁבָּת הַמְּלֻכָּה. (כמו שכתב הוזה"ק, תיקו"ז דף כ"ב ע"א).

וְכֵן חוֹלָה הַזְּקוּק לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה, רַחֲמָנָא לִיְצַלְנָה, **אִם יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מַחְלִיו בַּשַּׁבָּת וְיִשְׂתַּדֵּל לְשִׂמְחָה בְּמִשְׁךְ יוֹם הַשַּׁבָּת** - מְבֹטָח לוֹ שְׂיִבְרִיא מַחְלִיו בְּזִכּוּתָהּ הַגְּדוּלָּה שֶׁל הַשַּׁבָּת.

כִּי עַל יְדֵי שְׂיִשְׂמַח בַּשַּׁבָּת, זְכוּתָהּ הַגְּדוּלָּה שֶׁל הַשַּׁבָּת שְׁכַבְדָּהּ וְלֹא הִצְטַעַר בָּהּ בַּשַּׁבָּת, עַל אִף הַקִּטְשֵׁי הַגְּדוֹל שְׂיִישׁ לְחוּלָּה לְשִׂמְחָה עֲקֵב מִצַּב בְּרִיאָתוֹ, תַּעֲמִד לוֹ שְׂיִמְלֵא ה' אֶת מְשָׁאֵלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה, וּמִמִּילָא יִבְרִיא מַחְלִיו, וְשֵׁב וּרְפָא לוֹ.

כְּמוֹ שְׁכַתְּבוּ חַז"ל (שבת י"ב), שֶׁהַנֶּכְנֵס לְבַקֵּר אֶת הַחוּלָּה בַּשַּׁבָּת, אוֹמֵר לוֹ: **"שַׁבָּת הִיא מְלֻזָּעָה וְרַפּוּאָה קְרוּבָה לְבוֹא"**, וּפְרַשׁ רַש"י: **אִם תְּכַבְּדוּהָ מְלַהֲצֵטַעַר בָּהּ.**

הַשַּׁבָּת הִיא תַּחֲבֹשֶׁת

וְאָמַר בַּעַל הַ"בְּרַכַּת אַבְרָהָם" זִיע"א, שֶׁזֶּה רְמוּז בְּמָה שְׂאוּמְרִים כְּאֲשֶׁר מְבַקְּרִים אֶת הַחוּלָּה בַּשַּׁבָּת: **"שַׁבָּת הִיא מְלֻזָּעָה"**, שְׁכֵן מִשְׂמְעוּתָהּ הִיא **"מְלֻזָּעָה"**, שֶׁתִּרְגְּמוּ בַּשִּׁפְחָה הָעֵרֶבֶתִית הִיא **"תַּחֲבֹשֶׁת"**. דִּהְיִינוּ שְׂאָנוּ אוֹמְרִים לְחוּלָּה: תִּדַּע לָךְ שֶׁהַשַּׁבָּת בְּעֶצְמָהּ הִיא הַתַּחֲבֹשֶׁת וְהַרְטִיָּה לְזִכּוּתָהּ לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה מַחְלִיָּה הַקִּשְׁוָה.

כִּי אִם הַחוּלָּה יִשְׂמַח וְיִגִּיל בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וּבְכֵךְ יְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת כְּאֲשֶׁר לֹא יִצְטַעַר בָּהּ - בְּזִכּוּתָהּ שֶׁל הַשַּׁבָּת בְּנִדְאֵי רַפּוּאָתוֹ קְרוּבָה לְבוֹא, וּבְנִדְאֵי תַהֲיָהּ לוֹ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה.

וְאָמַר בַּעַל הַ"יִּטֵּב לֵב" זִיע"א, שֶׁדָּבָר זֶה רְמוּז בְּפָסוּק: **"מִשָּׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹקִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל"**. מִשָּׁה רָאשֵׁי תַבוֹת - שַׁבָּת הִיא מְלֻזָּעָה, וּבְזִכּוּתָהּ כִּף

”וְהָאֱלֹקִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל”. **בְּקוֹל** רֵאשִׁי תְבוּת - וּרְפוּאָה קְרוּבָה לְבוֹא, דְּהֵינּוּ שְׂבוּכוֹת כִּן שֶׁהָאָדָם אֵינְנוּ מְצַטְעֵר בַּשַּׁבָּת וְיִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִחֻלּוֹ, בְּוֹדָא יִזְכֶּה לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה.

יְכוּלָה הִיא שְׁתַּרְחֵם

וְכֵן גַּם כְּאֲשֶׁר בְּנֵי מְשַׁפְּחָתוֹ שֶׁל הַחוּלָה יִסִּיחוּ דַּעְתָּם מְצַעֵר חֻלּוֹ שֶׁל בֶּן מְשַׁפְּחָתָם בְּמִשְׁוֹ יוֹם הַשַּׁבָּת וְיִשְׁמְחוּ כֹּל הַשַּׁבָּת בְּשִׂמְחָתָהּ שֶׁל שַׁבָּת הַמְּלֻכָה - בְּזִכּוֹתָהּ הַגְּדוּלָה שֶׁל הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר כָּבְדוּ אוֹתָהּ וְשִׂמְחוּ בָּהּ, בְּוֹדָא יִשְׁעַת הַחוּלָה וְיִבְרִיא מִחֻלּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בַּעַל הַ”שֵׁם מְשֻׁמוֹאֵל” (פִּרְשֵׁת שֶׁלח - תרע”ז) בְּשֵׁם אָבִיו הַרְה”ק הַ”אֲבִי נֹר”, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: שִׁמְעֵתִי מִפֶּה קֹדֶשׁ אֲדַמּוּר זְכוּק”ל, שֶׁמִּדָּה זוֹ נוֹהֶגֶת בְּכָל עַוְנֵי הָאָדָם. **אִפְלוּ מִי שֵׁישׁ לוֹ חוּלָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, רַחֲמָנָא לִיְצַלֵּן - אִם אִפְשָׁר לוֹ שִׁיתַּאֲפֵק וְלֹא יִצְטַעַר וְלֹא יִהְיֶה רַב בְּעַגְמַת נַפְשׁוֹ** (בְּשַׁבָּת), **”בְּוֹדָא שִׁיתַּרְפֵּא”, כְּאֲמַרְם זְכוּרָנָם לְבִרְכָה: ”יְכוּלָה הִיא שְׁתַּרְחֵם”.** עַד כֵּן לְשׁוֹנוֹ.

הַשְּׂמִחָה בַּשַּׁבָּת - מְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת

וּבְיָר הַמְּהַרְשֵׁ”א (שַׁבָּת יא), שֶׁהֵנְכַס לְבַקֵּר אֶת הַחוּלָה בַּשַּׁבָּת, אוֹמֵר לוֹ: **”שַׁבָּת הִיא מְלֻזָּק וּרְפוּאָה קְרוּבָה לְבוֹא”**, וְזֹאת מִשּׁוּם שֶׁהַמְּבַקֵּר אֶת הַחוּלָה, עָלָיו לְנַחֲמוֹ וּלְהַרְחִיב דַּעְתּוֹ בְּדַבְרֵי חֶזק וְתִנְחוּמִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטַעַר הַחוּלָה בַּשַּׁבָּת, וְלִכְן צְרִיךְ לוֹמַר לוֹ, שְׂאֵם הוּא יְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת - בְּכֵן שִׁישְׁמַח בַּשַּׁבָּת וְלֹא יִצְטַעַר בָּהּ בְּצַעֵר שֶׁל חֻלּוֹ, זְכוּתָהּ שֶׁל הַשַּׁבָּת תַּעֲמֹד לוֹ, וְהוּא בְּוֹדָא יִבְרִיא מִחֻלּוֹ.

הַשְּׂמִחָה בַּשַּׁבָּת הַשַּׁבָּת בְּעֶצְמָהּ תִּמְלִיץ עָלָיו טוֹב בַּשָּׂמִים

וּבְיָר עוֹד הַמְּהַרְשֵׁ”א, שְׂאִין מְסַפִּיק לְנַחֵם אֶת הַחוּלָה בְּדַבְרֵי חֶזק וְתִנְחוּמִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטַעַר בַּשַּׁבָּת הַמְּלֻכָה, אֲלֹא עָלֵינוּ לוֹמַר לוֹ בְּמִפְרָשׁ וּלְגַלוֹת לוֹ אֶת הַסּוּד הַגְּדוֹל שֶׁל שַׁבָּת הַמְּלֻכָה, וְהוּא - שֶׁכָּל הַמְּכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת בְּכֵן שְׂאִינוֹ מְצַטְעֵר בָּהּ אֲלֹא מִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מְצַעֵרוֹ הַגְּדוֹל וְשִׂמְחָה בְּכָל כָּחוֹ, בְּזִכּוֹת כֵּן הַשַּׁבָּת בְּעֶצְמָהּ מְמַלִּיצָה טוֹב בְּעֵדוֹ בַּשָּׂמִים וּמְגַנָּה עָלָיו לְרְפוּאוֹתוֹ מִחֻלּוֹ. וְלִכְן כְּאֲשֶׁר מְבַקְרִים אֶת הַחוּלָה בַּשַּׁבָּת צְרִיךְ לוֹמַר לוֹ: **”שַׁבָּת הִיא מְלֻזָּק, יְכוּלָה הִיא שְׁתַּרְחֵם”**, וּפְרָשׁוֹ רַשִׁ”י וְהַר”ן: **”אִם תְּכַבְּדוּהָ מְלֵה צַטְעָר בָּהּ”**. כְּלוֹמַר, שְׂאֵנוֹ אוֹמְרִים לַחוּלָה שְׂאֵם יְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת בְּכֵן שִׁישְׁמַח אֶת עַצְמוֹ

שְׁלֹא לְהִצְטַעַר מִחֲלִיו בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּזִכּוֹת כֶּן הַשַּׁבָּת עֲצָמָה תִּמְלִיץ עָלָיו טוֹב בְּשָׂמִים וְהִיא תָּבִיא לוֹ אֶת רְפוּאָתוֹ אֲף לֹא שִׁיתְּפַלֵּל עַל כֶּן. וְלִכֵּן כָּל הַנִּכְנָס לְבַקֵּר אֶת הַחוּלְהָ בַשַּׁבָּת, עָלָיו לְהִסְבִּיר וּלְבַאֵר לוֹ אֶת מַעֲלָתָהּ הַעֲצוּמָה שֶׁל הַשְּׂמֻחָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר בְּזִכּוֹתֶיהָ יִתְעוֹרְרוּ עָלָיו רַחֲמֵי ה' הָעֲלִיּוֹנִים, וְהוּא בּוֹדֵאֵי יִתְרַפָּא מִחֲלָיו, וְנִשְׁב וְרָפָא לוֹ.

הַיֵּלֶד שֶׁנִּצָּל מִמוֹת בְּזִכּוֹת שְׂמֻחַת הַשַּׁבָּת

מַעֲשֶׂה בִּיהוּדֵי בֵּא בַּיָּמִים אֲשֶׁר שְׁנַיִם רַבּוֹת לֹא הָיוּ לוֹ בָּנִים, וְלֹאֲחֵר שֶׁנִּפְטְרָה אִשְׁתּוֹ נִשָּׂא אִשָּׁה שְׁנִיָּה וְנוֹלֵד לוֹ בֶּן יַחֲדִיד לַעַת וְקִנּוּתוֹ, וְהִנֵּה לֹאֲחֵר כַּמָּה שְׁנַיִם חָלָה הַבֵּן הַזֶּה בְּחֲלֵי קָשָׁה מְאֹד וְהָיָה מִצְּבוּ קָשָׁה עַד שֶׁהִגִּיעַ כַּמְעַט לְשַׁעֲרֵי מוֹת.

כְּשֶׁרָאָה אָבִיו שֶׁבָּאוּ מִים עַד נֶפֶשׁ, נָסַע אֶל הַרְ"ק רַבִּי מְרֻדְכֵי מִנְשֻׁכֵי זִיע"א, שֶׁנּוֹדַע כְּפוֹעֵל יְשׁוּעוֹת בְּקֶרֶב הָאָרֶץ, לְבַקֵּשׁ מִמּוֹ שִׁיְבַרֵּךְ אֶת בְּנוֹ חֲבִיבוֹ יַחֲדוֹ. כְּשֶׁבָּא אֶל הַרְבִּי, הָיָה זֹאת בְּעֶרְב שַׁבָּת לַעַת עֶרֶב, וְכִשְׁנִינְגֵשׁ לְרַבִּי פָּרַץ בְּכֵי תַמְרוּרִים וּבִקְשׁ מִהַרְבֵּי שִׁיתְּפַלֵּל עַל בְּנוֹ יַחֲדוֹ אֲשֶׁר נוֹלַד לוֹ לַעַת זְקִנּוּתוֹ וְעַתָּה שׁוֹכֵב עַל עֶרֶשׁ דָּוִי וּמִצְּבוּ קָשָׁה מְאֹד. עָנָה לוֹ הַצַּדִּיק: שַׁבָּת קִדְשׁ! שַׁבָּת קִדְשׁ! וּמֵהָרָ לְלַכֵּת לְהַדְלִקֵת נְרוֹת שַׁבָּת.

וְהִנֵּה, הַיְהוּדֵי הַזֶּה, לֹאֲחֵר שֶׁשָּׁמַע תְּבוֹת אֱלֹהֵי יוֹצְאוֹת מִפִּי הַרְבִּי, הָיָה שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה בְּכָל הַשַּׁבָּת כְּלָה, וְרָקַד וְיָשַׁר וּפָזַז בְּכָל כַּחוֹ עִם כָּל הַחֲסִידִים שֶׁהָיוּ שָׂם בְּמִשְׁךְ כָּל אוֹתָהּ שַׁבָּת, עַד שֶׁכָּלָם רָאוּ וְתַמְהוּ מְאֹד כִּיצַד הוּא שׁוֹכֵחַ מִצְּרָתוֹ הַגְּדוֹלָה וְכִיצַד הֵנוּ כֹּה שִׂמְחָה וְצוֹהֵל בְּכָל כַּחוֹ בְּשִׂמְחָתָהּ שֶׁל הַשַּׁבָּת בְּעוֹד בְּנוֹ שׁוֹכֵב עַל עֶרֶשׁ דָּוִי. כַּאֲשֶׁר נִגַּשׁ אֵלָיו אֶחָד הַחֲסִידִים וְשָׂאל אוֹתוֹ: כִּיצַד הִנְךָ כֹּה שִׂמְחָה כַּאֲשֶׁר מִצְּבוּ שֶׁל בְּנֶךָ כֹּה קָשָׁה? מִיֵּד הִסָּה אוֹתוֹ הָאֵב בְּאִמְרוֹ: שַׁבָּת הַיּוֹם! שַׁבָּת קִדְשׁ! שַׁבָּת הַמְּלִכָה; וְכֵן הָיָה שִׂמְחָה וְצוֹהֵל בְּכָל כַּחוֹ בְּמִשְׁכָּה כָּל הַשַּׁבָּת.

וְהִנֵּה, מִיֵּד בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת שֶׁלְּחָזוּ שְׁלִיחַ מִיַּחַד מְעִירוֹ לְהַגִּיד לוֹ שֶׁמִּצְּבוּ שֶׁל בְּנוֹ הַיּוֹטֵב בְּדָרָךְ פְּלֵא בְּמִשְׁכָּה הַשַּׁבָּת וְעִכְשָׁו הוּא מְתַאוּשֵׁשׁ וּמְחַלֵּים כְּפָר מִחֲלָיו הַקָּשָׁה, וּמִיֵּד נִכְנָס הָאֵב לְרַבִּי כְּדֵי לְבַשֵּׁר לוֹ עַל הַחֲלֻמַת בְּנוֹ. שָׂאֵלוּ הַרְבֵּי: כִּשְׂאֲמַרְתִּי לָךְ 'שַׁבָּת קִדְשׁ! שַׁבָּת קִדְשׁ!' הֲאִם הַבְּנֵת אֶת כְּנָנִיתִי?

עָנָה הָאֵב וְאָמַר לוֹ: בּוֹדֵאֵי, כִּי זְכַרְתִּי שֶׁהֵייתִי אֶצֶל הַרְבֵּי בַשַּׁבָּת קִדְשׁ לִפְנֵי חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וְהַרְבֵּי בָּאָר אֶת הַפְּסוּק "וַיְהִי הַבֵּל רַעֲיָה צֶאֱן וְקָנוּ הָיָה עֶבֶד אֲדָמָה", "וְהָיָה" זֶה מְלִשׁוֹן שְׂמֻחָה, וְזֹאת לְרִמּוֹז שֶׁקָּנוּ הָיָה עוֹשֶׂה אֶת עֲבוֹדָתוֹ בְּאֲדָמָה מִתּוֹךְ שְׂמֻחָה וְטוֹב לֵבָב, וְעַל יְדֵי כֶּן הוּא זְכָה לְכָל הַהִשְׁפָּעוֹת

והברכות ברוחניות ובגשמיות, אבל לאחר שְהַרְגוּ קִין אֶת אָחִיו הֶבֶל וְאָמַר לוֹ הֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ: "נַע וְנָד תִּהְיֶה בְּאָרֶץ", שָׁאֵל קִין אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: "וְהִיא כָּל מִצְאֵי יִהְרָגֵנִי?!". כְּלוּמַר, הָאֵם נִגְזַר עָלַי לְהַפְסִיד אֶת כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׁפָעוֹת גַּם בְּרוּחָנִיּוֹת וְגַם בְּגַשְׁמִיּוֹת? **וְעַל כֵּן נֹאמַר בְּתוֹרָה: "וַיִּשֶׂם ה' לְקִין אוֹת לְבִלְתִּי הַכוֹת אוֹתוֹ כָּל מִצְאוֹ", וְזֹאת לְרַמֵּז שֶׁנִּתְּנָן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְקִין אֶת "אוֹת הַשַּׁבָּת" אֲשֶׁר עַל יְדֵהּ יוּכַל לְזַכּוֹת לְכָל הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׁפָעוֹת.**

כִּי אִם הָאָדָם מְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת כְּרְאוּי וְשִׁמּוּחַ בָּהּ כְּרְאוּי, הוּא זֹכֶה לְהַנְצִל מִכָּל הַגְּזֵרוֹת אֲשֶׁר נִגְזְרוּ עָלָיו בְּמָרוֹם, וְהוּא זֹכֶה בְּזִכּוּתָהּ שֶׁל הַשַּׁבָּת לְכָל הַבְּרָכוֹת, הֵן בְּגַשְׁמִיּוֹת וְהֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, וְלָכֵן כְּשֶׁהֲרִב אָמַר לִי שַׁבָּת! שַׁבָּת!, הַבְּנֵי מִיַּד שְׁהֲרִב רֹמַז לִי, שֶׁהִנֵּה עֲכָשׁוּ וְנִכְסַת הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר עַל יְדֵהּ אֶפְשָׁר לְבַטֵּל אֶת כָּל הַגְּזֵרוֹת, וְזֹאת אִם הָאָדָם יִשְׁתַּדֵּל בְּכָל כַּחוֹ לְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת וְלִשְׁמַח בָּהּ, וְלָכֵן הַשְׁתַּדֵּלְתִּי בְּכָל כַּחִי לְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת וְלִשְׁוֹשׁ וְלִשְׁמַח בָּהּ בְּמִשְׁוֶה כָּל יוֹם.

עָנָה וְאָמַר לוֹ הֲרִבִּי: תִּדַע לָךְ, שְׁכַשְׁבָּאתָ אֵלַי בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת, רְאִיתִי שְׁכַפְּרָ נִגְזְרָה עַל בְּנֵי הַגְּזֵרָה בְּמָרוֹם, וְחִמְנָא לִי צֵלָן, וְרַק בְּזִכּוּתָהּ שֶׁל שַׁבָּת הַמְּלֻכָה יְכוּלָה הַגְּזֵרָה לְהִתְבַּטֵּל מְעַלְיָה, וְאָכֵן לְכֹף הַתַּפְנוּתִי כְּשֶׁאֲמַרְתִּי לָךְ 'שַׁבָּת קִדְשִׁי', וַיִּפְּהַ הַבְּנֵי כְּפִנְתִּי. וְכַעַת שׁוּב לְבֵיתְךָ, כִּי בְּזִכּוּתָהּ הַגְּדוּלָה שֶׁל שְׁמִיחַת הַשַּׁבָּת שְׁשִׁמְחַתָּ בָּהּ כְּרְאוּי הַתְּבַטְלָה מְעַלְיָה הַגְּזֵרָה לְחִלוּטִין, וְעֲכָשׁוּ תִזְכֶּה לְרוּחוֹת רַב נַחַת וְדִקְדוּשָׁה מִבְּנֵי, וַיִּזְכֶּה בְּנֵי לְרְאוֹת דְּרוֹת יִשְׂרָאֵל וּמִבְּרָכִים, יִרְאִים וְשִׁלְמִים עַד בִּיאַת מְשִׁיחַ צְדִיקְנוּ.

בֵּית הַמֶּלֶךְ אֵין חֶסֶד מְאוּמָה

וְלָכֵן כְּתָבוּ חו"ל שֶׁאֲסוּר לְאָדָם לְבַקֵּשׁ אֶת צְרָכָיו בְּיוֹם הַשַּׁבָּת (ירושלמי פ"ה ה"ב), וּמִשׁוּם כֵּן אֵין מִתְפַּלְלִים בְּשַׁבָּת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת בְּתַפְלָה, אֶלָּא שְׁבַע בְּרָכוֹת בְּלִבְד, וְכֵן פֶּסֶק ב"שִׁלְחוֹן עֲרוּךְ" (אורח חיים סימן רפח), וְזֹאת חוץ מִהַתְּפִלוֹת הַרְגִילוֹת אֲשֶׁר שְׁגוּרוֹת בְּפִי כָּלֵם, כְּמוּבָא בְּפּוֹסְקִים. וַיִּשְׁנֵם שְׁנֵי טַעְמִים בְּדָבָר:

טַעַם רֵאשׁוֹן כְּתָבוּ חו"ל (מדרש תנחומא וירא), מִפְּנֵי שֶׁאֵם יְהִיָּה לְאָדָם חוּלָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, יִזְכֵּר בּוֹ בְּתַפְלָתוֹ וַיִּצְטַעַר, וְהַשַּׁבָּת נִתְּנָה לְעִנְיָ וּמְנוּחָה וְלֹא לְצַעַר, וְלָכֵן תִּקְנוּ חו"ל שֶׁלֹּא יִבְקֵשׁ אֶת צְרָכָיו בְּשַׁבָּת, כִּדִּי שֶׁלֹּא יְבוֹא עַל יְדֵי כֹף לְהַזְכֵּר בְּחִסְרוֹנוֹתָיו וַיִּצְטַעַר מְכֹף בְּשַׁבָּת.

טַעַם שְׁנִי עַל פִּי סוּדָם שֶׁל דְּבָרִים, מִפְּנֵי שֶׁבְּשַׁבָּת הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל וְזוֹרֵה נִשְׂא ק"ב ע"ב, וְאֵין צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ מְאוּמָה, כִּי בְּיָדָי אֵין חֶסֶד מְאוּמָה בְּבֵית הַמֶּלֶךְ.

משל למה הדבר דומה

משל לאדם ההולך עם המלך בעצמו ודואג ומצטער לפני המלך על חסרונו, שבודאי דבר זה הנו פגיעה גדולה בכבודו של המלך, כי כלום חסר בבית המלך? ואם רק ישמח עם המלך ביום שמחתו, בודאי המלך אשר יודע את כל חסרונותיו יתן לו כל מה שחסר לו.

וכך בשבת אשר בו השכינה שורה ב'ישראל על כל אחד מעם ישראל, והוא יום שמחה וחדנה במרום, הרי שזה פגם בכבודו של המלך להיות טרוד מצער ולבקש את צרכיו ומשאלותיו, אלא האדם צריך לדעת שפאשר המלך עמו, הוא בודאי ישלים את כל חסרונותיו ומשאלותיו אם רק ישמח וישש בשבת עמו ביום שמחתו, כי אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה.

מדוע לא התפלל הרבי על בנו החולה

וכן היה מעשה עם הרה"ק רבי אברהם משה מפרשיסא זיע"א (פניני הרא"מ תורה אות ט), שבאחת השבתות חלה בנו ונפל למשכב, ואמו אשר דאגה מאד לשלואו בקשה מהרבי שיתפלל עליו, והוא השיב לה במשל.

משל לאדם שהיו לו שני בנים, אחד התגורר עמו בביתו והשני גר במקום רחוק, ואביו היה שולח לו את כל צרכיו. והנה זה שהיה גר בבית האב, היה נוטל לבדו את כל מה שחסר לו, ואלו הבן השני שגר רחוק היה צריך בכל פעם לבקש מאביו שישלח לו את צרכיו. וכך ביום השבת אשר בו הקדוש ברוך הוא נמצא עמנו, כי בשבת הוא משנה את שכינתו על כל ישראל, ולכן אין לנו צורך מיוחד לבקש ולהתפלל כמו בשאר ימות השבוע, אלא עלינו רק לשמח ולשוש ביום השבת, ולדעת שבבודאי הקדוש ברוך הוא יתן לנו כל מה שחסר לנו ברוחניות וגבשמיית.

המלך מחלק מתנות ביום שמחתו לשמחים עמו

בעל ה"שומר אמונים" בספרו "טירת הקדש" מבאר את הטעם למעלתה הגדולה והעצומה של השמחה בשבת המלכה המסוגלת לישועות גדולות בכל התחומים והמישורים על פי משל נפלא.

משל למלך גדול ונורא המושל בכל העולם, ששלח להגיד לאחד מעבדיו שהוא רוצה לבוא אליו להתארח אצלו. הנה בודאי העבד הזה יכין את

ביתו ויצחקו בכל כחו לקראת המלך השוב, ובכל הזמן הזה אשר המלך ישיהו בבייתו תהיה לו שמחה עצומה מכף שהמלך הנורא והגדול מתארח בבייתו, וכאשר המלך רואה את גדל שמחת העבד שמתענג ושומח בכבודו של המלך, נוהג לו מתנות רבות ויקרות מאד.

אבל אם יראה המלך שהעבד מארחו מתוך עצבות ובפנים זועפות, בודאי שילך ממנו בחרי אף ולא ירצה יותר שעבד זה יסיף לשמשו ולעמדם אצלו, מאחר שבהו ובישו בכך, ובודאי שלא יתן לו מתנות רבות כלל וכלל. **והנמשל הוא** יום השבת, אשר בו הקדוש ברוך הוא וכל הפמליא של מעלה ומלאכי השרת באים לבייתו של כל יהודי השומר שבת, כמו שכתב הזהר הקדוש, וכאשר האדם דואג ומתעצב ביום השבת, בכך הוא מראה ולזול עצום ובזיון גדול בכבודו של המלך שבא אליו, כי מראה בכך שאינו שומח שהמלך וכל הפמליא שלו באו להתארח בבייתו, ולכן המלך, שהוא הקדוש ברוך הוא, הולך ממנו כביכול, ועל ידי כך קדשת השבת נעלמת ממנו, ועונו גדול מאד כי זלזל בכבודו של המלך חס ושלום.

אבל כאשר האדם שומח ומתענג מכף בשמחה עצומה מכף שהקדוש ברוך הוא וכל הפמליא של מעלה באים לבייתו, ומראה את שמחתו בכל דרך שהוא יכול, והקדוש ברוך הוא רואה שהאדם שומח בכך - הקדוש ברוך הוא נוהג לו מתנות עצומות, כמו שהבטיחו חז"ל (שבת קיח): כל המענג את השבת נותנים לו כל משאלות לבו ונותנים לו נחלה בלי מצרים, המרמז על אוצרות עצומים ונפלאים. עד כאן דבריו.

שבת היא מלזעק - ספורי נסים וישועות של רפואה מעל הטבע בזכות שמחת השבת

וכך גם בימינו אנו ישנם הרבה ספורי ישועות עצומים שזכו להם אנשים אשר השתדלו בכל כוחם לשמח בשבת המלכה על אף הצרה אשר פקדה אותם, ובזכות כך נושעו מעל הטבע בישועות עצומות ונפלאות. ונביא כאן כמה ספורים נפלאים אשר שמעתי אותם מפי אנשים נאמנים.

הילדה שהתרפאה בדרך פלאית

ספר יהודי יקר ששקיה עם בתו הקטנה בבית החולים "שערי צדק" בירושלים לאחר שבתו חלתה בדלקת קרום המוח, רחמנא ליצלן, בסוג הקשה ביותר, והרופאים אמרו לאבא, שאף עם בתו תבריא מכה, אבל מהסוג הקשה הזה חייב להשאיר עקבות בגוף, רחמנא ליצלן, כגון שתוק

חלקי וכדומה חס ושלום.

וספר אותו יהודי, שפאָטער הגיעה שבת המלכה, הוא חזק את עצמו במשך כל השבת בשמחה עצומה בגלל חסדי ה' כשהוא שר במשך כל השבת את הפסוק "טוב להדות לה' ולזמר לשמך עליו, להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות", כשמלות השיר מקבילות משמעות מיוחדת פאָטער בתו נמצאת במצב קשה מאד בבית החולים והרופאים אינם יודעים מה יהא עמה וכיצד לרפאותה. וכך במשך כל השבת הוא התחזק לשמח ולשיר לה' ולהסיח דעתו מצרתו הגדולה ולשמח בשמחתה של שבת המלכה.

ולפליאת כל הרופאים, ביום ראשון נעלמו כל תסמיני המחלה מהילדה ללא כל זכר לאיזושהי מחלה שהייתה בה עד לפני ימים אחדים בלבד, כאשר לא נשאר לרופאים אלא לכתב ביום ראשון לאב המאשר מכתב שחרור מבית החולים כאשר לבתו אין שום עקבות ותסמינים כלל מהמחלה הקשה שעברה עליה - סים האב המאשר את ספורו. ומכך נתן ללמד את גדל כחה של שבת המלכה אשר כחה רב להשפיע על כל עם ישראל את כל הישועות אשר הם צריכים אף למעלה מדרך הטבע בדרך נס ופלא.

התינוק שהבריא בעצומה של השבת

ספר לי יהודי יקר מעשה שארע עמו. היה זה לאחר הברית של בנו הקטן שנולד לו במזל טוב, כאשר שמחת הברית נערכה ברב עם ובשמחה גדולה פראוי למצוה חשובה וגדולה זו, והנה לפתע, ללא כל הודעה מקדמת, הדרדר מצבו של התינוק והובילוהו לבית החולים, שם חברו אותו מיד לחמצן ואינפוזיה כשמצבו מוסיף להיות קשה מאד כאשר הוא מרדם ומנשם כל העת, והרופאים הכינו כפר את ההורים לגרוע מכל, רחמנא ליצלן.

והנה כאשר נכנסה ובאה שבת המלכה ופרסה את כנפיה על כל היקום ואף על בית החולים "שערי צדק" שבירושלים עיר הקדש, אותו יהודי ששהה במשך השבת ליד מטתו של בנו התינוק ניזר בסגלתה הגדולה של שבת המלכה אשר כחה רב להושיע את האדם מכל צרה וצוקה אם הוא רק יכבד את השבת לשמח בה ולהתענג בה בכל כחו ויסיח דעתו מצעריו הגדול לכבודה של שבת המלכה, אשר בזכות כן השבת בעצמה ממליצה עליו טוב בשמים להושיעו בכל מה שהיא צריקה, כמובא בההה הקדוש (תיקו"ז).

דף 11.

וכך השתדל אותו יהודי במשך כל השבת והסיח דעתו מצרתו הגדולה

ורק הוֹדָה לה' על כָּל חֶסֶדְיוֹ עִמּוֹ וְשִׂמְחָה בְּכָל כַּחוֹ בְּשִׂמְחַת הַשַּׁבָּת כְּשֶׁהוּא מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ שִׁישׁוּעַת ה' כְּהֶרֶף עֵינַי בְּכַתְּוָה הַגְּדוֹל שֶׁל שַׁבָּת הַמְּלֵכָה, אֲשֶׁר הִיא מְקוֹר כָּל הַשְּׁפָע וְהַבְּרָכָה וְכַתְּוָה רַב לְהוֹשִׁיעַ אֶת הָאָדָם בְּכָל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ, וְכֵן עֲבָרָה עָלָיו כָּל הַשַּׁבָּת מִתּוֹךְ שִׂמְחָה וְחִדּוּה רַבָּה.

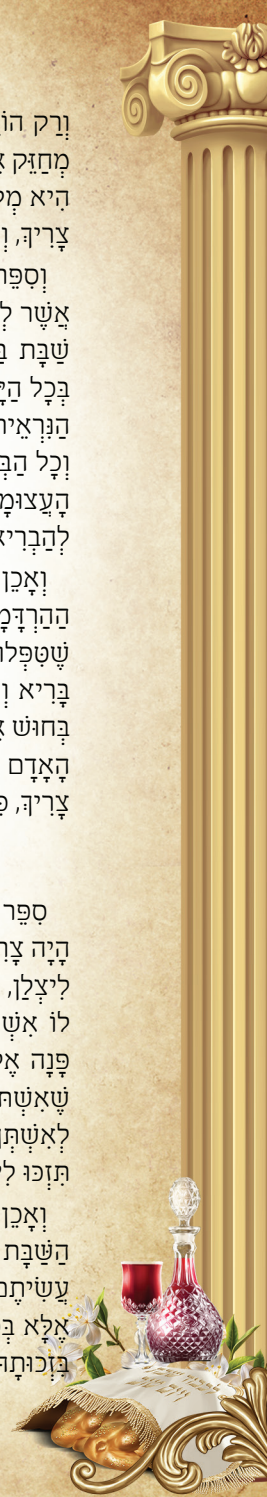
וְסִפֵּר לִי הָאֲבָא, שֶׁבְיָוִם רֵאשׁוֹן הוּא רָאָה שֶׁחָל שְׁנוּי נִכְר בְּמַצְבּוֹ שֶׁל בְּנוֹ אֲשֶׁר לְהִתְיַצֵּב מְעַט, וְאָז קָרָה לוֹ הַרוֹפֵא וְאָמַר לוֹ: תִּדַע לָךְ, אֲבָא יְקָר, שֶׁעַד שַׁבָּת בְּצַהָרִים מִמֶּשׁ חֲשִׁשְׁנוֹ לְחִיּוֹ שֶׁל בְּנֵךְ אֲשֶׁר מַצְבּוֹ הִיָּה קִשָּׁה מְאֹד בְּכָל הַיָּמִים הָאֲחֻרָוִנִים, אֲבָל לְפִתְעָ בְּיוֹם שַׁבָּת לְאַחַר צַהָרִים, לְלֹא כָּל סִבָּה הִנְרֵאתִי לְעֵינַי, הִחַל מַצְבּוֹ שֶׁל הַתִּינוּק לְהִתְיַצֵּב אֵט אֵט כְּאֲשֶׁר כָּל הַמְדַדִּים וְכָל הַבְּדִיקוֹת הִחֲלוּ לְהֵרָאוֹת כְּוִוִּן חִיבִי, וְאָז רָאִינוּ שֶׁרְוֵךְ ה' חָלְפָה הַסְּכָנָה הָעֲצוּמָה אֲשֶׁר רַחֲפָה מְעַל רֵאשׁוֹ שֶׁל בְּנֵךְ וְהוּא יָצָא מִכָּלל סְכָנָה וְהִחַל לְהִבְרִיא.

וְאָכֵן הִחֲלוּ הַרוֹפְאִים לְהוֹרִיד לוֹ אֵט אֵט אֶת מְכֻשִׁיר הַהִנְשָׁמָה וְתֵרוּפוֹת הַהִרְדָּמָה כְּשֶׁהִתִּינוּק מִחֲלִים וּמִבְרִיא מִחֲלָיו הַקִּשָּׁה, לְפִלְיָאֵת כָּל הַרוֹפְאִים שֶׁטִּפְלוּ בוֹ, עַד שֶׁרְוֵךְ ה' לְאַחַר יָמִים סְפוּרִים הוּא יָצָא מִבֵּית הַחוֹלִים כְּשֶׁהוּא בְרִיא וְשָׁלֵם - סִיִּים הָאֵב הַמְרַגֵּשׁ אֶת סְפוּרוֹ, כְּשֶׁהוּא מוֹדְגֵשׁ בְּאֲזֵי שֶׁרָאָה בְּחוּשׁ אֶת גְּדֹל מְעַלֵּת הַשְּׂמִחָה בְּשַׁבָּת הַמְּלֵכָה אֲשֶׁר עַל יָדָהּ מִתְבַּטְּלוֹת מְעַל הָאָדָם כָּל מִינֵי גְזֵרוֹת קִשׁוֹת וְהוּא זֹכֵה לִישׁוּעוֹת מִפְּלֹאוֹת בְּכָל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ, כִּי הַשַּׁבָּת הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה.

שִׂמְחַת הַשַּׁבָּת שֶׁרַפְּאָה אֶת הַיֶּלֶד

סִפֵּר לִי יְדִיד יְקָר, שֶׁנּוֹלַד לוֹ יֶלֶד אֲשֶׁר סָבַל מִבְּעִיּוֹת רְפוּאִיוֹת רַבּוֹת, וְהוּא הִיָּה צָרִיךְ לְהִתְרוֹצֵץ רַבּוֹת בְּבֵתִי הַרְפוּאָה וְלְרוֹץ עִמּוֹ מְרוֹפֵא לְרוֹפֵא, רַחֲמָנָא לִיבְלָל, וְהִנֵּה בְּאַחַד הַיָּמִים כְּאֲשֶׁר הִיָּה צָרִיךְ בְּנוֹ לַעֲבֹר אֵיזָה נִתּוּחַ, אָמְרָה לוֹ אִשְׁתּוֹ שִׁיתֵּר אֵינְנָה מְסַגֵּלֵת כֶּבֶד, כִּי כְּבֹר בְּאוֹ מִיָּם עַד נֶפֶשׁ. בְּצַר לוֹ פְּנֵה אֶל אֲחִיד מִצְדִּיקֵי הַדּוֹר וְצ"ל וּבְקִשׁ אֶת בְּרַכְתּוֹ בְּשֶׁבִיל הַבּוֹן, וְסִפֵּר לוֹ שֶׁאִשְׁתּוֹ אֵינְנָה מְסַגֵּלֵת יוֹתֵר. אָמַר לוֹ הַצְּדִיק: אָנוּ עֹכְשׁוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת, תִּגִּיד לְאִשְׁתְּךָ שֶׁתִּקְבֵּל עַל עֲצָמָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה בְּשַׁבָּת הַקְּרוּבָה, וּבְעֶזְרַת ה' תִּזְכֶּה לִישׁוּעָה גְדוֹלָה.

וְאָכֵן הֵם קִבְּלוּ עַל עֲצָמָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה בְּכָל הַשַּׁבָּת כְּלָה, וְהִנֵּה לְאַחַר הַשַּׁבָּת כְּאֲשֶׁר הֵם בְּאוֹ לְרוֹפֵא עִם הַיֶּלֶד, אָמַר לָהֶם הַרוֹפֵא: אֵינְנִי יוֹדֵעַ מָה עֲשִׂיתֶם, אֲבָל זֶה יֶלֶד אַחַר לְגִמְרֵי וְשׁוֹב אֵינוֹ צָרִיךְ כְּלָל אֶת הַנִּתּוּחַ הַזֶּה, אֲלָא בְּטַפּוֹל רְפוּאִי פְּשוּט הוּא יָשׁוּב לְאִיתְנוּ, וְשׁוֹב וְרַפָּא לוֹ. וְכַמּוֹבֵן הִיָּה זֶה בְּזִכְרוֹתָהּ הָעֲצוּמָה שֶׁל הַשְּׂמִחָה בְּשַׁבָּת הַמְּלֵכָה.

חשיבותה ומעלתה העצומה של ה"תוספת שבת"

הנה ידועה ומפורסמת בשער בת רבים סגלתה העצומה של "התוספת שבת" - להקדים לקבל את השבת, אשר מסגלת לזכות לישועות רבות בכל הענינים, כמובא בספרים הקדושים שסגלתה רבה לזכות לרע של קימא (סגולות ישראל ערך בנים), וכן לאריכות ימים ושנים טובות (פרי מגדים סימן רנו), ולזכות לפרנסה ברוח (דברי שמואל אות ו), ולזכות על ידי כך לכל הישועות ששוקקים בכל התחומים והמישורים.

וכתבו הרה"ק רבי יעקב אבוחצירה זיע"א (גנזי המלך תיקון הברית אות מג) ובעל "שומר אמונים" זיע"א (טהרת הקודש פי"א), שעקר מעלתה של ה"תוספת שבת" הוא, מפני שבכך מראה האדם את גדל שמחתו בבוא אלינו יום השבת, ומראה זאת בכך שהוא מקדים ומצפה לקראת השבת כדרך אדם המחכה ומיחל לבואו של אדם חשוב עד כדי שהוא מקדים ויוצא לקראתו, ובה מראה את גדל שמחת לבו בבואו אליו.

הוסיף בעל ה"אביר יעקב" זיע"א (גנזי המלך אופן מג), שמשום כך בראשית ראשי תבות: בעוד יום רב תקבל אור שבת. וזאת לרמז, שצריך האדם להיות זריז וזהיר לקבל את שבת בעוד היום גדול כדי לקבל את אור תוספת שבת, וזה מועיל לבעל תשובה ביותר, כי זה תשובה מעין המשובה, כי תחת אשר היה שמח לדבר עברה ומשכים ומעריב כדי למלאות תאוותו, עכשו הוא מתקן זאת בכך שהוא שמח לדבר מצוה ומשכים ומעריב עליה, וזהו תקון גדול לבעל תשובה. עד כאן דברי.

סגלה עצומה לכל הישועות הדלקת נרות שבת מקדם

משום כך סגלה גדולה ועצומה מאד לכל הישועות שהאדם זקוק אליהן, להקדים את הדלקת הנרות לפני זמן הדלקת נרות של שבת הנכתב בלוח השנה, וכאשר מקדימים את הדלקת הנרות לפני הזמן, זוכים על ידי כך לישועות גדולות ומיוחדות, ורבים מאד נושעו בישועות גדולות מאד בזכות כך.

וזאת, משום שכאשר האשה מקדימה את הדלקת הנרות, היא מראה את שמחתה בהכנסת השבת בכך שאינה מקבלת את השבת ברגעים האחרונים מתוך לחץ וטרח, אלא מקבלת את השבת ברגע ובשמחה. כי כאשר אדם שמח בבוא אליו איזה אורח חשוב, הוא מצפה וממתין לו

ומקדים לצאת לקראתו ואינו מקבלו ברגע האחרון, ובכך נכרת שמחתו הגדולה בבואו אליו, ומשום כך ישנה סגולה מיוחדת להקדים את הדלקת הנרות של שבת.

וזה הטעם שסגלתה של התוספת שבת היא כה גדולה ועצומה לזכות על ידה לכל הישועות בכל התחומים והמישורים, מפני שזכך מראה האדם את גדל שמחת לבו בבואה של שבת המלכה, ובכך הוא מראה שאינו מואס חס ושלום במצות השבת, שהיא מתנתו של המלך, לקבלה ברגע האחרון כאדם המקימה בלית ברירה חלילה, אלא בכך הוא מראה שהוא שש ושמיח לקראת בואה של שבת המלכה, ועל ידי כך הוא זוכה לכל ברכתיה העצומות של שבת המלכה. ה' יזכנו אמן

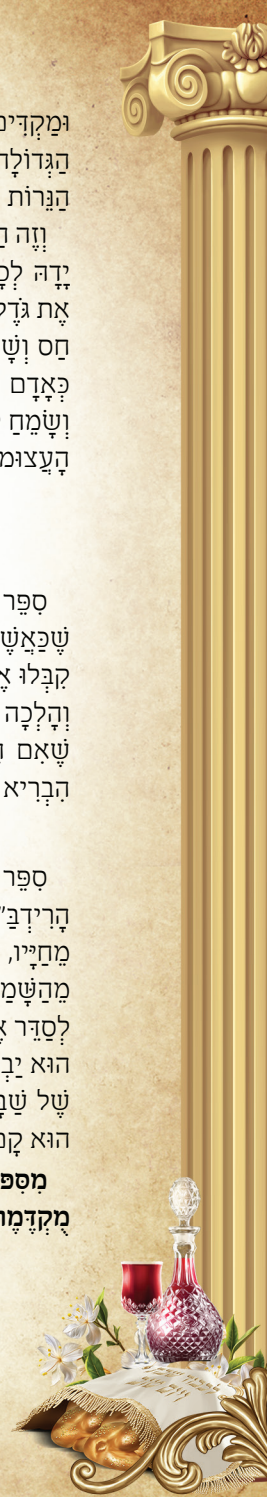
הילד שהבריא בזכות הכנת הנרות מקדם

ספר הגאון הגדול הרב שמחה קפלן זצ"ל, רבה של עיר הקודש צפת, שכאשר הוא התארח פעם אצל משפחה אחת, הוא נוכח לראות שהם קבלו את השבת מקדם מאד, ואז ספרה לו האשה, שפעם בנה חלה מאד, והלכה ל"חפץ חיים" זיע"א לבקש ברכה בשבילו. אמר לה ה"חפץ חיים", שאם הם יקבלו על עצמם לקבל שבת מקדם - בנם יבריא. ואכן בנם הבריא מעל לדרך הטבע

גלוי משמים

ספר הגאון הגדול ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל על חמיו הגאון הגדול הרי"ב זצ"ל, שפעם חלה מאד ונטה למות עד שכל הרופאים התאשו מחייו, וספר, שלאחר שהתפלל והתחנן אל ה' שיירפאהו מחליו, גלו לו מהשמים, שאם הוא יקבל על עצמו להקדים להכין את הנרות של שבת וכן לסדר את השלחן של שבת עם מפה לבנה כבר ביום ששי בבקר, בזכות כך הוא יבריא מחליו, ואכן הוא מיד קבל על עצמו להקדים להכין את הנרות של שבת וכן להכין את השלחן לכבוד שבת ביום ששי בבקר, ובזכות כך הוא גם מחליו וחי אחר כך עוד שנים ארוכות.

מספורים אלו אנו לומדים על חשיבותה הגדולה של קבלת השבת בשעה מקדמת אשר היא כסגולה פלאית לישועות מעל הטבע.

פרק ה נפלאות בגרות

גרות של שבת

סוד פחם הגדול של גרות השבת

אחת המצוות החשובות ביותר אשר אותה אנו מקימים בכניסת השבת, היא מצוות הדלקת נרות שבת.

הבטחות גדולות ועצומות נאמרו בחז"ל על המהדרים ומדקדקים במצוה השובה זו של הדלקת נרות שבת, ולפי גדלן של ההבטחות אשר חז"ל הבטיחו על פה, אנו מבינים את שגב רוממות וחישיבות מצוה זו בשמי מרומים.

וכך מבטיחים חז"ל (שבת כ"ה): **כל הזהיר בהדלקת נרות שבת ונרות חנוכה, יזכה לבנים תלמידי חכמים.**

והזהר הקדוש (בראשית מ"ח) הוסיף על פה, שבשכר זאת הוא יזכה לבנים תלמידי חכמים ויראי ה' אשר יפיצו את אור התורה והיראה וירבו שלום בעולם, וזאת מדה כנגד מדה: כשם שהוא האיר את ביתו בהדלקת נרות השבת, כך אף הוא יזכה לבנים תלמידי חכמים אשר יאירו את העולם בתורה ויראת שמים, וכן יזכו בשכר זאת הם ובניהם לאריכות ימים ושנים טובות.

ומספרים חכמינו זכרונם לברכה (שבת כ"ט), שרבו הונא היה רגיל לעבר ליד ביתו של רבי אבין הנגר, וראה שהיא מרובה בהדלקת נרות לכבוד שבת קדש, ואמר: בודאי יצאו מבית זה בנים גדולים וצדיקים. ואכן יצאו מבית זה שני אמוראים קדושים, ששמותיהם: רב אידי בר אבין ורב חייא בר אבין. **והוסיפו עוד חז"ל**, שבזכות פה זוכה האדם לשמירה והגנה מיוחדת משמים בכל ימות השבוע, וזו לשונם: אמר הקדוש ברוך הוא, נרף בידי ונרי בידך. אם אפתה משמר את גרי - על ידי שתדליק נרות שבת, אני משמר את גרף - שזה נשמתו של האדם הנקראת אף היא נר, כמו שכתוב "נר ה' נשמת אדם".

וגדולה מצוה זו של נרות שבת שבזכותה עתידים כל ישראל להגאל גאלת עולמים, כמו שאמרו חז"ל (תנחומא ו): אמר הקדוש ברוך הוא לישראל, אם אתם משמרים נרות של שבת, אני מראה לכם נרות של ציון.

וכתב הזהר הקדוש (בראשית דף מ"ח), שהאשה תזהר להדליק את נרות השבת

מתוך שמחה עצומה, וזאת על ידי שתתבונן האשה שעה כבוד גדול לה וזכות עצומה בשבילה שדוקא היא נבחרה להדליק את נרות השבת, שמצותה פה חשובה בשמים וסגולותיה כה רבות.

כי הדלקת נרות שבת קדש ממשיכה את אור הקדושה של השבת שתשרה בבית, ומכזה זכים כל בני הבית לשמחה עצומה ולשמירה עליונה וכן לברכות עצומות ונוראות.

בהדלקת נרות השבת נמשכת שמירה והגנה לכל בני הבית

כמו כן כתב הזוהר הקדוש, שעל ידי הדלקת הנרות נמשכת שמירה עצומה והגנה גדולה על כל בני הבית ועל כל המשפחה כלה, כי על ידי הדלקת נרות שבת נפרסת "סכת שלום" ורחינית על כל בני הבית, אשר ממנה נמשכת שמירה והגנה עצומה על כל בני הבית כולם.

ומוסיף הזוהר, שמפני כך צריכה האשה להדליק את נרות השבת בשמחה עצומה מאד, וזאת על ידי שהיא תתבונן בכך שבאותו שעה שהיא מדליקה את נרות השבת היא ממשיכה את שמחתה ואת קדושתה של השבת על כל בני הבית כלו והשבת פורסת את כנפיה על כל הבית.

וכפי שמספר בספר "צבי לצדיק" (עמוד נו), שהעיד תלמידו של הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א, שבאותה שעה שהדליקו נרות אצל הרבי ר' אלימלך מליזענסק זיע"א, נפלה שמחה רבה ועצומה על כל אחד ואחד, וכלנו טעמנו שמחת שבת גדולה ועצומה מאד, ושמחה זו נשארה לכלם עד מוצאי שבת.

וכתב בעל הטורים (שמות כה לא) רמז נפלא לכה, והוא שבכל פרשת המנוחה הפתובה בפרשת תרומה אין את האות "סמו", ובכך ישנו רמז - שבמקום שמדליקים נרות אין שטן ואין מזיק, וזכותם הגדולה והעצומה של הנרות של מצוה, סותם את פיו של השטן ואינו יכול יותר לקטרג ולהשטין על עם ישראל.

הדלקת נרות שבת כהדלקת המנוחה בבית המקדש

והנה כתבו חז"ל במדרש (תנחומא פרק טו), ובהר הקדוש (תיקוני זוהר תיקון כד דף סט), שחשובה הדלקת הנרות של שבת קדש כמו הדלקתם של נרות המנוחה על ידי הכהן הגדול בבית המקדש.

ורמז נפלא לכה פתב בעל הטורים, שהפסוק "להעלות נר תמיד" (שמות כז ט)

בגימטריה "בשבת", ובכך מרמז שגרות השבת הנם המשוך לגרות המנוחה, כי גרות המנוחה הנם דולקים תמיד, אף לאחר חרבנו של בית המקדש, וזאת על ידי הגרות הדולקים בכל שבת ושבת.

הפלא שבגרות השבת

והנה כמו שהגרות בבית המקדש היו הסימן והעדות לכל העולם כולו שהשכינה שורה בעם ישראל, וזאת על ידי הנס הגדול שהיה בה תמיד, כמו שכתבו חז"ל שהנר המערבי שבמנוחה בבית המקדש היה דולק תמיד בדרך נס ופלא, וממנו היה מתחיל הפתח הגדול להדליק את כל הנרות בכל יום ובו היה מסים, כי הוא היה דולק תמיד ולא היה כבה לעולם, ועל ידי הנס הזה היו רואים כלם שהשכינה שורה בעם ישראל.

וכך גם נרות השבת הם עדות שהשכינה שורה בישראל אף בתקופה גלותם ועמק ירידתם, כי נרות שבת הרי הם דולקים תמיד אצל כל אחד ואחד מישראל יותר מהזמן הקצוב להם על פי השמן שהאדם שם בהם, כמו שפכתב הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זיע"א בספרו "בני יששכר" (מאמרי השבתות מאמר ג' אות ח), שהנר של שבת דולק תמיד יותר מהזמן שראוי לו לפי השמן שיש בו, ולכל אחד הוא דולק לפי זכותו ואינו דולק לכלם אותו דבר, אלא לאחד דולק הנר יותר זמן, ולשני דולק פחות.

ומבאר הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זיע"א, שהטעם לכך הוא משום **שהנרות של שבת דולקים מאור הגנוז לצדיקים לעתיד לבוא, ואינם דולקים מאור גשמי כלל** אלא מאור רוחני ונור, כי בשבת מאיר האור הגנוז שהאיר בראשית הבריאה, ולכן הקדוש ברוך הוא אמר על השבת "מתנה טובה יש לי בבית גנוז ושבת שמה", כי בשבת מאיר האור הגנוז, שהוא אורו של משיח הדוחה את כל החשך והצרות מהעולם, ונרות השבת דולקים מאור הגנוז.

ואכן דלקו גרותיה עד מוצאי שבת, מפני שהם דולקים רק מאור רוחני, האור הגנוז לעתיד לבוא אשר דולק בכל שבת ושבת לעם ישראל בגרות השבת, כמו שפכתב הזוהר הקדוש, ולכן האשה צריכה להדליק את נרות השבת בשמחה גדולה. בלב שמח ובכונה גדולה.

וכתב עוד בעל ה"בני יששכר", שמשום כך ישנם הנוהגים להדליק בכל שבת שלשים וששה נרות, וזאת כנגד השלשים ושש שעות אשר בהן האיר האור הגנוז בבריאת העולם.

ולכן גם היום, גרותיה של השבת הדולקים בביתו של כל אחד מישראל יותר מהזמן הקצוב להם על פי השמן שבהם, הם עדות לכך שאף היום השכינה שורה בעם ישראל בשבת קדש, והיא מגיעה ונבאה לשפן ולשרות

בביתו של כל אחד ואחד מעם ישראל ביום שבת קדש.
כמו שכתב הזהר (תיקוני זוהר כ"ד) שחשובה הדלקת הנרות של שבת כמו הדלקת המנורה בבית המקדש.

נרות שבת דולקים מאוד רותני - אור הגנוז

וזאת מפני שגרות שבת הרי הם אור רותני מאד ואינם אור גשמי כלל, ולכן יכולים הם לדלק הרבה יותר מהשמן שנמצא בהם כפי שהם דולקים ביום חול פשוט, וכמו שדלקו נרות השבת אצל האמהות הקדושות שרה רבקה רחל ולאה, משבת זו עד לשבת הבאה.

כפי שמספר במדרש (בראשית רבה יא ב) על רבי אליעזר שהעיד על עצמו: פעם אחת הדלקתי את הנר בליל שבת ובאתי ומצאתי אותו במוצאי שבת דלוק ולא היה חסר מהשמן כלום.

ולכן נרות שבת דולקים לכל אחד כפי זכותו ולפי מעשיו, וכפי שמספרים תנ"ל (תענית כה) על בתו של רבי חנינא בן דוסא שהיתה עצובה בערב שבת מפני שהתבבלה ושמה חמץ במקום שמן בגרות שבת, וכשאהר רבי חנינא ראה שהיא עצובה, אמר לה: מפני מה את עצובה? הרי מי שאמר לשמן וידלק יאמר לחמץ וידלק! והיא אכן שמה חמץ בגרות השבת, וידלקו הנרות מהחמץ כל השבת כלה.

והטעם שאמר רבי חנינא בן דוסא לבתו שיכולים הנרות בשבת לדלק ולהאיר את הבית אף מחמץ, הוא מפני שגרות שבת אינם דולקים מאור ושמן גשמי כלל, אלא הם אור רותני לגמרי המאיר מהאור הגנוז שיתגלה לעתיד, ולכן יכולים הם לדלק אף מחמץ למי שראוי לכך.

נרות השבת שדלקו זמן רב

ואכן, כשספרתי זאת באחד השעורים, ספר לי יהודי יקר וירא שמים כמיסח לפי תמו, שבאחת השבתות שחלו בחג הסוכות הדליק נרות שבת בתוך הסכה, והנרות שהיו רגילים בדרך כלל לדלק עד שבת בבקר, המשיכו לבער ולדלק עד השעה ארבע אחרי צהרים, מעל הטבע ממש. יהודי יקר נוסף ספר, שדלקו לו הנרות של שבת פעם אחת עד יום ראשון בבקר, וכן ספרו לי יהודים רבים. וכן מפרסמים ספורים רבים על כך שאף בגמינו דולקים נרות השבת אצל הראויים לכך. זמן רב מאד שלא על פי דרך הטבע כלל.

וספר אחד מגדולי הרבנים שליט"א שאמר זאת בשעורו, שעור בו השתתפו יהודים שהיו רחוקים לגמרי משמירת תורה ומצוות, ולאחר השעור הם אמרו לרב שהם רוצים לנסות זאת בביתם, והיה - אם יגכחו

שָׁזָה נָכוֹן, הֵם יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלֵאחֶר תִּקְוֶפָה הֵם בָּאוּ וְסִפְרוּ לְרַב שְׂאֵכָן הֵם נִסּוּ אֶת בְּבִיתָם בְּמִשְׁךְ כְּמָה שִׁבְתוֹת רְצוּפוֹת פְּשֵׁהֶם הַדְּלִיקוּ גֵרוֹת שִׁבְתָּ, וְנוֹכַחוּ כֻלָּם לְרֵאוֹת בְּכָל שִׁבְתָּ שׁוֹב וְשׁוֹב בְּפֶלֶא הַגְּדוֹל, כִּי צַד הַגֵּרוֹת שֶׁל שִׁבְתָּ דוֹלְקִים תִּמְיֵד הַרְבֵּה יוֹתֵר זְמַן מֵהָרְאוּי לָהֶם, וּבְזָכוֹת כֶּךָ חֲזְרוּ כֻלָּם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

גֵּרוֹת הַשִּׁבְתָּ שֶׁהֵשִׁיבוּ אֶת הַבַּת בְּתִשׁוּבָה

סִפֵּר בַּעַל "בֵּית אַבְרָהָם" זִיע"א, שֶׁפָּעַם כְּאֲשֶׁר לָוָה אֶת זְקֵנוּ בַּעַל "יִסוּד הָעִבּוּדָה" זִיע"א, רָצָה שֶׁנִּגְשָׁה אֵלָיו אִשָּׁה בּוֹכִיָּה מְאֹד וּבְקִשָּׁה מִמֶּנּוּ בְּרִכָּה לְבַתָּה אֲשֶׁר סָרָה מִדְּרֹךְ הַקְּדוּשָׁה לְגַמְרֵי וְעִזְבָּה אֶת בֵּית הַוְּרִיָּה וְאִינָה רוֹצָה לְשֹׁמֵעַ מְאוּמָה. אָמַר לָהּ הַרְבִּי: תִּקְחוּ שְׁנֵי חוּטִים מִבְּגְדֵיהָ שֶׁנִּשְׂאָרוֹ לָכֶם בְּבֵית, תַּעֲשׂוּ מֵהֶם פְּתִילוֹת, וּבְהֵן תְּדַלִּיקוּ אֶת גֵּרוֹת הַשִּׁבְתָּ וְתִרְאוּ פְּלֵאוֹת. עֲשׂוּתָהּ הָאִשָּׁה כְּדַבְּרֵי הַרְבִּי, וְהִנֵּה בְּאִמְצַע סְעוּדַת לַיִל שִׁבְתָּ נִכְנָסָה הַבַּת וְאָמְרָה שֶׁהִיא מִתְחַרְטֶט מְאֹד עַל כָּל מַעֲשֵׂיהָ הָרָעִים וְרוֹצָה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמֵאֵז הִיא שֹׁבָה לְמוֹטֵב וְחֹזְרָה בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

שְׁעַת רְצוֹן מִיְחֻדָּת לְקַבֵּלַת הַתְּפִלוֹת

כְּתָבוּ רַבְּנוּ בַּחֲזִי (שְׁמוֹת י"ט א) וְהַמְּגִן אַבְרָהָם (סִימָן רסג), שֶׁשְּׁעַת הַדְּלִקַת הַגֵּרוֹת הִיא שְׁעַת רְצוֹן מִיְחֻדָּת לְפַעֵל בָּהּ אֶת כָּל הַיְשׁוּעוֹת בְּכָל הַתְּחוּמִים וְהַמִּישׁוּרִים, וְכֵן כְּתָבוּ חַז"ל שֶׁבְּזָכוֹת מְצוּהָ זֶה עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְהִגָּאֵל, וְלָכֵן מְסַגֵּלֵת מְאֹד שְׁעָה זֹאת לְפַעֵל יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת, הֵן לְפָרֵט וְהֵן לְכֻלָּל, לְהִגָּאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָמִים, אָמֵן.

מִקְדָּשׁ הַשַּׁבָּת

סוד הקדוש בליל שבת מתוך שמחה וטוב לבב

אחד הרגעים הקדושים והמרוממים ביותר בשבת המלכה היא שעת הקדוש בליל שבת, אשר בו תלויה כל קדשתה של השבת. (זוהר הקדוש).

והקדוש הוא מצות עשה מהתורה, כמו שכתוב (שמות כ ח): **“זכור את יום השבת לקדשו”**, ודרשו חז"ל (פסחים קו): **קדשהו על היין**. ובכך נעשה האדם שתף במעשה בראשית, כמו שכתבו חז"ל (שבת קט).

וחז"ל הפליגו מאד בשכרו הגדול של הקדוש בליל שבת, וכתבו (שבת קט): כל המתפלל בערב שבת ואומר **“ויכלו”**, שני מלאכי השרת המלגים לו לאדם מניחין ידיהם על ראשו ואומרים לו (ישעיהו ו:): **“וסר עונך וחסאתך תקפר”**.

והוסיפו עוד חז"ל במעלתו של המקדש על היין בליל שבת, וכתבו שבשכר זאת הוא זוכה לאריכות ימים ושנים טובות. (פרקי דרבי אלעזר פי"ח).

ופתב הזוהר הקדוש (ויקהל רז), **שכאשר האדם עושה את הקדוש בליל שבת ומיעיד לפניו קונו על מעשה בראשית, “הוא צריך לומר את הקדוש בשמחה גדולה וברצון שלם” - וכל מי שיעשה את הקדוש וישים את לבו ורצונו לכך בשמחה ובלב שלם, מכפרים לו על כל עוונותיו**. עד כאן דברי.

מדוע אומרים בברכת הקדוש “לחיים”

ומוסיף הזוהר הקדוש (תיקוני זוהר תיקון נ"ד דף סט ע"א), שפני כף אומר המקדש בעת הקדוש **“סברי מרנו”**, ועונים לו כל השומעים **“לחיים”**, וזאת כדי לרמוז שעל ידי הקדוש על היין מתקן האדם את חטאו של אדם הראשון שהיה בין, ועל ידי כף הוא נקשר באילן החיים, ולכן על ידי הקדוש על היין הוא נצל מהמוות שנגרם על ידי חטאו של אדם הראשון, **כי היין של שבת היא מאחזית אילן החיים ואין בו שום אחיזה של דין**, ואינו כמו היין אשר בימות החל שלפעמים יש בו אחיזה של הקלפות והדינים לפי מדרגתו של האדם אשר שותה את היין, וזאת מפני שבשבת הכל נכלל בקדשה ואין שום אחיזה לקלפות ולדינים הנאחזים ביין בימות החל.

וכתב עוד הזוהר (תיקוני זוהר תיקון כד דף סח), שפני כף יש בברכת הקדוש

שְׁבָעִים תְּבוּת, וְזֹאת לְרַמֵּז שֶׁעַל יְדֵי הַקְּדוּשָׁה נִצָּל הָאָדָם מִכָּל שְׁבָעִים כַּחוֹת הַקְּלִפָּה אֲשֶׁר הֵם כְּנֶגֶד שְׁבָעִים הָאָמוֹת. וְלָכֵן "יֵינִי" גְּיַמְטְרִיָּה שְׁבָעִים, כִּי עַל יְדֵי הַקְּדוּשָׁה עַל הַיֵּינִי נִצּוּל הָאָדָם מִכָּל כַּחוֹת הַקְּלִפָּה הַשּׁוֹלְטִים בַּיָּמוֹת הַחַל, שֶׁהֵם הַגּוֹרְמִים עֲצָבוֹת וְיָגוֹן בְּעוֹלָם, וְהוּא זוֹכֶה לְשִׂמְחַת הַשַּׁבָּת.

הָאֵב שֶׁהִתְגַּלָּה וְצִוָּה אֶת בְּנֵי לְשִׂמְחַת בְּשַׁבַּת

בַּהֲקֵדְמָה לְסִפּוֹר "כִּסּוּף רַחֲמִים" שֶׁחֲבַר הַגָּאוֹן רַבֵּי רַחֲמִים חוּרֵי זַ"ל, מוֹבָא מַעֲשֵׂה מַפְלָא עַל מַעֲלָתָהּ הַעֲצוּמָה שֶׁל הַשְּׂמִחָה בְּשַׁבַּת הַמְּלָכָה: הַגָּאוֹן רַבֵּי רַחֲמִים חוּרֵי הָיָה בְּנוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן רַבֵּי יִצְחָק חוּרֵי זַ"ל, וְכִבְרַ בְּהִיּוֹתוֹ אֲבִירָד צָעִיר הַתְּבַלֵּט בְּגֵאוֹנוֹתוֹ הַגְּדוֹלָה וְהַכֹּל רָאוּ כִּי לְגִדּוּלוֹת נוֹצֵר. וְהֵנָּה, לְמַרְבֵּה הַצָּעִיר, שְׁנַיִם מַעֲטוֹת לְאַחַר נְשׂוּאָיו חָלָה הַגָּאוֹן וְנִפְטָר, רַחֲמָנָא לִי צִלָּן. הַצָּעִיר עַל כֵּךְ הָיָה נוֹרָא וְעֲצוּם מְאֹד, וְכִאֲשֶׁר הִגִּיעָה שַׁבַּת הַמְּלָכָה בְּעֲצוּמָם שֶׁל יְמֵי הַשְּׁבָעָה, מִגְּדֵל הַצָּעִיר וְהַיָּגוֹן הִתְקַשְּׁהָ הָאֵב הַגְּדוֹל לְקוּם וְלַעֲשׂוֹת אֶת הַקְּדוּשָׁה בְּלֵיל שַׁבַּת, וְכֵן בְּנֵי הַבַּיִת הִמְתִּינוּ לוֹ שֶׁיִּקְדָּשׁ עַל הַיֵּינִי. וְהֵנָּה לְפָתַע נִכְרָה בּוֹ הַתְּרַגְּשׁוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד וְהוּא קָם בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְקִדָּשׁ עַל הַיֵּינִי בְּהַתְּלַהֲבוֹת רַבָּה, כְּדָרְכּוֹ בְּקִדָּשׁ.

לְאַחַר מִכּוֹן, בְּסַעֲוִידַת הַשַּׁבָּת, שֶׁאַלוּ הַבְּנִים אֶת הָאֵב הַגְּדוֹל כִּיצַד לְפָתַע קָם וְקִדָּשׁ עַל הַיֵּינִי בְּהַתְּלַהֲבוֹת כֹּה גְּדוֹלָה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה? עֲנָה לָהֶם הָאֵב: הָאֵם לֹא רְאִיתֶם?! אָבִי הַגָּאוֹן זַ"ל נִגְלָה אֵלַי בְּהִקְיָן מִמֶּשׁ וְאָמַר לִי: מִדּוּעַ הִטְרַחַתְתָּ אוֹתִי לְבוֹא אֵלַי מִהָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן? יִשְׁנֶה שִׂמְחָה כֹּה גְּדוֹלָה שֶׁם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, כָּל הָעוֹלָמוֹת נִמְצָאִים בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה מְאֹד, וְגַם בְּנֶגֶד - נִכְדֵי - שִׂמְחָה עֲמוּנָה בְּגִיל וְחִדּוּהָ רַבָּה, וְכִיצַד אֶתָּה מִתְעַצֵּב בְּיוֹם בּוֹ הַשְּׂמִחָה כֹּה רַבָּה? קוּם וְכִבְדֵּךְ אֶת הַשַּׁבָּת כִּי יוֹם שִׂמְחוֹת הוּא! וְלָכֵן מִיָּד קִמְתִּי וְעָשִׂיתִי אֶת הַקְּדוּשָׁה בְּהַתְּלַהֲבוֹת רַבָּה.

וַיֵּין יִשְׂמַח לְבַב אֲנוּשׁ

וְכִתְבוּ הָאֲרִיזֵ"ל (פ"ח סעודת ליל שבת), וְהַ"שְׁפִּיחַ אָמַת" (ויקרא פסח תרנד) וּבְעַל הַ"סְדִירוֹ שֶׁל שַׁבַּת" (שורש ג' ענף ד'), שֶׁהֵטַעַם שֶׁתִּקְנוּ חַז"ל לַעֲשׂוֹת אֶת הַקְּדוּשָׁה בְּלֵיל שַׁבַּת דּוֹקָא עַל הַיֵּינִי, מִפְּנֵי שֶׁטְּבָעוּ שֶׁל מִשְׁקָה הַיֵּינִי שֶׁהוּא מְשַׂמֵּחַ אֶת לֵב הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהילים קד טו): **"וַיֵּין יִשְׂמַח לְבַב אֲנוּשׁ"**, וְכֵן כָּתוּב (משלי לא ו): **"תָּנוּ שִׂכָר לְאוֹדֵב וַיֵּין לְמָרִי נִפְשׁ"**, כִּי הַיֵּינִי מְשַׂמֵּחַ אֶת לֵב הָאָדָם, כְּמוֹבָא בַּחַז"ל (פסחים קט).

כִּי טְבָעוּ שֶׁל מִשְׁקָה הַיֵּינִי שֶׁהוּא מְשַׂמֵּחַ מִהָאָדָם אֶת כָּל הַכְּסִיסִים וְהַדְּבָרִים

המעשים עליו, ולכן תקנו חכמים לעשות את הקדוש בליל שבת דוקא על היין, וזאת כדי שהאדם יעשה את הקדוש מתוך שמחה וחדוה גדולה וברצון הלב בשלמות.

היין של הקדוש שהציל את כל נוסעי הספינה

ומעשה היה שנסע הרה"ק רבי ישראל אבוהצ'רה, ה"בבא סאלי" זיע"א, בספינה, וכאשר הגיע ליל שבת היתה סערה גדולה מאד בימים, והספינה היתה מתנדנדת בימים כמו אגוז במים והיו כל הנוסעים בסכנה גדולה מאד, ובקשו מה"בבא סאלי" שיעתיר בתפלה שינוח הים מזעפו, וה"בבא סאלי" נטל את הגביע אשר היה לו בירשה מזקנו הקדוש מרון בעל ה"אביר יעקב" זיע"א, ועשה קדוש על היין, ולאחר מכן בקש משמשו שיקח את שיני הקדוש וישפך בהם, ומיד כאשר שפך השמש את היין בהם, נח הים מזעפו ויגם סערה לדממה ויחשו גליו.

סְעוּדוֹת הָאֲצִילוֹת

גְּדֻלַּת וּמַעֲלַת סְעוּדוֹת הַשַּׁבָּת

אחד הדברים החשובים ביותר בשַׁבַּת המְלֻכָּה זֶה סְעוּדוֹת הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר בָּהֶן מְקִימִים אֶת מִצְוֹת עֲנֵג שַׁבָּת, כְּמוֹ שִׁכְתוּב: (ישעיה נח) **"וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג",** וְלִמְדוֹ מִכָּף חַז"ל שֶׁמִּצְוָה לְעֲנֵג אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת בְּמֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה בְּשֵׁלֶשׁ סְעוּדוֹת.

וסְעוּדוֹת אֵלוֹ הֵנּוּ כְּבוֹדָה וְחִשְׁבּוּתָה שֶׁל שַׁבָּת הַמְלֻכָּה, וְלָכֵן כָּתְבוּ חַז"ל (מדרש תנחומא פ' בראשית) שֶׁהֵנּוּ חֲשׁוּבוֹת אֶפְלוּ יוֹתֵר מֵאֲלָף תַּעֲנִיּוֹת בִּימֹת הַחַל. וְכֵאֲשֶׁר אָנוּ מִתְבּוֹנְנִים בְּמַעֲלָתָם וּבְשִׁכְרָם שֶׁל כָּל מִי שֶׁעוֹרָךְ אֶת שְׁלֹשֶׁת הַסְּעוּדוֹת בְּשַׁבָּת, אָנוּ רוֹאִים בְּדַבְּרֵי חַז"ל, בְּגִמְרָא וּבַמִּדְרָשִׁים וּבַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהַשִּׁכָּר עַל כֵּן הוּא עֲצוּם מְאֹד לְאִין שְׁעוֹר, וְכִמוֹ שֶׁכָּתְבוּ חַז"ל (שבת קי"ח): **כָּל הַמְקֻיָּם שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבָּת, נִצּוֹל מִשְׁלֹשׁ פְּרַעֲנִיּוֹת: מִחֲבָלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, וּמִדִּינָה שֶׁל גֵּיהֲנֹם, וּמִמְלַחְמַת גּוֹג וּמִגּוֹג.**

וְכָל הַמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת נוֹתֵנִים לוֹ כָּל מִשְׁאֲלוֹת לְבוֹ, וְנוֹתְנִים לוֹ נַחֲלָה בְּלֵי מִצְרַיִם, וְנִצּוֹל מִשְׁעֲבוֹד מַלְאָכָיו.

וְכֵן הִזְהֵר הַקְּדוֹשׁ בְּכִמְהָ מְקוּמוֹת (יתרו פח ע"א, אמור צ"ד ע"א ועוד) מִפְּלִיג מְאֹד בְּשִׁכְרוֹ וּבְמַעֲלָתוֹ שֶׁל כָּל מִי שֶׁמְקַיֵּם אֶת שְׁלֹשֶׁת הַסְּעוּדוֹת שֶׁל שַׁבָּת.

גְּדֻלַּת וּמַעֲלַת סְעוּדוֹת הַשַּׁבָּת

וְכַתֵּב הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ (תיקוני זוהר תיקון ע דף קלא), שֶׁכֵּאֲשֶׁר הָאָדָם זֹכֵה וְעוֹשֶׂה אֶת כָּל שְׁלֹשֶׁת הַסְּעוּדוֹת, אֲשֶׁר בְּכֵן הוּא מְשַׁלֵּם אֶת כְּבוֹדָה שֶׁל הַשַּׁבָּת בְּשִׁלְמוֹת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרֵא עֲלָיו אֶת הַפְּסוּק (ישעיה מט ג): **"וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר."**

וְכֹתֵב עוֹד הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ (יתרו ח"ב פ"ח), שֶׁסְּעוּדוֹת אֵלוֹ הֵן הַסִּימָן לְאָדָם שֶׁהוּא מַעֵם יִשְׂרָאֵל וְאִינוּ מִבְּנֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: **בְּסְעוּדוֹת הָאֵלוֹ נִכְרִים יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְשֶׁהֵם מְהִיכֵל הַמֶּלֶךְ וְשֶׁאֵינָם מִבְּנֵי הָאֲמוֹת, וּמִי שֶׁמִּחְסַר סְעוּדָה אַחַת בָּהֶם, מֵרְאֵה שֶׁאֵינוּ מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹן וְאִינוּ מִזְרַע הַקְּדוֹשׁ זֶרַע יִשְׂרָאֵל כָּלֵל.**

מעלתם העצומה של שלחנות השבת בשמים

וְכַתֵּב הַזֶּהר הַקְדוּשׁ (פיקודי דף רסח), שְׁכַל אֱלוֹ שִׁמְסֻדְרִים לְפָנַי הַשְּׁבֵת אֶת שְׁלַחְנָם פְּרָאוֹי לְכַבּוֹד הַשְּׁבֵת בְּכָלִים נְאִים כְּפִי יְכַלְתָּם וּבְמַאֲכָלִים וּמִשְׁקָאוֹת עֲרָבִים לְפִי כַחֵם, הַשְּׁלַחְנוֹת הָאֱלוֹ עוֹלִים וּמִצְטִיִּרִים לְמַעֲלָה בְּשָׁמִים בְּ"עוֹלָם הַזְּכוֹת", וּבַעֲלֵי הַשְּׁלַחָן הָאֱלוֹ נִקְרָאִים "בְּנֵי הַיִּכָּל הַמְּלֻךְ", וְאֶלְפֵי וּרְבֻבוֹת מְלָאָכִים הַמְּמַנִּים לְעִשׂוֹת דִּין חֵס וְשְׁלוֹם, מִתְּהַפְּכִים עַל יְדֵי זֶה לְמִלְאָכֵי רַחֲמִים, הַמְּמַנִּים לְשִׁמֵּשׁ אֶת בַּעֲלֵי הַשְּׁלַחְנוֹת הָאֱלוֹ. וּבַעוֹלָם הָעֲלִיוֹן מְבָרְכִים אֶת בַּעֲלֵי הַשְּׁלַחָן הָאֱלוֹ בְּבִרְכוֹת רַבּוֹת, וְכָל הַמְּלָאָכִים הָאֱלוֹ עוֹנִים אָמֵן עַל כֵּן, וְהֵם מְבָרְכִים אוֹתָם בְּפָסוּק: "אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ וְהִאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִי ה' דַּבֵּר", וְשִׁאֵר הַמְּלָאָכִים מוֹסִיפִים וּמְבָרְכִים אוֹתָם בְּפָסוּק (ישעיה נח ט): "אֲזַ תִּקְרָא וְהִ' יַעֲנֶה תְּשׁוּעָה וַיֹּאמֶר הַגִּנִּי".

השמחה – פגמי מות סעודות השבת

וּכְאֲשֶׁר הָאָדָם עוֹרָף אֶת סְעוּדוֹת הַשְּׁבֵת מִתּוֹךְ שְׁמִיחָה גְדוֹלָה וְטוֹב לֵבָב, הוּא מִמְתִּיק אֶת כָּל הַדִּינִים הַקְּשִׁים מֵעֲלָיו, וְעַל יְדֵי כֵן הוּא זוֹכֵה לְהַגְשֵׁעַ בְּכָל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁהוּא צָרִיךְ בְּכָל הַתְּחוּמִים וְהַמִּשׁוּרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתֵב הַזֶּהר הַקְדוּשׁ (אדרא זוטא דף ר"ט) שֶׁהַנְּשִׁמָּה יִתְרָה נִקְרָאת "נְשִׁמַת הַשְּׁמִיחָה", מִפְּנֵי שֶׁכְּאֲשֶׁר הִיא שׁוֹרָה עַל הָאָדָם, הִיא מְבִיאָה אֶת הָאָדָם בְּשִׁבְתָּ לִידֵי שְׁמִיחָה עֲצוּמָה.

וְלִכּוֹן צָרִיךְ הָאָדָם לְשַׁמֵּחַ בְּשִׁלְשֵׁת סְעוּדוֹת הַשְּׁבֵת וְלִשְׁרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּכָל הַסְּעוּדוֹת, כְּדֵי לְהַרְאוֹת בְּהֵן שְׁמִיחָה יִתְרָה, כִּי עַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם שִׁמַּח בְּשִׁבְתָּ בְּשִׁלְשֵׁת הַסְּעוּדוֹת, שׁוֹרָה עָלָיו קְדוּשַׁת הַשְּׁבֵת שֶׁהִיא שְׁמִיחַת הַשְּׁבֵת, וְלִכּוֹן צָרִיךְ לְאָכַל אֶת שִׁלְשֵׁת הַסְּעוּדוֹת בְּשִׁבְתָּ וְלִשְׁמֵחַ בְּהֵן שְׁמִיחָה גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה מִתּוֹךְ שִׁרָה וְזִמְרָה לְכַבּוֹדָה שֶׁל הַשְּׁבֵת.

השמחה בסעודות השבת נצול מכל הגזרות הקשות והרעות שבעולם

וְהַעֲדִיד הַתַּנָּא הָאֱלָקִי רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי זִיע"א עַל עֲצָמוֹ (אדרא זוטא דף רפח) שֶׁבְּזְכוּת שֶׁהוּא נִזְהָר לְעִשׂוֹת תְּמִיד אֶת שִׁלְשֵׁת הַסְּעוּדוֹת שֶׁל שְׁבֵת מִתּוֹךְ שְׁמִיחָה עֲצוּמָה וְכָל יָמָיו אָף פִּעַם לֹא בָטַל אוֹתָן, הוּא הִמְתִּיק אֶת כָּל הַדִּינִים, וְלְעוֹלָם הוּא לֹא הִיָּה צָרִיךְ אֶפְלוּ בִּימוֹת הַחַל לְהִתְעַנּוֹת תַּעֲנִית חִלּוּם.

וכתב הזֵהר, שְׁעַקֵר הַסְּעוּדוֹת שֶׁל שַׁבַּת זֶה הַשְּׂמֻחָה וְהַחֲדוּהָ בַּעַת הַסְּעוּדוֹת, וְצָרִיךְ הָאָדָם בַּעַת הַסְּעוּדוֹת שֶׁל שַׁבַּת לְהַרְבוֹת בְּשֻׂמְחָה גְדוֹלָה לְלֹא שׁוּם צַעַר וְכַעַס כְּלָל בַּסְּעוּדָה, וְכֹאֲשֶׁר הָאָדָם עוֹרָךְ אֶת סְעוּדוֹת הַשַּׁבָּת מֵתוֹךְ שְׂמֻחָה וְחֲדוּהָ גְדוֹלָה לְלֹא צַעַר וְכַעַס, מִבְּטָח לֹא שֶׁיִּצְלַח כָּל הַשְּׁבוּעַ מִכָּל הַגְּזֵרוֹת הַקְּשׁוֹת וְהַרְעוֹת.

ומבאר הזֵהר הקדוש, שֶׁהַטַּעַם שֶׁהֶעֱקַר הוּא הַשְּׂמֻחָה הַגְּדוֹלָה בַּעַת הַסְּעוּדוֹת שֶׁל שַׁבַּת, מִפְּנֵי שֶׁעַל יְדֵי כֹּף הָאָדָם מְשַׂמַּח אֶת הַשְּׂכִינָה הַנִּמְצָאֵת עִמָּנוּ בַּעַת הַסְּעוּדוֹת שֶׁל שַׁבַּת, וְזֶה עֵקֶר הַמְּכַנֵּן שֶׁל סְעוּדוֹת הַשַּׁבָּת, וְעַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם שָׂשׂ וְשֻׂמַּח בַּעַת סְעוּדוֹת הַשַּׁבָּת וְהוּא נִשְׁמָר מִכָּל מִינֵי כַּעַס וְהַקְּפָדָה וְכָל מִינֵי צַעַר בַּעַת הַסְּעוּדָה שֶׁל שַׁבַּת, הוּא זֹכֵה לְבִטּוֹל אֶת כָּל הַגְּזֵרוֹת הַקְּשׁוֹת וְהַרְעוֹת. עַד כָּאן דִּבְרֵי הַזֵּהר הַקְּדוֹשׁ.

טחנת הקמח שחזרה ליצר

לְרַב הַחֲסִיד רַבִּי יִשְׂרָאֵל זְכַרְיָה שְׁטֶרֶן וְצ"ל הֵיטָה טַחֲנַת קֹמַח גְּדוֹלָה בְּבִנְיָ בְּרַק, אֲשֶׁר מִמֶּנָּה הֵיטָה כָּל פְּרֻנְסָתוֹ, וּפְעַם אַחַת בְּעָרַב שַׁבַּת הֵיטָה שָׁם שִׁרְפָה גְּדוֹלָה וְנִשְׂרָפָה כָּל הַטַּחֲנַת קֹמַח.

וְהִנֵּה הָרַב יִשְׂרָאֵל זְכַרְיָה שְׁטֶרֶן הֵיטָה רְגִיל לַעֲשׂוֹת תָּמִיד רְקוּדִים בְּכָל לַיִל שַׁבָּת, כְּשֶׁהוּא רוֹקֵד מִסְבִּיב שְׁלֶחַן הַשַּׁבָּת זְמַן רַב מֵתוֹךְ שְׂמֻחָה גְּדוֹלָה לְכַבּוּדָה שֶׁל הַשַּׁבָּת, וּבְאֹתָהּ שַׁבַּת הַמִּתִּינֵי בְּנֵי הַמְּשֻׁפָּחָה לְרֵאוֹת הָאֵם גַּם הַשַּׁבָּת לְאַחַר הַהֶפְסֵד הַגְּדוֹל שֶׁאַרְעַ בְּעָרַב שַׁבַּת יִרְקֹד אֲבִיהֶם כְּהַרְגֵלוֹ בְּכָל לַיִל שַׁבָּת, וְהִנֵּה נֹכְחוּ לְרֵאוֹת כִּי אֲבִיהֶם הַצַּדִּיק רוֹקֵד גַּם הַשַּׁבָּת כְּהַרְגֵלוֹ בְּשֻׂמְחָה גְּדוֹלָה.

וְכֹךְ הַמְּשִׁיב בְּמִנְהַגוֹ, לְשַׂמַּח וְלִרְקֹד בְּכָל לַיִל שַׁבַּת בְּשֻׂמְחָה גְּדוֹלָה בְּכָל הַשַּׁבָּתוֹת הַבְּאוֹת, וְזֹאת אֵף שֶׁמִּצְבּוֹ הֵיטָה דְּחוּק בְּיֹתֵר בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה עֶקֶב שִׁרְפַת טַחֲנַת הַקֹּמַח שֶׁהֵיטָה מִקּוּר מְחֻתּוֹ. וְלְאַחַר תְּקוּפָה קִצְרָה אַרְעַ לֹא נֹס גְּדוֹל, כְּאֲשֶׁר יְהוּדֵי אֶחָד הִלְוֶה לֹא סָכּוּם גְּדוֹל, וּבְכֹךְ הַעֲמִידוּ בַּחֲזָרָה עַל רִגְלָיו, כִּי מִסָּכּוּם זֶה הוּא שֶׁפֶץ בַּחֲזָרָה אֶת הַטַּחֲנָה וְהִיא שַׁבָּה לַעֲבֹד כְּבַתְּחִלָּה, וְהַכֹּל נֹכְחוּ לְרֵאוֹת אֶת כְּחֹה הַגְּדוֹל שֶׁל שְׂמֻחַת הַשַּׁבָּת.

ביצד זכו לבן צדיק לעת זקנותם

מֵעֲשָׂה הֵיטָה בְּזוּג זְקֵנִים שֶׁהָיוּ חֲשׂוּכֵי בָנִים וְחָיוּ בְּעֵינָיו גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְאַחַת הַשַּׁבָּתוֹת לֹא הֵיטָה לָהֶם כֶּסֶף כְּלָל כְּדֵי לְקַנּוֹת אֶת צָרְכֵי הַשַּׁבָּת. הַבַּעַל הַלֶּךְ

לְבֵית הַכְּנֶסֶת מִתּוֹךְ יְדִיעָה שְׂאִין לוֹ מְאוּמָה בְּבֵיתוֹ, וְהִנֵּה, כְּשֶׁהוּא חוֹר לְבֵיתוֹ, הוּא מֵצֵא בֵּית מְלֵא בְּמַעֲדוֹנִים וְכָל מִינֵי מִטְעָמִים, בְּרַבּוּרִים וּשְׁלֹו וְדַגִּים. הוּא שֹׁמֵחַ שְׂמֻחָה רַבָּה מְאֹד, וְכֹאשֶׁר הוּא שָׂאֵל אֶת אִשְׁתּוֹ מִזֵּן הַשִּׁיגָה כֶּסֶף לְקִנּוּת אֶת צָרְכֵי הַשַּׁבָּת, סִפְרָה לוֹ הָאִשָּׁה, שֶׁכֹּאשֶׁר הִיא נִקְתָּה אֶת הַבֵּית הִיא מֵצֵאָה בְּפִנֵּת הַבֵּית אֵיזָה כְּפִתוֹר זָהָב יָשׁוּן, וְהִלְכָה לְפָרֵט אוֹתוֹ אֶצֶל הַצּוֹרֵף, וּמִזָּה הִיא קִנְתָּה אֶת כָּל צָרְכֵי הַשַּׁבָּת בְּהֶרְקָבָה.

הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה שֹׁמְחוּ מִכֶּף מְאֹד כָּל הַשַּׁבָּת, וּבְכָל הַסְּעוּדוֹת הֵם שְׂרוּ הֶרְבֵּה מְאֹד וְהִרְבוּ בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת לַה' עַל גְּדֹל רַחֲמָיו וְרֵב חֶסְדָּיו עִמָּהֶם, וּבְשִׁמְיִם נִהְיָה רַעַשׁ גְּדוֹל מִשְׂמֻחָתָם הַגְּדוֹלָה בְּשַׁבַּת קִדְשׁ, וְהַחֲלִיטוּ בְּשִׁמְיִם לְתֵת לָהֶם בֶּן אֲשֶׁר יֵאָדָר אֶת עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלַעֲת זְקוּנֹתָם נוֹלַד לָהֶם בֶּן שְׁלִמִיִּים נוֹדַע בְּשֵׁם "הַמְּגִיד מְקוּזְנִיץ" זִיע"א אֲשֶׁר נוֹדַע בְּצַדִּיקוֹתוֹ וְחִסְדוֹתוֹ, וְלָכֵל זֹאת זָכוּ בְּזִכּוּתָהּ שֶׁל הַשְּׂמֻחָה וְהַחֲדוּהָ בְּשַׁבַּת הַמַּלְכָּה (שִׁיחַ שְׂרֵפִי קוּדֵשׁ).

סְגֻלַּת מְאֲכְלֵי הַשַּׁבָּת

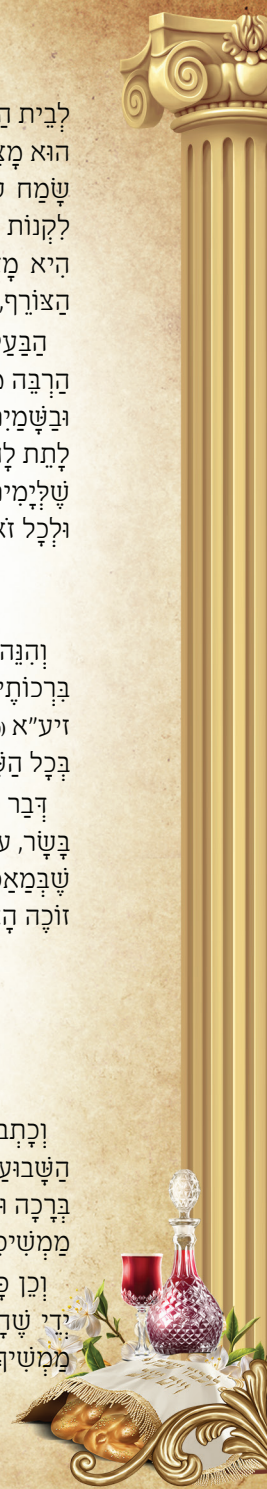
וְהִנֵּה, עַל יְדֵי שְׂהָאָדָם מִתְעַנֵּג וְנִהְנֶה בְּסְעוּדוֹת הַשַּׁבָּת, הוּא זוֹכֵה לְכָל בְּרוּכּוּתֶיהָ שֶׁל הַשַּׁבָּת בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי צְדוֹק מְלוּבְלִין זִיע"א (פְּרִי צְדִיק פְּרִשֶׁת בַּהַר) שְׁעַל יְדֵי הַסְּעוּדוֹת שֶׁל שַׁבַּת נֶצוּל הָאָדָם מִהִיצֵר הָרַע בְּכָל הַשָּׁבוּעַ כְּלוֹ.

דָּבָר פְּלֵא צִינּוּ דוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת, שֶׁבְּדָקוּ וּמֵצְאוּ שֶׁכָּל מְאֲכְלֵי הַשַּׁבָּת [זֵינוּ, בְּשׂוֹר, עוֹפּוֹת, דָּג, מְרֻק, חֵלֶה] - כָּלָם עוֹלִים בְּמִסְפֵּר קָטָן שְׁבַע. וְרַמְזוּ יֵשׁ בְּכָדָה, שֶׁבְּמְאֲכְלֵי הַשַּׁבָּת טְמוּנָה וְגִנוּזָה קִדְשָׁתָהּ שֶׁל הַשַּׁבָּת הַמַּלְכָּה, כִּי עַל יְדֵיהֶם זוֹכֵה הָאָדָם לְעַנֵּג אֶת שַׁבַּת הַמַּלְכָּה וּלְכַבְּדָהּ כְּרָאוּי לּוֹ.

סְגֻלוֹת סְעוּדוֹת הַשַּׁבָּת בְּרַכָּה וְשִׁפְעַת לְכָל הַשָּׁבוּעַ כְּלוֹ

וְכַתְּבוּ עוֹד גְּדוֹלֵי הַדּוֹרוֹת, שֶׁבְּסְעוּדוֹת שַׁבַּת מְמַשִּׁיכִים שִׁפְעַת בְּרַכָּה לְכָל הַשָּׁבוּעַ כְּלוֹ (הָאִמְרֵי נוּעַם פ' תּוֹלְדוֹת וְעוֹד), כִּי עַל יְדֵי מְאֲכְלֵי הַשַּׁבָּת מְמַשִּׁיכִים שִׁפְעַת בְּרַכָּה וּפְרִנְסָה טוֹבָה לְכָל הַשָּׁבוּעַ כְּלוֹ, וְעַל יְדֵי הַשִּׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת שֶׁל שַׁבַּת מְמַשִּׁיכִים שִׁפְעַת בְּרַכָּה בְּרוּחָנִיּוֹת בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה לְכָל הַשָּׁבוּעַ כְּלוֹ.

וְכֵן כָּתַב הַרְ"ק רַבִּי נָח מְלַעֲכוּיֵטֵשׁ זִיע"א (בְּתוֹרַת אֲבוֹת פְּרַק ב' אוֹת צ"ד), שְׁעַל יְדֵי שְׂהָאָדָם שֹׁמֵחַ עִם הָאֲכָל שֶׁל שַׁבַּת וּמוֹסִיף מְאֲכָל לְכָבוֹד שַׁבַּת - הוּא מְמַשִּׁיךְ שִׁפְעַת פְּרִנְסָה לְכָל הַשָּׁבוּעַ, וְעַל יְדֵי שְׂהָאָדָם שֹׁמֵחַ עִם הַרְוּחָנִיּוֹת שֶׁל

שַׁבָּת - הוא מְמַשֵּׁיךְ שְׂפַע רִחוּנֵיית לְכָל הַשָּׁבוּעַ כְּלוּ.

סְגֵלָה נִפְלְאָה יִשְׁנֶה בְּמַאֲכְלֵי הַשַּׁבָּת לְזִכּוֹת לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַרְה"ק רַבֵּי שְׁלֵמֹה מְרֹדוֹמְסֵק זִיע"א (תּפּאֲרַת שְׁלֵמָה מִשְׁפּטִים) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כב יב) "רַק שַׁבְּתוֹ יִתֵּן וְרִפְאָ יִרְפֵּא", שֶׁבְּכֵן רָמַזוּ שְׁעַל יְדֵי מַאֲכְלֵי הַשַּׁבָּת זֹכֶה הָאָדָם לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה.

וְזֶה נִרְמַז בְּדַבְרֵי חַז"ל: (שַׁבַּת פִּי"ד מ"ג) כָּל הַמַּאֲכָלִים אוֹכֵל אָדָם לְרִפּוּאָה בְּשַׁבָּת. לְרִמּוֹז שֶׁיִּכּוֹל הָאָדָם לְזִכּוֹת לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה עַל יְדֵי מַאֲכְלֵי הַשַּׁבָּת, כְּלוּמֵר שְׁעַל יְדֵי שְׂאוּכֵל הָאָדָם אֶת מַאֲכְלֵי הַשַּׁבָּת, וְעַל יְדֵי שִׁישׁוּמַח בְּשַׁבָּת הַמְלִכָה וְיֵאֱמִין שֶׁאֵכֵל זֶה כְּלוֹ קִדְּשׁ, כְּלוֹ אֱלֻקוֹת, בְּוֹדָאֵי יְהִי לֹ מַאֲכְלֵי הַשַּׁבָּת לְרִפּוּאָה וְיִזְכֶּה לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה.

הַחֹלָה שֶׁהֵבְרִיא בְּזִכּוֹת מַאֲכְלֵי הַשַּׁבָּת

וּמַעֲשֵׂה הָיָה עִם בְּעַל הַ"דְּרָכֵי תְּשׁוּבָה" זִיע"א שֶׁאֲשַׁתּוּ הָיְתָה חֹלָה מְאֹד, וְאָמַר לָהּ הֵרֵב שֶׁתִּקְבְּלִי עַל עֲצָמָה לְהוֹסִיף בְּכָל שַׁבָּת מַאֲכָל אֶחָד לְכַבֹּד הַשַּׁבָּת וְתִתְרַפֵּא, וְקִבְּלָה עַל עֲצָמָה וְהִתְרַפְּאָה (דְּרָכֵי חַיִּים וְשִׁלוּם אוֹת תְּנַה).

וְכֵן הָיָה מַעֲשֵׂה עִם הַרְה"ק רַבֵּי שְׁלֵמֹה מְאֻוֹעֵהֵל זִיע"א שֶׁבָּאָה אֵלָיו אִשָּׁה לְקַבֵּל בְּרָכָה לְנִכְדָּה שֶׁהָיָה בְּמִצְבַּ קֶשֶׁה, וְאָמַר לָהּ שֶׁתִּקְבְּלִי עַל עֲצָמָה לְהוֹסִיף עוֹד פְּשִׁטִּידָה בְּכָל שַׁבָּת וּבְזִכּוֹת כֵּן יִתְרַפֵּא נִכְדָּה, וְקִבְּלָה עַל עֲצָמָה וְנִכְדָּה הִתְרַפֵּא.

מזמור שיר ליום השבת

מעלת וסגלת השירות והתשבחות לה' בשבת המלכה

תכלית יום השבת – לשיר לשבח להשם יתברך

הנה מעלתן של השירות והתשבחות להשם יתברך ביום השבת גדולה ועצומה מאד, מפני שיום השבת הנו יום המיוחד לשיר לשבח ולהודות להשם יתברך, וזוהי תכלית מטרת יום השבת, כמו שכתב הספורנו בפרושו לתהלים (פיק צב) על הפסוק "מזמור שיר ליום השבת", שכוונת השם יתברך במצות יום השבת היא, **מפני שיום זה הוא טוב להודות לה' על כל הטובה ולזמר לשמו העליון, המושיע את ישראל בעת צרתם.**

וכן כתב בספר "תורת המנוחה" (דרשה גס), שכל טובתו וענוגו של יום השבת הוא לשבח ולהודות לה' יתברך.

ולכן נוהגים כל ישראל לקבל את השבת בשירות ותשבחות, כמו שאמר חז"ל (מדרש תהלים צב): "זכור את יום השבת לקדשו" - **שכשהוא נכנס אנו מקבלין אותו בשירות ותשבחות**, שנאמר "מזמור שיר ליום השבת".

וכתבו עוד חז"ל (בראשית רבה בתוספות כתובות נ ע"ב), מן העולם היה חסר? מנוחה. באה שבת - באה מנוחה. אמר הקדוש ברוך הוא: **בואו ואמרו שירה, פנים חדשות באו לכאן.**

ומעלת וסגלת השירות והתשבחות להשם יתברך בשבת המלכה גדולה ועצומה מאד.

והרבה טעמים נפלאים נאמרו על כך על ידי גדולי הדורות, הן על פי תורת הנגלה והן על פי תורת הסוד.

מהותה הפנימית של השבת – ההודאה לה'

טעם ראשון: כתבו חז"ל (מדרש רבי עקיבא - אוצר המדרשים), כי השבת עצמה מעוררת את לב האדם להודות להשם ולשבח לו, ולכן כאשר ראה אדם הראשון את יום השבת, פתח את פיו בשבח ש'ל מקום, ואמר "מזמור שיר ליום השבת טוב להדות לה'", כמו שכתב במזמור התהלים שנבחר לשורר על ידי הלויים בדוכן בבית המקדש ביום השבת: "מזמור שיר ליום השבת טוב להדות לה' ולזמר לשמך עליון".

ובמזמור זה הודה אדם הראשון להשם על מתנת יום השבת, כמו שכתבו חז"ל (בראשית רבה פרשה כג, א), שלאחר שאדם הראשון חטא באכילת עץ הדעת והתחייב בענש מיתה, באה השבת וסנגרה עליו, ועל ידי זה נצל אדם הראשון מדינה של גיהנום בזכות השבת.

ויקשראה אדם הראשון את גדל כחה של השבת, התחיל לשיר ולהודות ולשבח ליום השבת, כמו שכתוב: "מזמור שיר ליום השבת". **אמרה לו השבת: לי אתה מודה ואומר המנון - שיר ותודה? אני ואתה נשיר ונודה יחדו לקדוש ברוך הוא. מיד פתחה השבת ואמרה שירה, כמו שכתוב: "מזמור שיר ליום השבת טוב להדות לה".**

מכאן לומדים את כחה העצום של ההודאה והשבח להשם יתברך, כמו שכתבו חז"ל (פרקי דרבי אליעזר): אמר אדם הראשון: **ממני ילמדו כל הדורות, שכל מי שהוא משורר ומזמר להשם עליון, ומודה פשעיו ועוזב אותם, נצול מדינה של גיהנום.**

והשבת עצמה שרה ומשבחת להשם, כמו שכתבו חז"ל וזה לשונם (מדרש סדר רבה דבראשית אות טז): **"עמדה השבת על רגליה ונפלה על פניה ואמרה: טוב להדות לה", וכל סדרי בראשית השיבו: ולזמר לשמך עליון"**.

כל הבריאה שרה לה' ביום השבת

ובאר הגהר הקדוש (וזהר חדש בראשית כט ע"ב), שאף על פי שבאר הקדוש ברוך הוא את כל המלאכים וחיית הקדוש, ואת השמים וכל צבאם, וכלם היו מוכנים לשובח ליוצרים ולפארו, עדין לא היה פאר ושבח לפניו עד שנכנסה שבת, אז שקטו כלם ופצחו ברוך ושבח, העליונים והתחתונים, ואז ישב הקדוש ברוך הוא על כסא כבודו.

יום השבת התיחד לשירה וזמרה

טעם שני: הנה יום השבת התיחד לשירה וזמרה, כמו שכתב הרוקח (פי' התפילה מזמור שיר ליום השבת) שישבנו שש כנפים לטרפים, והם פנגד ששת ימות השבוע, שבהם המלאכים אמרים שירה לפניו, וכנגד השבת יש את כנף הארץ, כמו שכתוב: "מכנף הארץ זמרת שמענו", וזאת לרמוז שביום השבת אין המלאכים אמרים שירה אלא רק עם ישראל שרים ומשבחים בו להשם יתברך, ולכן נאמר בשבת "טוב להדות לה' ולזמר לשמך עליון". וזהו הטעם שמוסיפים בשבת את שבח ונשמת כל חי" ו"הכל יודו", וכן כתבו התוספות (סנהדרין ל"ז).

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַשִּׁדִּים עוֹלִים לַמָּרוֹם לֵאלֹהֵי עֹבֹב

טעם שלישי: הרמב"ם מביאר (בביאורו לתהלים פרק צ"ב), שהטעם שיום השבת מיעד לשירות ותשבחות, הוא מפני שבימות החל אשר בו הסטרא אחרא שולטת, אין השירות והתשבחות עושות את פעלתן לגמרי, כיון שהסטרא אחרא אינה מניחה להן לעלות, אבל בשבת אשר בו הסטרא אחרא שוקעת בנוקבא דתהומא רבה, טוב להודות ולהלל לה, כי אז התשבחות עולות למעלה ללא שום מעכב ועושות את פעלתן בשלמות.

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הָאָדָם פְּנוּי מִטְרָדוֹת עוֹלָם הִזָּה

טעם רביעי: בעל "המאירי" כתב טעם נוסף, וכן כתב הרד"ק בפרושו לתהלים (צב), שביום השבת האדם פנוי מכל עסקי העולם הזה ונשמתו זכה מטְרָדוֹת הגוף, ולכן הנשמה יכולה ביום זה לשיר ולשבח להשם יתברך, ולכן נאמר - על השבת - "להגיד בבקר חסדך", כי בבקר יום השבת נכר ההבדל בין ימות החל אשר בהם רגיל האדם ללכת לעבודתו, ואלו בבקר יום השבת הוא קם משנתו כדי לענג את הגוף והנשמה, ועל ידי כך הוא זוכר את חסדי השם עמו ושר ומשבח אליו.

ולכל זאת זוכים כל ישראל על ידי הנשמה יתרה שיש להם בשבת קדש, כמו שכתב הרד"ק (תהלים צ"ב) על הפסוק "ולזמר לשמך עליון", **"כי הנשמה העליונה תמצא מקום לשבח לה, שאתה עליון"**.

ולכן השבת היא זכר ליציאת מצרים, כמו שכתב הרמב"ן (דברים ה יד) על הפסוק "וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים וגו' על פן צדך וגו' לעשות את יום השבת". וזה לשונו: **שצונו לשמר שבת ולנוח בו כדי שנזכר את חסדיו הגדולים שהוציאנו ממצרים מעבדות לחרות, וכשננוח ביום השבת נזכר זאת ונודה לו. עד כאן לשונו.**

הַשִּׁירָה בַּשַּׁבָּת מִכְחָה שֶׁל הַנְּשָׁמָה יִתְרָה

טעם חמישי: הנה כל מצות השבת נתנה לעם ישראל, כדי שביום זה הם יודו וישבחו להשם יתברך, וזאת מכחה של הנשמה יתרה השורה עליהם ביום השבת, כי כל מהותה של הנשמה היא ההודאה והשבח להשם יתברך, כמו שכתוב (תהלים קה): "כל הנשמה תהלל יה", וכן - "כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך", כי כל מהותה של הנשמה היא רק לשיר ולשבח

להישם יתברך.

וכן כתב הזוהר הקדוש (ויקהל רה), ששבבקר יום השבת מקדימים ישראל לבוא לבית הכנסת, והם מתעטרים בנשמה יתרה אשר מכחה הם מרבים באמירת שירות ותשבחות, וכל השבחים שיוצאים מפייהם עולים מיד למעלה.

ומוסיף הזוהר הקדוש (תרומה קלח), שמכחה של הנשמה יתרה הם אומרים "נשמת כל חי", שהיא ברכתה של הנשמה יתרה.

וכן כתב בעל "סדר היום" (תפילת שחרית דיבור המתחיל נשמת), שלכן בשבת שיש בה נשמה יתרה, הוסיפו חז"ל עוד שירות ותשבחות לקדוש ברוך הוא באמירת "נשמת כל חי".

קבלת הנשמה יתרה בשעת אמירת שירות ותשבחות

ומפני כך שעת קבלת תוספת הנפש רוח והנשמה יתרה של שבת בכניסת השבת הנה בשעת אמירת שירות ותשבחות להישם יתברך, כמו שכתב האר"י ל שאת הנפש יתרה מקבלים בשעת אמירת שבח הפיוט "לכה דדי" באמירת "בואי כלה" (פע"ח שער השבת פרק ו), ואת הרוח יתרה מקבלים בשעת אמירת "ברוכי את ה' המברך" בתפלת ערבית (פע"ח שער השבת פרק יב), ואת הנשמה יתרה מקבלים בשעת אמירת "ופרס עלינו סבת שלומך".

ואת תוספת הנפש יתרה של יום השבת מקבלים בעת אמירת שבח "נשמת כל חי" (שער הכוונות דף עג). וכתב ה"כף החיים" (סימן נ"ו אות כג), שמשום כך יש לעמוד בתפלת שחרית של שבת בשעת אמירת "נשמת כל חי", אשר הוא זמן קבלת תוספת הנפש יתרה של יום השבת, ואת קבלת הרוח יתרה של יום השבת מקבלים לפני אמירת "ברוך אתה ה'" בתחלת תפלת שמונה עשרה בשחרית של שבת, ואת הנשמה יתרה של יום השבת מקבלים בשעת אמירת "איה" ב"כתר" של מוסף של שבת (שער הכוונות דף עד).

וזאת מפני שכל מהותה של הנשמה היא ההודאה לה, ובשבת שיש בה נשמה יתרה, צריך להוסיף בו בשירות ותשבחות לקדוש ברוך הוא, וככל שיוסיף האדם להודות לה בשבת - כך יוסיף את אורה של הנשמה יתרה אשר בו, וכך יזכה לקבל את שפעה הגדול של שבת המלכה.

בשבת זוכים כל ישראל להודות ולשבח לה'

טעם ששי: כתוב ב"ספר יצירה" (פרק ד), ששבעת האברים שבפנים של

הָאָדָם הֵם כְּגוֹד שְׁבַע יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ, וְהִפָּה שֶׁהוּא הָעֶקֶר בְּפִנְיֵו שֶׁל הָאָדָם הוּא כְּגוֹד יוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא הַיּוֹם הָעֶקְרִי וְהַמְרֻכָּז בַּשָּׁבוּעַ, וְלִכְּנֹן בְּשַׁבַּת זוֹכָה הָאָדָם לְתַקוּן הַפָּה וְהַדְּבוּר, וְכִפִּי שִׁירָבָה הָאָדָם יוֹתֵר בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת הוֹדָאוֹת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת - כִּי יִזְכֶּה לְקִדְשֻׁתָּהּ וְאוֹרָה גְּדוּלָה שֶׁל שַׁבַּת הַמַּלְכָּה, וְכִי יִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ אֶת אוֹרָה וּבְרִכְתָּהּ שֶׁל הַשַּׁבָּת לְכָל הַשָּׁבוּעַ כֻּלּוֹ.

יְכוּן כָּתַב בַּעַל הַ"מְאֹר וְשִׁמְשׁ" (פִּרְשֵׁת הַחֲדָשׁ), שֶׁבְּיוֹם הַשַּׁבָּת מְצוּה לּוֹמֵר שִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת יוֹתֵר מִכָּל יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ, כִּי הַשַּׁבָּת נִקְרָאת "שַׁבַּת מַלְכָּתָא", וְעַל פִּי סוּדָם שֶׁל דְּבָרִים, מַלְכוּת הִיא בְּחִינַת פָּה, וְלִכְּנֹן יֵשׁ לְהַרְבוֹת בְּשַׁבַּת הַמַּלְכָּה, בְּזִמְרוֹת שִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת לְבוֹרָא כָּל עוֹלָמִים.

"נְשַׁמַּת כָּל חַי" **בְּהַתְּלַהּבוֹת שְׂדֵפָאָה אֶת הַרְבִּי**

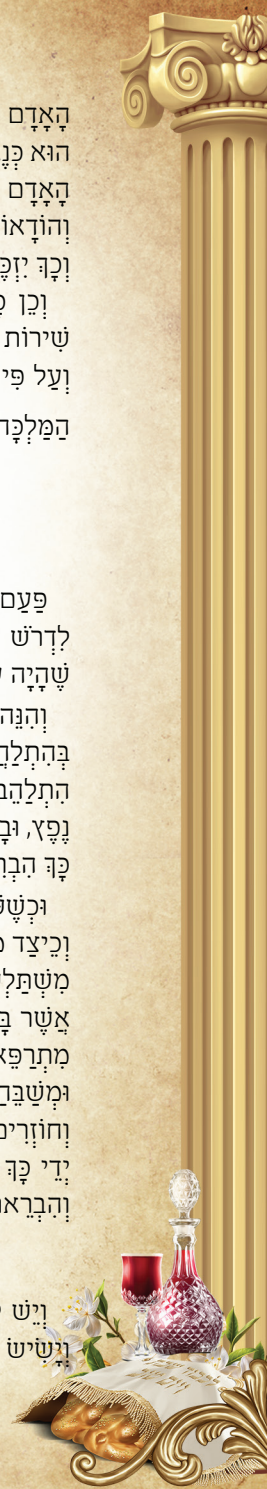
פַּעַם חָלָה הַרְבֵּי"ק רַבֵּי שִׁמְחָה בּוֹנִים מִפְּשִׁיטְסְקָא זִיע"א, וְנָסַע לְוִרְשָׁה לְדַרְשׁ בְּרוֹפְאִים, וְהַרוֹפְאִים הִבִּיאוּ לוֹ צְנִנְנוֹת וְזִכְוִית שֶׁל תְּרוּפוֹת שׁוֹנוֹת שֶׁהִיָּה עֲלָיו לְשִׁתּוֹת כְּדִי לְהַבְרִיא מִחֲלָיו.

וְהִנֵּה בְּשַׁבַּת הַסְּמוּכָה בְּתַפְלַת שְׁחִרִית אָמַר הַרְבִּי אֶת "נְשַׁמַּת כָּל חַי" בְּהַתְּלַהּבוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, וּבְאַמְרִית "כָּל עַצְמוֹתַי תֵּאֲמַרְנָה ה' מִי כָמוֹךָ", הַתְּלַהּב מְאֹד וְזַעַק זֹאת בְּקוֹל גְּדוּלָה, וּבְאוֹתוֹ רָגַע מִמֶּשׁ שִׁמְעוּ הַחֲסִידִים קוֹל נִפְאָר, וּבְדִקְוֹ וְרָא שֶׁכָּל הַצְּנִנְנוֹת שֶׁל הַתְּרוּפוֹת הִתְנַפְּצוּ לְרִסְסִים, וּמִיד אַחַר כֵּן הִבְרִיא הַרְבִּי מִחֲלָיו.

וְכִשְׁשָׁאֻו הַחֲסִידִים אֶת הַרְבִּי מִדּוּעַ הִתְנַפְּצוּ כָּל צְנִנְנוֹת הַתְּרוּפוֹת, וְכִיצַד מִיד אַחַר כֵּן הִבְרִיא הַרְבִּי מִחֲלָיו, הִשִּׁיב לָהֶם הַרְבִּי: כִּי הִנֵּה חָלִי הַגּוּף מִשְׁתַּלְּשֵׁל מִחֲלִי הַנְּפֶשׁ, וְלִכְּנֹן הָאָדָם צָרִיךְ לְשִׁתּוֹת כָּל מִינֵי תְרוּפוֹת מְרוֹת אֲשֶׁר בְּהֵן יִשְׁנֹם נִיצוּצוֹת קְדוּשִׁים אֲשֶׁר דָּרְכָם מִתְּרַפֵּאת הַנְּפֶשׁ וְעַל יְדֵי כֵּן מִתְּרַפֵּא אִף הַגּוּף, אֲבָל כְּאֲשֶׁר הָאָדָם אוֹמֵר "נְשַׁמַּת כָּל חַי" בְּכֹנֶה גְדוּלָה וּמְשַׁבַּח אֶת הַשֵּׁם בְּכָל לְבוֹ, מִתְּרַפֵּאת נְפִשׁוֹ שֶׁל הָאָדָם, וְעַל יְדֵי כֵּן שְׂבִים וְחוֹזְרִים כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁהִיוּ מְלַבְּשִׁים בְּתְרוּפוֹת לְשִׁרְשָׁם, וְעַל יְדֵי כֵּן מִתְּרַפֵּא מִיד הַגּוּף מִחֲלָיו, וְלִכְּנֹן מִיד הִתְנַפְּצוּ כָּל צְנִנְנוֹת הַתְּרוּפוֹת וְהִבְרִיא מִחֲלָיו (רִמְתִּים צוֹפִים עֲמוּד 40).

חֲשִׁיבוֹתֵן הַעֲצוּמָה שֶׁל זְמִירוֹת הַשַּׁבַּת

וְיֵשׁ לְהַרְבוֹת בְּיוֹתֵר בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת בְּסַעֲדוֹת הַשַּׁבָּת, וְכִלְ שִׁשְׁמַח וְיִשֵּׁשׁ הָאָדָם יוֹתֵר בַּעַת סַעֲדוֹת הַשַּׁבָּת - כִּי הוּא עוֹשֶׂה יוֹתֵר נַחַת רוּחַ לְפָנָיו

הקדוש ברוך הוא, ומשום כך הפליגו גדולי הדורות במעלת ושבח זמירות השבת, כמו שכתב הזהר הקדוש (רעיא מהימנא עקב רעב), וזה לשונו: **וצריכים להתעורר בשירה וחדוה בשעת סעודות השבת.**

וכן כתבו חז"ל (מגילה טז) על הפסוק "ביום השביעי קטוב לב המלך ביין" (אסתר א'): אותו יום שבת היה, וכשישראל אוכלין ושותין, הם פותחים בדברי תורה ושירות ותשבחות.

וכן כתבו חז"ל (שה"ש רבה פרשה ח'): כשישראל אוכלין ושותין ומברכין ומשבחין ומקלסין לקדוש ברוך הוא, **הוא מקשיב לקולן ומתרצה.**

וכתב היעב"ץ (סידור היעב"ץ ליל שבת אות א'): דברים מפלאים על מעלת זמירות השבת, וזה לשונו: **והאומרם מביא טובה לעולם, וה' דבק בו ומקשיב לקולו ומתרצה, ומקיים העולם שלא יחרב.**

וכן הקפידו מאד גדולי ישראל לשונר הרבה שירות ותשבחות ביום השבת, והיו הרבה מגדולי ישראל שאף חברו פיוטים מיוחדים לכבוד השבת, כמו רבי אברהם אבן עזרא זיע"א, וה"בן איש חי" זיע"א, ועוד צדיקים. ה' יזכנו אמן.

השם יזכנו לאורה הגדול של שבת המלכה, אשר בזכותה נזכה בקרוב להגאל גאלת עולמים, ליום שכלו שבת ומנוחה, במהרה בימינו, אמן

